

Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Centar sudske prakse

ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava

2017.

Sadržaj

<i>Odluke</i>	7
0 > Stvarno pravo	7
Stvarno pravo > Posjed > Općenito	8
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva	
> Korištenje zajedničke stvari > Način korištenja zajedničke stvari	
> Nepovlasno korištenje zajedničke stvari	9
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Stjecanje prava vlasništva	
> Originarno stjecanje prava vlasništva	11
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Stjecanje prava vlasništva	
> Stjecanje odlukom suda ili druge nadležne vlasti	
> Odlukom suda > Odluka sudova u agrarnim stvarima	11
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Prestanak prava vlasništva	12
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Zaštita prava vlasništva	
> Tužba za povrat stvari > Tužba zbog uznemiravanja	
> Pretpostavke za tužbu	13
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo	
> Vrste i predmet upisa > Uknjižba	14
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa	
> Uknjižba > Tabularna isprava	14
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa	
> Uknjižba > Tabularna isprava > Pretpostavke zahtjeva	15
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa	
> Zabilježba	16
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa	
> Zabilježba	17
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa	
> Zabilježba > Ostalo	18
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa	
> Zabilježba > Ostalo	19
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo	
> Postupak u zemljišnoknjižnim stvarima	
> Prijedlog za upis	20
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo	
> Postupak u zemljišnoknjižnim stvarima	
> Pravni lijekovi (žalba) tužba za brisanje	21
1 > Obvezno pravo	22
Obvezno pravo > Prestanak obveza > Zastara	

> Vrijeme potrebno za zastaru > Opći rok zastare	22
Obvezno pravo > Ugovorni obvezni odnosi	
> Nevaljanost ugovora > Posljedice ništavosti	23
Obvezno pravo > Ugovori > Ugovor o nalogu	
> Obveza nalogodavca	
> Naknada za uslugu nalogoprimca	24
Obvezno pravo > Ugovori > Ugovor o osiguranju	
> Obvezno osiguranje	
> Osiguranje putnika u javnom prometu	
od posljedica nesretnog slučaja > Pravo regresa	26
Obvezno pravo > Prouzročenje štete	
> Pretpostavke odgovornosti > Nepažnja	28
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Šteta	
> Imovinska šteta > Obična šteta	29
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje	
> Odgovornost za drugoga	
> Kad je štetu uzrokovala osoba koja za nju nije odgovorna	30
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje	
> Odgovornost za objavljenu informaciju	
> Odgovornost nakladnika > Pretpostavke odgovornosti	38
Obvezno pravo > Prouzročenje štete	
> Odgovornost za objavljenu informaciju	
> Odgovornost nakladnika > Isključenje odgovornosti	39
Obvezno pravo > Odgovornost za štetu od opasne stvari	
ili opasne djelatnosti > Oslobođenje od odgovornosti	
> Radnja oštećenika	41
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje	
> Posebni slučajevi odgovornosti	
> Odgovornost u vezi s obavljanjem poslova od javnog interesa	
> Održavanje cesta	43
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje	
> Odgovornost u vezi s obavljanjem poslova	
od javnog interesa	44
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Popravljanje imovinske štete	
> Naknada u novcu > Kada dospijeva obveza naknade	45
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Popravljanje neimovinske štete	
> Nasljeđivanje potraživanja naknade neimovinske štete	46
Obvezno pravo > Stjecanje bez osnove	
> Kada se ne može tražiti vraćanje	47
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Ostale izvanugovorne obveze	
> Stjecanje bez osnove > Opće pravilo > Opseg vraćanja	49
4 > Obiteljsko i nasljedno pravo	51

Obiteljsko pravo > Odnosi roditelja i djece	
> Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece	
> Odgovornost, dužnosti i prava roditelja	
> Upravljanje imovinom djeteta	51
Obiteljsko pravo > Odnosi roditelja i djece	
> Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece	
> Sadržaj roditeljske skrbi	
> Odgovornost, dužnosti i prava roditelja	
> Upravljanje imovinom djeteta	52
Obiteljsko pravo > Uzdržavanje > Uzdržavanje bračnog druga	
> Trajanje i prestanak obveze uzdržavanja.....	53
Obiteljsko pravo > Imovinski odnosi > Imovinski odnosi bračnih drugova > Bračna stečevina >	
Pravni položaj bračnih drugova u vezi s bračnom stečevinom	54
Obiteljsko pravo > Imovinski odnosi bračnih drugova	
> Bračna stečevina > Pravni položaj bračnih drugova u vezi s bračnom stečevinom > Suvlasništvo na jednake dijelove.....	57
Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom	
> Postupak radi utvrđivanja ili osporavanja očinstva	
> Stranke u parnici radi osporavanja očinstva.....	58
Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom	
> Postupak radi rješavanja pitanja s kojim će roditeljem dijete živjeti i o roditeljskoj skrbi (o roditeljskoj skrbi, ostvarivanju osobnih odnosa i uzdržavanju djeteta)	
> Kad postoji nadležnost suda	60
Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom	
> Posebni postupci ovrhe i osiguranja	
> Ovrha radi ostvarivanja odluke suda o održavanju susreta i druženja roditelja s djetetom.....	62
Nasljedno pravo > Nasljeđivanje na temelju oporuke	
> Oblici oporuke > Privatne oporuke	
> Oporuka u izvanrednim okolnostima > Usmena oporuka.....	65
Nasljedno pravo > Nasljednopravni ugovori	
> Ustupanje i raspodjela imovine za života > Pretpostavke valjanosti	67
Nasljedno pravo > Nasljednopravni ugovori	
> Ustupanje i raspodjela imovine za života > Pretpostavke valjanosti	68
Nasljedno pravo > Nasljednopravni ugovori	
> Ugovor o doživotnom uzdržavanju > Pretpostavke za valjanost ugovora o doživotnom uzdržavanju.....	69
Nasljedno pravo > Nasljednopravni ugovori	

> Ugovor o doživotnom uzdržavanju > Pretpostavke za valjanost ugovora o doživotnom uzdržavanju.....	70
5 > Radno pravo	72
Radno pravo > Naknada štete	
> Odgovornost poslodavca za štetu uzrokovanu radniku	
> Primjena propisa	72
8 > Građansko procesno pravo	73
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Općenito o parničnom postupku > Sudovi	
> Nadležnost sudova > Nadležnost u sporu s međunarodnim elementom > Ispitivanje nadležnosti	73
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova > Stvarna nenadležnost.....	74
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Općenito o parničnom postupku > Sudovi	
> Nadležnost sudova > Mjesna nadležnost	
> Posebna mjesna nadležnost > Izberiva nadležnost	
> Nadležnost u bračnim, paterniteskim i materniteskim sporovima.....	76
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Općenito o parničnom postupku > Sudovi	
> Nadležnost sudova > Mjesna nadležnost	
> Sporazum o mjesnoj nadležnosti	78
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Općenito o parničnom postupku > Stranke	
> Suparničari > Nužni.....	79
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi	
> Ostala pravila o naknadi parničnih troškova	80
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba	
> Deklaratorna (tužba na utvrđenje)	81
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba	
> Preinaka tužbe > Objektivna.....	82
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba	
> Preinaka tužbe > Subjektivna	83
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak pred prvostupanjskim sudom	

> Tužba > Preinaka tužbe > Objektivna	84
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak pred prvostupanjskim sudom	
> Prekid, zastoj, obustava i mirovanje postupka	
> Prekid postupka > Po sili zakona	
> Nastavak prekinutog postupka.....	86
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak pred prvostupanjskim sudom	
> Obustava postupka.....	87
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak pred prvostupanjskim sudom	
> Dokazi i izvođenje dokaza > Teret dokazivanja.....	88
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak pred prvostupanjskim sudom	
> Dokazi i izvođenje dokaza > Vrste dokaza > Isprave	89
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak po pravnim lijekovima > Rok za žalbu.....	90
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak po pravnim lijekovima > Redovni pravni lijekovi	
> Žalba protiv presude > Razlozi za žalbu	
> Pogrešna primjena materijalnog prava	92
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Postupak u vezi s izdavanjem platnog naloga	
> Prigovor protiv platnog naloga	93
Građansko procesno pravo > Parnični postupak	
> Posebni postupci > Izdavanje platnog naloga	
> Postupak u vezi s izdavanjem platnog naloga	
> Prigovor protiv platnog naloga	
> Nadležnost za odlučivanje o prigovoru	94
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Pokretanje postupka > Prijedlog ovrhovoditelja	96
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Predlaganje novog sredstva i predmeta ovrhe	97
Građansko procesno pravo > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja	
> Troškovi postupka	98
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja	
> Određena postupovna pitanja > Troškovi postupka	99
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Određena postupovna pitanja	
> Primjena odredaba drugih zakona	100
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	

> Određena postupovna pitanja	
> Primjena odredaba drugih zakona	101
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Ovršna isprava > Vrste	
> Ovršna sudska odluka	102
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Vjerodostojna isprava > Pojam	104
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Prijenos tražbine ili obveze	105
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Obustava ovrhe	107
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Obustava ovrhe	108
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Obustava ovrhe	109
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Obustava ovrhe	110
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Dovršetak ovrhe	111
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha na nekretnini > Nekretnina kao predmet ovrhe	112
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha na nekretnini > Založno pravo	113
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha na nekretnini > Izuzimanje od ovrhe	115
Građansko procesno pravo > Ovrha > Ovršna isprava	
> Podobnost ovršne isprave za ovrhu	116
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Potvrda o ovršnosti > Ukidanje	118
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Prijedlog i određivanje ovrhe > Prijedlog za ovrhu	
> Sadržaj prijedloga	119
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Prijedlog i određivanje ovrhe > Prijedlog za ovrhu	
> Sadržaj prijedloga	120
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovrha > Provedba ovrhe > Nadležnost > Stvarna	121
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Ovršna i vjerodostojna isprava > Prijedlog i određivanje ovrhe	
> Prijedlog za ovrhu > Nadležnost > Mjesna	122
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Određena postupovna pitanja	
> Primjena odredaba drugih zakona	123

Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Osiguranje > Osiguranje prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini > Pretpostavke zasnivanja.....	124
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Osiguranje > Osiguranje prisilnim zasnivanjem založenog prava na nekretnini > Način zasnivanja založnog prava	125
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja	
> Osiguranje > Privremene mjere	
> Dopustivost privremene mjere.....	127
Stečajni postupak > Otvaranje stečajnog postupka	
> Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka	
> Ograničenja u odnosu na stečajne vjerovnike	
> Tražbine stečajnih vjerovnika.....	128

Odluke

0 > Stvarno pravo

1.

010

STVARNO PRAVO > POSJED > OPĆENITO

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12)

Članak 10. stavak 1.

Za određivanje posjeda kao faktične vlasti neke osobe glede određene stvari moraju biti kumulativno ispunjeni kriteriji vanjske vidljivosti, razmjerne stalnosti (trajnosti), mogućnosti isključenja trećih od samovlasnih zahvaćanja u stvar i dostupnosti stvari posjedniku.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice za pružanje posjedovne zaštite u odnosu na dio čest. zem. 4259. i dio čest. zem. 4255/1 (prema katastarskom stanju) odnosno dio čest. zem. 2741/11, dio čest. zem. 4444/2 i dio čest. zem. 2773/1 (prema zemljišnoknjižnom stanju) sve k.o. I. G., na skici vještaka mjernika G. K. od 10. listopada 2013. i označena slovima A-B-C-D-E-F-G koji zemljišni prostor je prema tvrdnji tužiteljice tuženik u svibnju 2011. ogradio betonskim zidom na koji je postavio metalne stupiće.

Prvostupanjski sud je na temelju izvedenih dokaza pravilno utvrdio da se tužiteljica nije nalazila u posljednjem mirnom posjedu spornog zemljišnog posjeda koji je tuženik dijelom ogradio betonskim zidom i nasuo zemljom pa ga koristi kao vrt.

Za svoja činjenična utvrđenja i pravni zaključak prvostupanjski sud je naveo valjane, logične i uvjerljive razloge koji nisu dovedeni u sumnju žalbenim navodima tužiteljice, zbog čega ovaj drugostupanjski sud ta utvrđenja prihvaća kao pravilna.

Činjenica da je tužiteljica upisana u katastru kao suposjednica predmetnih nekretnina ne dovodi u pitanje utvrđenje prvostupanjskog suda da ona nije bila posjednica predmetnog zemljišnog prostora. Naime, okolnost da je neka osoba upisana u katastru kao posjednik nekretnine ne znači sama za sebe da ta osoba ima faktičnu vlast na stvari.

Posjed je faktična vlast koju neka osoba ima glede određene stvari (članak 10. stavak 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima). Ta faktična vlast treba objektivno postojati kao socijalna činjenica. Ima li neka osoba posjed neke stvari, ili ga nema, ovisi o tome je li glede te stvari uspostavljeno stanje koje se u odnosnom društvu vidi, osjeća i ocjenjuje kao stanje njezine faktične vlasti na stvari. Dakle, posjed je samo ona faktična vlast neke osobe glede određene stvari koja zadovoljava kriterije vanjske vidljivosti, razmjerne stalnosti

(trajnosti), mogućnosti isključenja trećih od samovlasnih zahvaćanja uz stvar i dostupnosti stvari posjedniku. Ti kriteriji moraju biti kumulativno ispunjeni.

Posjed kao faktična vlast se niti stječe niti gubi upisom odnosno brisanjem osobe kao posjednika u katastarskom operatu katastra zemljišta.

Budući da je utvrđeno da tužiteljica nije bila posjednica predmetnih nekretnina, nije osnovan njezin zahtjev za zaštitu posjeda, pa je pravilno primijenjeno materijalno pravo (članak 21. i članak 22. ZVDSP-a) kada je odbijen tužbeni zahtjev."

Županijski sud u Splitu, Gžsp-137/14 od 21. siječnja 2015.

2.

024.241.4

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > KORIŠTENJE ZAJEDNIČKE STVARI > NAČIN KORIŠTENJA ZAJEDNIČKE STVARI > NEPOVLASNO KORIŠTENJE ZAJEDNIČKE STVARI

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 30/10, 143/12 i 152/14)

Članak 30. stavak 1.

Članak 34. stavak 4. i 5.

Članak 89. stavak 1.

Članak 297. stavak 2.

Članak 375. stavak 5.

Članak 380.

Članak 381.

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05 i 67/08)

Članak 277.

Fiducijarno pravo vlasništva fiducijara koji nekretninu ne koristi i ne drži u neposrednom posjedu, ne znači ujedno i ispunjavanje dužnosti koje su vezane upravo uz vlasništvo stvari, pa tako i uplate u zajedničku pričuvu.

"Postupak u ovoj pravnoj stvari pokrenut je prijedlogom za ovrhu radi naplate utuženog iznosa s osnove naplate zajedničke pričuve sa pripadajućom zateznom kamatom od dospijeca svakog pojedinog mjesečnog obroka, temeljem vjerodostojne isprave- izvoda iz knjigovodstvene evidencije, povodom kojeg je dana 8. travnja 2013 doneseno rješenje o ovrsi br. Ovr-1984/13, na koje je tuženik podnio prigovor ističući da je predmetna nekretnina u fiduciji tuženika te da se radi o zastarjeloj tražbini.

Povodom prigovora sud prvog stupnja je rješenjem pod poslovnim brojem Povrv-3593/13 od dana 24. travnja 2014. stavio izvan snage svoje rješenje ovrsi, te predmet uputio parničnom odjelu suda na daljnji postupak, s tim da je u daljnjem tijeku postupka tužitelj podneskom od dana 27. listopada 2014. povukao dio svog zahtjeva zbog zastare za iznose pojedinačnog doprinosa za zajedničku pričuvu koji su utuženi, a dospjeli od 26. studenog 2009. do 26. ožujka 2009., te ustrajao u preostalom dijelu zahtjeva

Iz ugovora kojim su uređeni uzajamni odnosi suvlasnika u predmetnoj stambenoj zgradi, protivno žalbenim navodima, u skladu s odredbom članka 375. stavka 3. ZV-a, a valjanost kojeg ugovora tuženik niti ne osporava ističući tvrdnju da sadržaj istog ne obvezuje i tuženika, jasno proizlazi da se iznos sredstava zajedničke pričuve za svakog pojedinog suvlasnika utvrđuje razmjerno suvlasničkom udjelu uz dospijeće obveze na dan 25-og u mjesecu za tekući mjesec, pa je evidentno da su suvlasnici odredili način uplate doprinosa za zajedničku pričuvu upravo u smislu odredbe članka 381. ZV-a, pri čemu odredbe međuvlasničkog ugovora imaju učinak i prema suvlasniku koji je to pravo stekao nakon sklapanja međuvlasničkog ugovora. Naime, međuvlasnički ugovor nije ugovor obveznog prava, nego ugovor predviđen i reguliran ZV, pa obveza tuženika na plaćanje zajedničke pričuve ne proizlazi iz obveznopravnog odnosa, već opisanog odnosa između suvlasnika pojedinih posebnih dijelova zgrade.

U ovoj fazi postupka i dalje je sporno pravno pitanje je li fiducijarni vlasnik obveznik plaćanja pričuve ili se pak radi o obvezi fiducijarnog dužnika.

Prema odredbi članka 380. ZV-a sredstva zajedničke pričuve suvlasnici su dužni uplaćivati na račun koji će u tu svrhu otvoriti, prema utvrđenom godišnjem, odnosno višegodišnjem programu, najmanje u visini koja odgovara 0,54 % vrijednosti njihova posebnoga dijela, godišnje.

Prema odredbi članka 89. stavka 1. ZV-a troškove za održavanje za poboljšanje nekretnine snose svi suvlasnici nekretnine razmjerno svojim suvlasničkim udjelima, ako nije drugačije određeno, pri čemu upravitelj, kao zastupnik svih suvlasnika, upravlja nekretninom te je među ostalim, ovlašten u ime svih suvlasnika nekretnine voditi postupke pred sudom (članak 93. stavak 2. i članak 388. ZV-a).

Iz sadržaja spisa proizlazi da je prema izvatku otvorenih stavki dugovanja upravitelja predmetne stambene zgrade F. d.o.o. razvidno dugovanje na ime tuženika, kao fiducijarnog vlasnika stambenog prostora smještenog u zgradi anagrafske oznake Z., V.V., ukupne površine od 796,00 m², s osnova doprinosa u zajedničku pričuvu za razdoblje od studenog 2009. do ožujka 2013.

Kod fiducijarnog osiguranja tražbine, polazeći od odredbe članka 297. stavka 2. ZV-a, primjenjuju se odredbe Zakona o vlasništvu kojima se uređuje hipoteka, osim što fiducijant - dužnik ne može osnivati terete na nekretnini koju je prenio u vlasništvo, niti je fiducijar - vjerovnik ovlašten dalje s njom raspolagati, te što je fiducijar ovlašten, ne bude li mu tražbina ispunjena o dospijeću, namiriti se sukladno odredbama Ovršnog zakona.

Iz stanja spisa je razvidno da je u zemljišnim knjigama u z.u. 24383 k.o. Z., kao prethodni vlasnik posebnog djela zgrade anagrafske oznake V.V. označene kao čest. zgr. 1074/64, upisana Banka, do namirenja tražbine potonjeg vlasnika A. d.d. Z., pa slijedi da u takvom slučaju potonjem vlasniku ostaje pravo posjedovati te snositi troškove nekretnine, koje su bile predmetom prijenosa prava vlasništva u svrhu osiguranja, odnosno fiducijarnog vlasništva.

Utoliko ovaj sud utvrđuje da u konkretnom slučaju osiguranje tražbine prijenosom prava vlasništva na nekretnini (fiducijarno osiguranje) ne dovodi na strani tuženika kao vjerovnika (kreditora, fiducijara) do stjecanja svih onih ovlaštenja koje ima drugi vlasnik nekretnine. On nekretninu, kao što je konkretni slučaj, ne koristi i nema je u neposrednom posjedu, već je kao neposredni posjednik koristi upravo fiducijant.

Stoga fiducijarno pravo vlasništva fiducijara, koji nekretninu ne koristi i ne drži u neposrednom posjedu, unatoč odredbi članka 30. stavka 1. ZV-a, koja takvim stvarno-pravnim osiguranjem tražbine za vjerovnika daje veću pravnu vlast nego mu je potrebna da bi bilo osigurano namirenje njegove tražbine, ne znači ujedno i ispunjavanje dužnosti koje su vezane upravo uz vlasništvo stvari, pa tako i uplate u zajedničku pričuvu suvlasnika (članak 89. i 381. ZV-a).

Slijedom izloženog, tuženik kao fiducijarni vlasnik posebnog djela zgrade i suvlasnik stambene zgrade u Z. V.V., na kojoj je uspostavljeno etažno vlasništvo, ne bi bio pasivno legitimiran u postupku naplate doprinosa za zajedničku pričuvu suvlasnika."

Županijski sud u Splitu, Gž-3667/16 od 20. ožujka 2017.

3.

025.1

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > ORIGINARNO STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA

Zakon o upravljanju državnom imovinom
(NN 145/10)

Članak 58. stavak 4.

Zakon o uknjižbi nekretnina u društvenom vlasništvu
(Službeni list FNRJ 12/65; NN 52/71)

Članak 5. stavak 1.

Zakon o privatizaciji
(NN 21/96, 71/97, 16/98, 73/00)

Članak 47.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09)

Članak 130. stavak 1.

Stanje upisa nekretnina u zemljišnim knjigama (općenarodna imovina) i službena kategorizacija zemljišta u javnim evidencijama, po kojima se nekretnine u zemljišnoj knjizi vode kao vrtal, vinograd i pašnjak te sadržaj postupka pretvorbe trgovačkog društva koji je upisan kao organ upravljanja prema kojoj te nekretnine nisu ušle u temeljni kapital, osnova su za zaključak da je Republika Hrvatska stekla pravo vlasništva na tim nekretninama temeljem zakona, bez obzira što se radilo o nekretninama koje su u naravi kamenolomi na kojima su izgrađeni objekti u vlasništvu nositelja prava upravljanja.

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-537/16-2 od 18. travnja 2017.

4.

025.321

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > STJECANJE ODLUKOM SUDA ILI DRUGE NADLEŽNE VLASTI > ODLUKOM SUDA > ODLUKA SUDOVA U AGRARNIM STVARIMA

Zakon o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog Primorja
(NN 138/46 i 111/47)

Članak 1.

U praksi agrarnih sudova nije bilo zapreke pristupiti razrješenju agrarnog odnosa i u odnosu na nekretnine koje nisu bile obradive, ako su one služile za potrebe propisane zakonom.

"Prije svega valja navesti kako ovaj sud prihvaća utvrđenja suda prvog stupnja koja proizlaze iz očevida i vještačenja prema kojima je predmetna nekretnina sa svih strana ograđena suhozidom i danas predstavljaju neobrađeno zemljište, ali i utvrđenja da je u ranijim razdobljima ona korištena za ispašu stoke i prikupljanje gnojiva, prikupljanje drva "taklji", a kasnije i za sječu drva pa je nedvojbeno kako je prednik tužitelja bio agrarni obrađivač u smislu odredaba negdašnjeg Zakona o likvidaciji agrarnih odnosa na području ranije Pokrajine Dalmacije od 19. listopada 1930. Osim toga, nedvojbeno je i da je tužitelj prednik A. D. pok. I. podnio agrarnu prijavu za predmetnu nekretninu pod brojem agr 1235/39, kao i da u spisu predmeta nije priložena odluka o toj prijavi.

Prihvatljivo je stajalište suda prvog stupnja kako u praksi agrarnih sudova nije bilo zapreke pristupiti razrješenju agrarnog odnosa i u odnosu na nekretnine koje nisu bile obradive, ako su one služile za potrebe propisane zakonom, kao i da je u postupku razrješenja agrarnog odnosa, kada se agrarni postupak vodio u odnosu na dio veće nekretnine, postojala obveza ureda za katastar izvršiti identifikaciju zemljišta te u skladu s agrarnom odlukom izradi prijavni list koji se zatim zajedno s pravomoćnom odlukom dostavlja Općinskom sudu radi zemljišnoknjižne provedbe, međutim iz rezultata provedenog dokaznog postupka nije vidljivo i da bi bila donijeta odluka o predmetnoj agrarnoj prijavi.

U takvom stanju stvari, prema shvaćanju ovog suda, ako i nije donijeta odluka o predmetnoj agrarnoj prijavi, prednik tužitelja je u svakom slučaju stekao pravo vlasništva predmetne nekretnine u cijelosti po sili zakona, temeljem članka 1. Zakona o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog Primorja ("Narodne novine", broj 138/46 i 111/47). Naime, prema mjerodavnim materijalno-pravnim odredbama članka 1. i 3. spomenutog Zakona o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog Primorja, ukidaju se svi agrarni odnosi feudalnog karaktera na navedenim područjima Republike Hrvatske i zemlja prelazi u slobodno vlasništvo obrađivača s tim što pod odredbe tog zakona dolaze i livade, pašnjaci i strane koje su bile dane na uživanje povodom osnivanja težačkih odnosa i s posjedom obrađivača čine jednu gospodarsku cjelinu."

Županijski sud u Splitu, Gž-910/16 od 28. rujna 2017.

5.

026

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > PRESTANAK PRAVA VLASNIŠTVA

Austrijski opći građanski zakonik (OGZ)

Članak 444.

Okolnost da netko ima pasivno držanje i da u nekom izvjesnom vremenu čak ne poduzima ništa u pogledu vršenja svoga vlasničkog prava ne može se tumačiti kao izraz volje o odricanju prava vlasništva.

„Prema pravnom pravilu iz paragrafa 444. OGZ-a vlasništvo se može izgubiti po volji vlasnika, po zakonu, ili po izreci suca, ali vlasništvo nekretnina prestaje samo kada je izbrisano iz javnih knjiga. Isto je razvidno iz sentence VSH Rev 89/71 od 9. lipnja 1971. koja navodi da, da bi se moglo govoriti o derelikciji (napuštanju nekretnina) potrebno je da se ovlaštenik izričito odrekne svoga prava. Dakle, okolnost da netko ima pasivno držanje i da u nekom izvjesnom vremenu čak i ne poduzima ništa u pogledu vršenja svoga vlasničkog prava ne može se tumačiti kao izraz volje o odricanju od prava vlasništva.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1881/17-2 od 28. rujna 2017.

6.

027.161

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBA ZA POVRAT STVARI > TUŽBA ZBOG UZNEMIRAVANJA > PRETPOSTAVKE ZA TUŽBU

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 35.

Članak 167.

Zakon o cestama

(NN 84/11 i 18/13)

Članak 101. stavak 1.

Da bi tužitelj, kao jedinica lokalne samouprave, ostvario zaštitu vlasništva u pogledu predmetne ceste za opravdati svoju aktivnu legitimaciju trebao bi dokazati da je u pitanju nerazvrstana cesta, jer su samo takve ceste u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze.

"Ceste prema odredbama Zakona o cestama („Narodne novine“, broj 84/2011 i 18/2013, dalje: ZC) imaju pravni status javnih dobra u općoj uporabi, dakle ceste jesu objekti stvarnih prava u smislu članka 35. ZV-a pa mogu biti i objektom zaštite vlasništva kakvu propisuje citirani članak 167. ZV-a. Međutim, da bi tužitelj, kao jedinica lokalne samouprave, ostvario zaštitu vlasništva u pogledu predmetne ceste on bi za opravdati svoju aktivnu legitimaciju trebao dokazati da je u pitanju nerazvrstana cesta jer su samo takve ceste u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi (članak 101. stavak 1. ZC-a). Tužitelj međutim u ovom postupku predloženim dokazima nije dokazao da predmetna cesta ima status nerazvrstane ceste iz članka 101. ZC."

Županijski sud u Splitu, Gžst-103/14 od 31. kolovoza 2017.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA

Zakon o poljoprivrednom zemljištu
(NN 34/91)

Zakon o lokalnoj samoupravi i upravi
(NN 113/93)

Članak 87.

Pretvorba društvenog vlasništva na poljoprivrednom zemljištu izvršena je stupanjem na snagu Zakona o poljoprivrednom zemljištu, te je od tog dana poljoprivredno zemljište koje je do tada bilo u društvenom vlasništvu postalo vlasništvo Republike Hrvatske, pa se stoga poljoprivredno zemljište ne može, u smislu članka 87. stavka 1. ZLSU-a, smatrati imovinom općina, gradova ili županija koje preuzimaju imovinu općina i gradova čiji su slijednik, jer u času osnivanja novih jedinica lokalne samouprave i uprave u Republici Hrvatskoj to zemljište nije bilo u vlasništvu njihovih pravnih prednika.

„Neosnovano je pozivanje žalitelja u žalbi na odredbe članka 87. Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi ("Narodne novine", broj 90/92, 94/93, 117/97 i 128/99, dalje: ZLSU) jer na temelju te zakonske odredbe jedinice lokalne samouprave i uprave nisu postale vlasnicima poljoprivrednog zemljišta na svom području. To stoga jer je pretvorba društvenog vlasništva na poljoprivrednom zemljištu, kako je već rečeno, izvršena stupanjem na snagu ZPZ-a na dan 24. srpnja 1991., te je od toga dana poljoprivredno zemljište koje je do tada bilo u društvenom vlasništvu postalo vlasništvo Republike Hrvatske, pa se stoga poljoprivredno zemljište ne može, u smislu članka 87. stavka 1. ZSLU-a, smatrati imovinom općina, gradova ili županija koje preuzimaju imovinu općina i gradova čiji su sljednik, jer u času osnivanja novih jedinica lokalne samouprave i uprave u Republici Hrvatskoj to zemljište nije bilo u vlasništvu njihovih pravnih prednika. Osim toga niti jednom odredbom ZSLU-a nije propisna promjena vlasničkog statusa poljoprivrednog zemljišta, odnosno da bi poljoprivredno zemljište unutar granica građevinskog zemljišta postalo vlasništvo jedinice lokalne samouprave i uprave na čijem se području pojedina nekretnina nalazi.

Stoga je zemljišnoknjižni sudac pravilno primijenio materijalno pravo kada je pobijanim rješenjem odbio prigovor predlagatelja upisa i potvrdio rješenje istog suda poslovnim brojem Z-161/14 od 24. rujna 2015. kojim je odbijen prijedlog predlagatelja upisa za uknjižbu prava vlasništva na predmetnoj nekretnini.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-754/16 od 9. listopada 2017.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA

Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 102. stavak 1.
Članak 103. stavak 1.

Zemljišnoknjižni sud nije mogao cijeniti podatke o trenutnoj lokaciji predmeta i povijesti kretanja spisa, jer isti ne predstavljaju zemljišnoknjižnu ispravu u smislu odredbe članka 102.-105. ZZK-a.

„U žalbi u bitnom predlagatelj tvrdi kako predmet pod poslovnim brojem P-626/93 nije pravomoćan, i da što je trebao priložiti prijedlogu ako ne tužbu, te se poziva na status predmeta, prema podacima Ministarstva u e-Spisu.

Kao prvo valja istaći da je odredbom članka 102. stavka 1. ZZK-a propisano kako se isprave koje bi trebale poslužiti kao temelj za dopuštenje upisa predočuju zemljišnoknjižnom sudu u izvorniku, a prijedlogu se može priložiti njegov prijepis.

Pravilnik o radu u sustavu e-Spisa („Narodne novine“, broj 35/15, 123/15 i 45/16), i to baš u svojoj odredbi članka 65. stavka 3. zaista propisuje kako sustav e-Spisa prikazuje podatke o trenutnoj lokaciji predmeta i povijesti kretanja spisa, no Pravilnik o radu u sustavu e-Spisa niti jednom odredbom ne propisuje da bi podatci o trenutnoj lokaciji i predmeta i povijesti kretanja spisa (status predmeta) predstavljali javnu ispravu, pa dakle, zemljišnoknjižni sud nije niti mogao cijeniti podatke o trenutnoj lokaciji predmeta i povijesti kretanja spisa, jer isti ne predstavljaju zemljišnoknjižnu ispravu u smislu odredaba članaka 102.-105. ZZK-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-901/16 od 14. veljače 2017.

9.

073.113

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA > PRETPOSTAVKE ZAHTJEVA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12)

Članak 358.a stavak 1.

Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 108. stavak 1.
Članak 123.a. stavak 5.

Strani državljanin iz države članice Europske unije treba uz prijedlog za upis, između ostalog, priložiti ispravu izdanu od nadležnog tijela za uređenje statusa određenih nekretnina da nekretnina za koju predlaže uknjižbu prava vlasništva nije poljoprivredno zemljište niti zaštićeni dio prirode prema posebnom zakonu.

"Nije sporno da je predlagatelj strani državljanin, i to državljanin Republike Slovenije koja je članica Europske unije.

Prema odredbi članka 358.a stavka 1. ZVDSP-a državljani i pravne osobe iz država članica Europske unije stječu pravo vlasništva nekretnina pod pretpostavkama koje vrijede za stjecanje prava vlasništva za državljane Republike Hrvatske i pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, time da je stavkom 2. istog članka propisano da se odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi na nekretnine u izuzetim područjima, i to na poljoprivredno zemljište određeno posebnim zakonom i zaštićene dijelove prirode prema posebnom zakonu.

Dakle, da bi se mogla dopustiti uknjižba prava vlasništva na nekretninu u Republici Hrvatskoj u korist stranog državljanina iz države članice Europske unije, strani državljanin treba uz prijedlog za upis, između ostalog, priložiti ispravu izdanu od nadležnog tijela za utvrđenje statusa određenih nekretnina, da nekretnina za koju predlaže uknjižbu prava vlasništva nije poljoprivredno zemljište niti zaštićeni dio prirode prema posebnom zakonu.

Budući da predlagatelj uz prijedlog za upis nije dostavio potvrdu da nekretnina označena kao k.č.br. 654/4 k.o. S. nije poljoprivredno zemljište niti zaštićeni dio prirode, odnosno da se nalazi unutar granica građevinskog područja, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da u smislu odredbe članka 108. stavka 1. ZZK-a utemeljenost predlagateljeva prijedloga za upis ne proizlazi iz sadržaja podnesenih isprava, te je zemljišnoknjižni sudac pravilno postupio kada je na temelju odredbe članka 123.a stavka 5. ZZK-a pobijanim rješenjem odbio prigovor predlagatelja protiv rješenja ovlaštenog zemljišnoknjižnog referenta i to rješenje potvrdio."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-206/17-2 od 11. listopada 2017.

10.

073.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

U situaciji kada u vrijeme podnošenja prijedloga predmetna građevina, koja je navedena u uporabnoj dozvoli (četiri plivajuća gata koji su izgrađeni kao dio nautičkog centra) nije bila evidentirana u zemljišnim knjigama, to nisu bile ispunjene pretpostavke za upis zabilježbe postojanja uporabne dozvole u zemljišnoj knjizi.

„Stoga, u situaciji kada u vrijeme podnošenja prijedloga predmetna građevina, koja je navedena u uporabnoj dozvoli (četiri plivajuća gata koji su izgrađeni kao dio nautičkog centra P.), nije bila evidentirana u zemljišnim knjigama, to nisu bile ispunjene pretpostavke za upis zabilježbe postojanja uporabne dozvole u zemljišnoj knjizi. Naime, shodno članku 148. stavku 1. Zakona o gradnji, katastarski ured evidentira građevinu u katastru ako je za tu građevinu izdana dozvola, dok je odredbom stavka 2. istog članka propisano da građevinu za koju je na temelju tog Zakona izdana uporabna dozvola katastarski ured evidentira u katastru po službenoj dužnosti na temelju dokumentacije točno određene u toj odredbi. Nadalje, prema odredbi članka 148. stavka 4. istog Zakona katastarski ured zajedno s dokumentima određenim posebnim propisima za upis građevine u zemljišnu knjigu, po službenoj dužnosti, dostavlja nadležnom sudu obavijest da je za evidentiranje građevine u katastru priložena uporabna dozvola te navodi tijelo graditeljstva koje je dozvolu izdalo te njezinu klasu,

urudžbeni broj i datum izdavanja.

Utoliko, iz citiranih zakonskih odredaba proizlazi kako je za upis zabilježbe da je za predmetnu građevinu priložena uporabna dozvola potreban prethodan upis iste te građevine u katastar, a posljedično i u zemljišnu knjigu u smislu članka 148. i članka 149. Zakona o gradnji. Prema tome, predlagatelj je trebao pri nadležnom katastarskom uredu prethodno riješiti upis građevine u katastar, te bi po upisu navedene građevine katastarski ured po službenoj dužnosti dostavio nadležnom sudu uporabnu dozvolu i ostalu dokumentaciju radi upisa građevine u zemljišnu knjigu te radi upisa zabilježbe da je za tu građevinu priložena uporabna dozvola.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-17/17 od 26. rujna 2017.

11.

073.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama
(NN 86/12 i 143/13)

Članak 8 stavak 2

Članak 35.

Članak 36.

Predlagatelj upisa uz prijedlog za zabilježbu, osim rješenja o izvedenom stanju, mora priložiti i dodatne isprave s obzirom da zemljišnoknjižni sud prema njegovom prijedlogu ne postupa po službenoj dužnosti, kao što bi morao postupiti da mu je rješenje o izvedenom stanju dostavio nadležni ured za katastar.

"Predlagatelj je zatražio zabilježbu rješenja o izvedenom stanju, a koje rješenje je doneseno sukladno odredbi članka 8. stavka 2. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, broj 86/12 i 143/13).

Zaista, nakon što je nadležno upravno tijelo utvrdilo da su zadovoljeni uvjeti za ozakonjenje zgrade (konkretno dijela zgrade) ono je izdalo rješenje o izvedenom stanju koje sadrži utvrđenje da se zgrada ozakonjuje, podatke o zgradi s obzirom na smještaj na čestici namjenu za koju se zgrada koristi i broj etaža, te oznake izjave ovlaštenog inženjera da zgrada ispunjava bitni zahtjev mehaničke otpornosti i stabilnosti.

Odredbom članka 35. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama propisano je kako katastarski ured evidentira završenu zgradu odnosno njen završeni dio u katastarskom operatu, te da katastarski ured zajedno s dokumentima propisanim posebnim propisima za upis zgrade u zemljišnu knjigu, po službenoj dužnosti dostavlja nadležnom sudu rješenje o izvedenom stanju.

Sukladno odredbi članka 36. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama nadležni sud prilikom upisa zgrade ili njezinog rekonstruiranog dijela u zemljišnu knjigu po službenoj dužnosti u posjedovnici zemljišne knjige stavlja zabilježbu da je priloženo rješenje o izvedenom stanju uz navođenje naziva i oznake tog akta.

Kako rješenje o izvedenom stanju zemljišnoknjižnom odjelu nije dostavio nadležni katastarski ured nego predlagatelj upisa, to zaista nisu bile ostvarenje pretpostavke za donošenje zabilježbe rješenja o izvedenom stanju jer je predlagatelj upisa morao priložiti

dotadne isprave, s obzirom da zemljišnoknjižni sud prema predlagateljevu prijedlogu ne postupuje po službenoj dužnosti, kao što bi morao postupiti da mu je rješenje o izvedenom stanju dostavio nadležni ured za katastar."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-564/17 od 13. rujna 2017.

12.

073.34

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALO

Zakon o socijalnoj skrbi
(NN 157/13, 152/14, 99/15)

Članak 29. stavak 1. podstavak 1.
Članak 249. stavak 1.

Zemljišnoknjižna isprava koja služi za upis zabilježbe tražbine, da bi bila prikladna za zemljišnoknjižni upis, mora sadržavati oznaku nekretnina na koje se zabilježba odnosi.

"U ovom zemljišnoknjižnom predmetu predlagateljica je zatražila zabilježbu tražbine u zemljišnim knjigama na nekretninama protustranke upisanim u zk. ul. 163, 166, 178, 197, 198, 374, 375, 406, 416, 423, 444, 152, 151, 153, sve k. o. P, a na temelju pravomoćnog rješenja Centra, klasa: UP/I-555-05/15-01/6, Urbroj: 2175-11-21-15-5 od 3. lipnja 2015., kojim rješenjem je protustranci priznato pravo na skrb izvan vlastite obitelji kao stalan smještaj u Domu.

Zemljišnoknjižni sudac prvostupanjskog suda je rješenjem poslovni broj Z-1140/15 od 8. prosinca 2015. odbio prijedlog predlagateljice radi zabilježbe tražbine na temelju navedenog rješenja Centra, jer to rješenje ne sadrži točnu oznaku nekretnina protustranke odnosno jer u njemu nisu navedene nekretnine koje su predmet zabilježbe.

Protiv navedenog rješenja zemljišnoknjižnog suca od 8. prosinca 2015. predlagateljica je podnijela prigovor pobijajući to rješenje s tvrdnjama, u bitnom, da se njezino pravo na zabilježbu tražbine temelji na odredbama članka 249. stavka 1. u vezi s člankom 29. stavka 1. podstavka 1. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 157/13, 152/14 i 99/15, dalje: ZSS).

Odlučujući o predlagateljčinu prigovoru protiv naprijed navedenog rješenja isti zemljišnoknjižni sudac je rješenjem poslovni broj Z-68/16 od 1. travnja 2016. odbio prigovor kao neosnovan i potvrdio prvostupanjsko rješenje, navodeći u obrazloženju da ispravom nisu dokazane pretpostavke dopustivosti traženog upisa zabilježbe tražbine. To stoga jer citirano rješenje Centra ne sadrži oznaku nekretnina na koje se zabilježba odnosi pa je takva isprava neprikladna za zemljišnoknjižni upis.

Žalbeni navodi predlagateljice ne dovode u sumnju zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja zbog sljedećih razloga.

Točno je da je zabilježba tražbine, kao vrsta zemljišnoknjižnog upisa, predviđena odredbom članka 249. stavka 1. ZSS-a, međutim, sam taj Zakon ne može u konkretnom slučaju zamijeniti zemljišnoknjižnu ispravu.

Naime, člankom 249. stavkom 1. ZSS-a je određeno da se na temelju pravomoćnog rješenja o priznavanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu ili uslugu smještaja, vrši upis zabilježbe tražbine u zemljišnim knjigama na nekretninama iz članka 29. stavka 1. podstavka

1. ovoga Zakona te drugim nekretninama koje korisnik ne koristi za stanovanje, a koje su u vlasništvu odraslog korisnika u korist Republike Hrvatske, na prijedlog nadležnog državnog odvjetništva.

Prema odredbi članka 29. stavka 1. podstavka 1. ZSS-a nema pravo na zajamčenu minimalnu naknadu samac ili kućanstvo ako samac ili član kućanstva ima u vlasništvu drugi stan ili kuću, osim stana ili kuće koju koristi za stanovanje, a koji može otuđiti ili iznajmiti i time osigurati sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba, poslovni prostor koji ne koristi za obavljanje registrirane djelatnosti te vrijedne pokretne (plovila, umjetnička djela i sl.)

Dakle, odredba članka 249. stavka 1. ZSS-a ne predviđa zabilježbu tražbine na svim nekretninama u vlasništvu korisnika, naprotiv, neke nekretnine su izrijekom isključene od zabilježbe. Kod takvog zakonskog uređenja zabilježbe tražbine u ZSS-a očito je da zemljišnoknjižna isprava, da bi bila prikladna za upis takve zabilježbe, mora sadržavati oznaku nekretnina na koje se zabilježba odnosi."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-840/16 od 18. svibnja 2017.

13.

073.34

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALO

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 84.a. stavak 1.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 80.

Ovlaštenje za predlaganje zabilježbe pokretanja postupka ima samo stranka koja je pred sudom ili upravnim tijelom već pokrenula postupak u kojem bi se mogao odrediti upis za koji se može upisati zabilježba spora, te ni ovršni ni zemljišnoknjižni sud nisu ovlašteni po službenoj dužnosti predlagati ni određivati navedenu zabilježbu.

"Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da ovlaštenje za predlaganje zabilježbe pokretanja postupka ima samo stranka koja je pred sudom ili upravnim tijelom već pokrenula postupak u kojem bi se mogao odrediti upis za koji se ne može upisati zabilježba spora te da ni ovršni ni zemljišnoknjižni sud nisu ovlašteni po službenoj dužnosti predlagati ni određivati predmetnu zabilježbu.

U konkretnom slučaju je izostao prijedlog stranke-ovrhovoditelja za zabilježbu pokretanja postupka ovrhe. Naime, ovrhovoditelj Zagrebački holding d. o. o. u prijedlogu za promjenu predmeta i sredstva ovrhe nije stavio prijedlog za zabilježbu pokretanja postupka ovrhe na nekretnini protustranke, već samo prijedlog za zabilježbu ovrhe u smislu odredbe članka 80. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14), zbog čega, zemljišnoknjižni sud na temelju takvog prijedloga, koji mu je zaključkom dostavio ovršni sud,

nije mogao dopustiti upis zabilježbe pokretanja postupka radi donošenja odluke o upisu zabilježbe ovrhe.

Prema tome u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke propisane odredbom članka 84.a stavka 1. ZZK-a za dopuštenje zabilježbe pokretanja postupka ovrhe, pa je stoga zemljišnoknjižni sudac pogrešno primijenio materijalno pravo kada je pobijanim rješenjem odbio prigovor protustranke i potvrdio rješenje ovlaštenog zemljišnoknjižnog referenta."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-775/16 od 9. listopada 2017.

14.

074.2

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U
ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PRIJEDLOG ZA UPIS

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 200. stavak 1.

Članak 203. stavak 1.

Članak 219. stavak 5.

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 109. stavak 2.

Članak 123.a. stavak 5.

Bez obzira na odredbu članka 219. stavka 5. ZV-a, po kojoj odredbi, kada je nekretnina u vlasništvu nekolicine suvlasnika ili zajedničkih vlasnika, samo se svi oni suglasno mogu odrediti da se ona optereti služnošću, valja tumačiti da ova odredba ne može biti specijalna odredba u odnosu na odredbu članka 200. stavka 1 ZV-a, a u svezi odredbe članka 203 ZV-a.

"U žalbi se prije svega ističe kako se nekretnina u suvlasništvu protivnika upisa V. K. nije mogla opteretiti pravom plodouživanja, zbog toga što suglasnost nije dao žalitelj B. D. koji je suvlasnik preostale 1/2 predmetne nekretnine.

Žalba nije osnovana.

Odredbom članka 200. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje: ZV) propisano je kako osobne služnosti mogu postojati na cijeloj poslužnoj stvari, a i na idealnom dijelu ako je to moguće s obzirom na sadržaj služnosti i narav predmeta.

Odredbom članka 203. ZV-a unutar Odjeljka II. kao posebnih pravila o pojedinim služnostima iz Glave III. koja propisuje osobne služnosti, sve prema ZV-u je u članku 203. stavak 1. propisano kako je pravo plodouživanja osobna služnost koja svojega nositelja (plodouživatelja) ovlašćuje da se u svakom pogledu služi nečijom stvari (poslužna stvar) u skladu s njezinom namjenom, čuvajući njezino sućanstvo. Pravo plodouživanja inače može postojati na poslužnoj stvari koja je nepotrošna, bilo pokretna ili nepokretna, kao i na više

pokretnih stvari zajedno; na potrošnim stvarima moguće je samo nepravo plodouživanje, dok pravo plodouživanja poslužne nekretnine može imati i više osoba, u kojem je slučaju svaka samostalni nositelj svojega dijela prava plodouživanja, osim kad su u takvu odnosu da im pravo plodouživanja ili neki dio toga prava pripada zajednički, a u sumnji se uzima da svakoj pripada jednaki dio prava plodouživanja.

Posebno je odredbom članka 203. stavka 6. ZV-a propisano da kad poslužna nekretnina u vlasništvu više suvlasnika ili zajedničkih vlasnika, svaki od njih mora trpjeti da se ovlaštenik prava plodouživanja koje tereti njihovu nekretninu njome služi na način na koji ga ovlašćuje njegovo pravo.

Stoga, bez obzira na odredbu članka 219. stavka 5. ZV-a, po kojoj odredbi kada je nekretnina u vlasništvu nekolicine suvlasnika ili zajedničkih vlasnika, samo svi oni se suglasno mogu odrediti da se ona optereti služnošću valja tumačiti da odredba članka 219. stavka 5. ZV-a ne može biti specijalna odredba u odnosu na odredbu članka 200. stavka 1. ZV-a u svezi odredbe članka 203. ZV-a.

Kako zemljišnoknjižni sud ne može procjenjivati je li osobna služnost moguća s obzirom na narav predmeta, a bile su ispunjene formalnopravne pretpostavke za upis to je pravilno prvostupanjski sud sukladno odredbi članka 109. stavka 2. ZZK-a prihvatio prijedlog za upis, te je pravilno prvostupanjski sud odbio prigovor sukladno odredbi članka 123a. stavka 5. ZZK-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-589/17 od 14. rujna 2017.

15.

074.61

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PRAVNI LIJEKOVI (ŽALBA) TUŽBA ZA BRISANJE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 129. stavak 1.

Upisom tuženice kao vlasnice predmetnih nekretnina nije povrijeđeno knjižno pravo tužitelja, jer su to knjižno pravo tužitelji odnosno njihovi pravni prednici već ranije izgubili pravomoćnošću odluka nadležnih tijela kojima su te nekretnine prešle u društveno vlasništvo.

"Naime, u ovoj pravnoj stvari, a uzimajući u obzir odredbu članka 129. stavka 1. ZZK-a, na kojoj odredbi tužitelji temelje svoj tužbeni zahtjev, odlučno je utvrditi jesu li nastupile činjenice na temelju kojih bi povrijeđeno knjižno pravo i tako trebalo prestati, odnosno je li i kada prestalo pravo vlasništva tužitelja odnosno njihovih pravnih prednika na spornim nekretninama. Pri tome treba imati na umu članak 129. stavka 1. ZZK-a koji govori o tome da bi "povrijeđeno knjižno pravo i tako trebalo prestati", a ne daje prestalo postojati.

Dakle, odlučno je da li je to knjižno pravo koje, ustvari, predstavlja pravo vlasništva prije sporne uknjižbe prestalo.

Stoga su nekretnine označene kao čest. zem. 97, 103, 105/2, 123, 197/2, 198, 202, 207, 208/1, 208/2, 245, 246, 247, 250, 251, 1576, sve k.o. T. pravomoćnošću navedenog rješenja o eksproprijaciji prešle u društveno vlasništvo što znači da je i na tim nekretninama prestalo

pravo vlasništva pravnim prednicima tužitelja odnosno tužiteljima. Budući da se kod stjecanja prava vlasništva na temelju eksproprijacije vlasništvo stječe danom pravomoćnosti odluke nadležnog tijela, nije od značenja što nije izvršen upis prava vlasništva u zemljišnu knjigu jer upis nije konstitutivna pretpostavka stjecanja vlasništva, nego ima samo deklaratorno značenje.

Prema tome upisom tuženice kao vlasnice predmetnih nekretnina nije povrijeđeno knjižno pravo tužitelja jer su to knjižno pravo tužitelji odnosno njihovi pravni prednici već ranije izgubili pravomoćnošću odluka nadležnih tijela kojima su te nekretnine prešle u društveno vlasništvo, na što pravilno upozorava tuženica u žalbi.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-415/16 od 13. srpnja 2017.

1 > Obvezno pravo

16.

155.21

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > OPĆI ROK ZASTARE

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 225.

Zahtjev HZZO-a naspram osiguravajućeg društva za plaćene troškove liječenja zastarijeva u zastarnom roku od 5 godina.

"Prema stajalištu Ustavnog suda Republike Hrvatske, koji stav prihvaća ovaj drugostupanjski sud, u konkretnom slučaju riječ je o regresnom zahtjevu koji zastarijeva u općem zastarnom roku od pet godina sukladno odredbi članka 225. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje: ZOO) koja propisuje da tražbine zastarijevaju za pet godina, ako zakonom nije određen neki drugi rok zastare.

Vrhovni sud Republike Hrvatske je u odlukama pod poslovnim brojem Revx-1045/13 i Rev-2858/14 potvrdio pravno shvaćanje po kojem zastarijeva zahtjev HZZO-a naspram osiguravajućeg društva za plaćene troškove liječenja u zastarnom roku od 5 godina.

U svojim odlukama Ustavni sud navodi da nema mjesta primjeni odredbi o naknadi štete. Naime, Ustavni sud smatra da se radi o regresnom potraživanju HZZO-a. Prema shvaćanju Ustavnog suda HZZO je podmirio (platio) troškove liječenja oštećenika umjesto osiguravajućeg društva temeljem mjerodavnih odredbi Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, dakle učinio isplatu za drugog pridržavajući si pri tome pravo da (naknadno) tužbom u redovnom sudskom postupku zatraži od štetnika odnosno njegovog osiguratelja podmirenje učinjenog plaćanja (isplata s pravom na subrogaciju), što podrazumijeva i pokretanje postupka u okviru općeg zastarnog roka propisanog člankom 225. ZOO-a."

Županijski sud u Splitu, Gžmal-980/14 od 18. listopada 2017.

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > NEVALJANOST UGOVORA > POSLJEDICA NIŠTAVOSTI

Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske
(NN 99/99, 29/02 i 49/02)

Članak 58.

Odluka Grada Zadra o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru
("Glasnik Grada Zadra" broj 4/11)

Članak 13.

Pravni osnov za naplatu dnevne parkirne karte otpao je time što je ukinuta Odluka temeljem koje je ispostavljen račun kao osnova za pokretanje postupka prisilne naplate.

„Pobijanom presudom ukinut je u cijelosti platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi javnog bilježnika u Z., S. H., broj Ovr-1957/15 od dana 23. prosinca 2015. u dijelu kojim je tuženiku naloženo da tužitelju isplati iznos od 1.008,00 kuna zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom i u dijelu kojim je tuženiku naloženo da tužitelju naknadi trošak ovršnog postupka u iznosu od 470,00 kuna zajedno sa zatraženom zakonskom zateznom kamatom te je tužbeni zahtjev odbijen kao neosnovan (točka I. izreke), kao i zahtjev za naknadu parničnog (točka II. izreke).

Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 1.008,00 kuna sa osnova dnevnih parkirnih karata po ispostavljenim računima.

Tijekom postupka nije bilo sporno da su neplaćene dnevne parkirališne karate izdane tuženici od strane tužitelja sukladno odredbi članka 13. Odluke Grada Zadra o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru ("Glasnik Grada Zadra" broj 4/11, dalje Odluka) obzirom da ga je tuženica parkirala bez istaknute parkirališne karte na obilježenim mjestima koja se, sukladno Odluci smatraju javnim površinama namijenjenim za zaustavljanje i parkiranje vozila.

Sud prvog stupnja donio je pobijanu presudu sa obrazloženjem da je Odlukom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske ukinuta predmetna Odluka Grada Zadra o organizaciji i načinu naplate parkinga u Gradu Zadru, a koja se Odluka odnosila na vrijeme za koje se tuženicu tereti da je parkirala automobil na području naplate parkinga.

Prema mišljenju ovog žalbenog suda, prvostupanjski sud ispravno obrazlaže kako presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske nema pravni učinak na ugovorne odnose nastale prije ukidanja Odluke, odnosno prije objave presude u "Narodnim novinama" (18. lipnja 2014.), da nezakonitost Odluke ne utječe na predmetni pravni odnos, jer je predmetna obveza nastala u razdoblju od studenog 2012. do listopada 2014.

Žalitelju se ističe kako Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci broj U-III-1673/2015 od 25. svibnja 2017. navodi da se pravno pravilo iz odredbe članka 58. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 99/99, 29/02 i 49/02 - pročišćeni tekst; dalje: Ustavni zakon), koje razrađuje sredstva i uvjete pravne zaštite za osobe čija su prava povrijeđena pravomoćnim pojedinačnim aktom, koji je donesen na temelju zakona (ili drugog propisa) ukinutog odlukom Ustavnog suda, mutatis mutandis primjenjuje i na slučajeve kada je propis ukinut presudom Visokog upravnog suda.

Odredbom članka 58. stavka 5. Ustavnog zakona propisano je da postupcima u kojima o pravnoj stvari, do dana stupanja na snagu odluke Ustavnog suda kojom se ukida zakon, odnosno poništava ili ukida drugi propis ili pojedina njihova odredba, nije pravomoćno odlučeno, a taj se zakon, odnosno drugi propis neposredno primjenjuje u toj pravnoj stvari, ukinuti zakon, odnosno poništeni ili ukinuti drugi propis ili njihova ukinuta ili poništena odredba neće se primjenjivati od dana stupanja na snagu odluke Ustavnog suda.

Stoga, u konkretnom slučaju, budući da je u trenutku stupanja na snagu presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske predmetni parnični postupak bio u tijeku, to prilikom odlučivanja o predmetu spora nije bilo mjesta primjeni ukinute Odluke, kako osnovano navodi prvostupanjski sud.

Slijedom navedenog, budući da tužitelj u utuženom razdoblju nije imao pravni osnov niti aktivnu legitimaciju za naplatu dnevnih parkirališnih karata na javnom parkiralištu, kako je to bilo propisano ukinutom Odlukom, to se njegova žalba ukazuje neosnovanom.“

Županijski sud u Splitu, Gž-455/17-2 od 10. srpnja 2017.

18.

183.425

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVOR O NALOGU > OBVEZA
NALOGODAVCA > NAKNADA ZA USLUGU NALOGOPRIMCA

Zakon o obveznim odnosima

(NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Članak 749. stavak 3.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11)

Članak 225.

Članak 763. stavak 2.

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika

(NN 142/12)

Tbr. 48. stavak 1.i 5.

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11 i 111/12)

Članak. 1.

Opći zastarni rok za naplatu odvjetničkih usluga teče od izvršenja naloga odnosno eventualno otkaza ili opoziva punomoći, ili po pravomoćnom okončanju postupka, a ne od obavljanja pojedinačno obavljene radnje u procesu obavljanja cjelokupnog naloga.

"Predmet spora je, u ovoj fazi postupka, zahtjev tužitelja za isplatom iznosa od 7.500,00 kuna (inicijalno 11.000,00 kuna), na ime troškova zastupanja tuženika u postupku

koji se vodio pred prvostupanjskim sudom pod poslovnim brojem Pr-2533/01 ranije Pn-937/98 (sada Općinskog suda u Novom Zagrebu poslovni broj Pu P-17890/15).

Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi:

- da se u predmetu Općinskog suda u Novom Zagrebu poslovni broj Pu P-17890/15 (ranije spis ovoga suda poslovni broj Pr-2553/01, ranije Pn-937/98 vodio postupak po tužbi B. V. Š. protiv ovdje tuženika (ranije F. f. – P.z.), radi naknade štete;

- da je navedeni postupak pravomoćno okončan donošenjem presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj Gžr-6/11 od 10. listopada 2013. kojom je djelomično potvrđena, a djelomično preinačena presuda prvostupanjskog suda poslovni broj Pr-2533/01 od 26. listopada 2010.;

- da iz u punomoći od 11. studenog 1998. i 6. travnja 2000. (listovi 21 i 41 priloženog spisa Pu P-17890/15) proizlazi da je tuženik opunomoćio tužitelja kao odvjetnika na zastupanje u tom predmetu;

Prvostupanjski sud je donio pobijanu odluku na temelju rezultata provedenog dokaznog postupka, uz utvrđenje da je između stranaka sklopljen ugovor o nalogu, pri čemu je tužitelj kao odvjetnik, te kao nalogoprimac u zastupanju poduzimao radnje, određene poslove, za račun nalogodavca ovdje tuženika. Također navodi, da sukladno odredbi članka 749. stavka 3. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO) nalogoprimac ima pravo na naknadu za svoj trud, osim ako je drugačije dogovoreno ili proizlazi iz naravi međusobnog odnosa (isto je propisano i odredbom članka 763. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08 i 125/11, dalje: ZOO/05), te kako tijekom postupka niti jedna stranka nije dokazivala drugačiji dogovor, pa tužitelj ima pravo na nagradu za obavljene radnje.

U konkretnom slučaju, imaju se primijeniti odredbe Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 142/12, dalje: Tarifa), a sve obzirom na činjenicu je predmetni postupak pravomoćno okončan dana 10. listopada 2013., a ne proizlazi da je punomoć otkazana prije navedenog datuma. Navedeno, jer troškove zastupanja u smislu ugovora o nalogu predstavljaju sve odvjetničke usluge potrebne za izvršenje cjelokupnog posla, a ne pojedinačne radnje tijekom obavljanja poslova zastupanja. Nastavno, radnje zastupanja nisu bile dovršene 10. listopada 2013. u vidu otkaza punomoći, no Tbr. 48. stavka 1. Tarife propisuje da odvjetnik primjenjuje tarifu koja je na snazi u trenutku naplate odvjetničke nagrade, a sukladno Tbr. 48. stavka 5. Tarife naplata odvjetničke usluge dopijeva pravomoćnim okončanjem postupka ukoliko se ne provodi ovrha, otkazom punomoći, opozivom punomoći ili raskidom ugovora o zastupanju. Za napomenuti je da je tužitelj ispostavio račun nakon citiranog dospijea i to dana 11. prosinca 2013.

Nadalje, Tarifom se u Glavi I. navodi da se istom određuje način vrednovanja, obračunavanja i plaćanja odvjetničkih usluga i izdataka koje su stranke dužne platiti odvjetniku ili odvjetničkom društvu za radnje obavljene po punomoći, odnosno da su troškovi zastupanja odvjetničke usluge, uvećane za porez na dodanu vrijednost i izdaci potrebni za izvršenje posla, dakle, za izvršenje cjelokupnog posla, a ne pojedine radnje u postupku izvršavanja posla, odnosno zastupanja.

Iz svega proizlazi da je izdavanje punomoći odvjetniku ugovor o nalogu i da rok za naplatu honorara teče od izvršenja naloga odnosno eventualno otkaza ili opoziva punomoći, ili u konkretnom slučaju po pravomoćnom okončanju postupka, a ne od obavljanja pojedinačno obavljene radnje u procesu obavljanja cjelokupnog naloga. Tbr. 39. Tarife navodi da odvjetnik i stranka mogu ugovoriti visinu naknade za odvjetnički rad te da je ugovor valjan samo ako je zaključen u pisanoj formi. Kako navedeno ne proizlazi iz stanja spisa, jasno je da tužitelju pripada naknada za rad sukladno Tarifi.

Također je za naglasiti, da odvjetnik nije trgovac. Naime, prema članku 1. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12 i 68/13, dalje: ZTD) trgovac je pravna ili fizička osoba koja samostalno trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom roba ili pružanjem usluga na tržištu, a nadalje uređuje da se osobe koje se bave slobodnim zanimanjem uređenim posebnim propisima smatraju trgovcima u smislu tog Zakona samo ako je to u tim propisima određeno. Prema Ustavu, ZO-u i pratećim propisima nema odredbe koje bi određivale da je odvjetnik trgovac.

Sukladno svemu navedenom, pravilno je i utvrđenje suda da se u konkretnom slučaju primjenjuje opći rok zastare u smislu odredbe članka 225. ZOO/05."

Županijski sud u Splitu, Gž-355/17 od 4. srpnja 2017.

19.

188.414

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVOR O OSIGURANJU > OBVEZNO OSIGURANJE > OSIGURANJE PUTNIKA U JAVNOM PROMETU OD POSLJEDICA NESRETNOG SLUČAJA > PRAVO REGRESA

Zakon obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 29. stavak 2.
Članak 183.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91,73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Članak 324. stavak 2.
Članak 919. stavak 1.

Zakon o osiguranju
(NN 46/97, 116/99 i 36/99)

Članak 91. stavak 4.
Članak 75. stavak 2.

Dospijeće subrogacijskog zahtjeva vezano je uz primitak obavijesti štetnika o isplati i ne može početi teći prije nego što je štetnik obaviješten o isplati.

"Predmet je postupka regresni zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 7.800,00 kuna s pripadajućom kamatom kojeg je tužitelj isplatio oštećenima za štetu nastalu u prometnoj nezgodi od 27. travnja 2000. za koju je odgovoran tuženik.

U postupku je utvrđeno da je tužitelj po ovom štetnom događaju isplatio oštećeniku D. d.o.o. iznos od 3.000,00 kuna na ime naknade materijalne štete, a oštećenici S. K. iznos od 4.800,00 kuna nematerijalne štete, a isplata je izvršena 9. svibnja 2005., o čemu je tuženik obaviješten dopisom od 19. rujna 2005.

S obzirom na tako utvrđeno činjenično stanje sud je prvog stupnja ispravno postupio kada je prihvatio tužbeni zahtjev temeljem odredbe članka 91. stavka 4. Zakona o osiguranju

("Narodne novine", broj 46/97, 116/99 i 36/99) jer ta odredba daje ovlaštenje tužitelju na naknadu iznosa od osobe koja je odgovorna za štetu i to za plaćeni iznos štete, kamate i troškove, a sve u vezi odredbe članka 75. stavka 2. istog Zakona, kojom je propisano da su vlasnici motornih vozila dužni osigurati svoja vozila od štete pričinjene trećim osobama.

Sud je, međutim, pogriješio kada je odluku o zateznoj kamati utemeljio na odredbi članka 183. stavka 1. ZOO/05 jer ovaj Zakon nije bio na snazi u vrijeme štetnog događaja, već je bio na snazi ZOO/91, osim u dijelu koji se odnosi na stopu zatezne kamate u odnosu na koje pitanje se doista primjenjuje odredba članka 29. stavka 2. ZOO/05. Naime, tuženik je odgovoran kao osoba koja je propustila osigurati svoje vozilo od štete počinjene trećima, ali ga nije osigurao pa regresno odgovara tužitelju.

Ni spomenuti Zakon o osiguranju, kao ni ZOO/91 ne reguliraju precizno pitanje dospijeća subrogacijskog zahtjeva, samo određuju u odredbama članka 91. Zakona o osiguranju i 919. stavka 1. ZOO/91 da je taj trenutak svakako nakon isplate naknade iz osiguranja kada prelaze na osiguratelja po samom zakonu sva osiguranikova prava prema odgovornoj osobi, što znači da dospijeće ovog zahtjeva nije moguće odrediti prije isplate naknade, to tim više što odredba članka 324. stavka 2. ZOO/91 propisuje da ako rok za ispunjenje nije određen, dužnik odlazi u zakašnjenje kad ga vjerovnik pozove da ispuni obvezu, usmeno ili pismeno, izvansudskom opomenom ili započinjanjem nekog postupka čija je svrha da se postigne ispunjenje obveze.

Ovu je odredbu valjalo sustavnim tumačenjem povezati s pravnom prirodom ugovora o osiguranju koja proizlazi iz zajedničkih odredaba ugovora o osiguranju koji se odnosi i na osiguranje imovine i na osiguranje osoba, a prema tim odredbama obveza osiguratelja na isplatu osigurnine vezana je uz trenutak kada je osiguratelj dobio obavijest da se osigurani slučaj dogodio.

U tom smislu, analognom primjenom ove odredbe i na regresni zahtjev, valja zaključiti da je obavijest štetniku o isplati osigurane svote također trenutak kojeg treba uzeti u obzir kod utvrđivanja pitanja dospijeća subrogacijskog zahtjeva.

Imajući to na umu, žalbeni sud izražava stajalište da je dospijeće subrogacijskog zahtjeva upravo vezano uz primitak obavijesti štetnika o isplati i ne može početi teći prije nego što je štetnik obaviješten o isplati. Ukoliko osiguratelj nakon što je naknadio štetu oštećeniku za koju odgovara treća osoba nije štetnika pozvao na isplatu po osnovi regresa prije podnošenja tužbe, tada se primitak tužbe smatra pozivom štetniku na plaćanje po osnovi regresa.

Kako je obveza isplate osigurane svote vezana uz maksimalan rok od 14 dana računajući od dana kada je osiguratelj dobio obavijest da se osigurani slučaj dogodio (članak 919. stavak 1. ZOO/91) tako i regresna isplata po osnovi plaćenog iznosa štete ne može biti kraća od roka od 14 dana računajući od dana kada je štetnik primio obavijest o isplati. Stoga je pravilnom primjenom materijalnog prava dospijeće obveze valjalo utvrditi 15 dana nakon što je tuženik primio obavijest o isplati. U konkretnom je slučaju tuženik primio obavijest o isplati 19. rujna 2005, pa je dospijeće predmetne obveze 4. listopada 2005.

Stoga je sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je tužitelju kamatu dosudio od 9. svinja 2003. jer je pravilnom primjenom materijalnog prava tužitelju kamatu trebalo dosuditi od 4. listopada 2005. do isplate. U tom je smislu zbog pogrešne primjene materijalnog prava za više dosuđenu kamatu tj. kamatu od 9. svibnja 2003. do 3. listopada 2005. valjalo preinačiti prvostupanjsku presudu i u tom dijelu odbiti tužbeni zahtjev."

Županijski sud u Splitu, Gž-1322/17 od 27. lipnja 2017.

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > PRETPOSTAVKE ODGOVORNOSTI
> NEPAŽNJA

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 1067.

Zakon o zaštiti na radu
(NN 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08, 75/09 i 143/12)

Članak 15.

Postojanje nepažnje za oslobađanje od objektivne odgovornosti poslodavca za štetu koju radnik pretrpi na radu prosuđuje se prema psihofizički objektivno mogućem stupnju pažnje oštećenog u okolnostima u kojima je šteta nastala.

„Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadu neimovinske i imovinske štete koju da je ista pretrpjela zbog ozljeđivanja u radnoj nezgodi od 11. kolovoza 2013.

Prvostupanjski sud je djelomično prihvatio tužbeni zahtjev nakon što je smatrao dokazanim činjenicu radne nezgode te obim i visinu štetnih posljedica, uz ocjenu postojanja isključive odgovornosti tuženika za nastanak iste i time, štetne posljedice

Tužbeni zahtjev je očito utemeljen na odredbi članka 15. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“, broj 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08, 75/09 i 143/12, dalje: ZZR) koja propisuje u relevantnom razdoblju (izmjena u ZZR - "Narodne novine", broj 75/09) da poslodavac odgovara radniku za štetu uzrokovanu ozljedom na radu, profesionalnom bolešću ili bolešću u vezi s radom po načelu objektivne odgovornosti, na koju ne utječu propisane obveze radnika u području sigurnosti i zdravlja na radu; iznimno od stavka 1. ovoga članka, poslodavac se može osloboditi odgovornosti ili se njegova odgovornost može ograničiti prema općim propisima obveznog prava, ako se radi o događajima nastalim zbog izvanrednih i nepredvidivih okolnosti odnosno više sile, a na koje poslodavac unatoč njegovoj dužnoj pažnji nije mogao utjecati.

Pravilno je prvostupanjski sud zaključio da je tužiteljica dokazala da je došlo do radne nezgode, ali je zasada upitno je li tuženik dokazao da postoje pretpostavke koje bi ga u cijelosti ili dijelom oslobodile od odgovornosti. Činjenica je da kod objektivne odgovornosti radnik ne mora dokazivati krivnju već poslodavac mora dokazati razloge eksculpacije.

U ovoj pravnoj stvari odgovornost tuženika je objektivna i zasniva se na pretpostavci uzročnosti između štete i tehnološkog procesa odnosno zaštite na radu. Iz rezultata provedenog postupka za sada ne proizlazi je li tužiteljica radila svoj uobičajeni posao na uobičajeni način pa stoga niti koji je eventualni propust organizacije zaštite na radu u smislu osiguranja pristupa radnom prostoru.

Oslobađanje od odgovornosti za štetu (potpuno ili djelomično) prema odredbi članka 1067. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje: ZOO) se ne pretpostavlja već nepažnja radnika mora biti dokazana. Postojanje nepažnje za oslobađanje od objektivne odgovornosti za štetu koju radnik pretrpi na radu prosuđuje se prema psihofizički objektivno mogućem stupnju pažnje oštećenog u okolnostima u kojima je šteta nastala. U tom smislu tuženik je predlagao provođenje vještačenja što je sud odbio.“

21.

190.211

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ŠTETA > IMOVINSKA ŠTETA > OBIČNA ŠTETA

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Kod prosudbe korisnih i primjerenih troškova liječenja treba pored vrste ozljede uzeti u obzir ukupne ostale okolnosti pojedinog slučaja što osobito vrijedi u slučaju ako je kod oštećenika, kod kojega je prije ozljeđivanja u štetnom događaju postojao gubitak ili je u znatnijoj mjeri bila oslabljena funkcija jednog važnog organa (npr. oka ili uha) ili jednog važnog parnog dijela tijela (npr. noge ili ruke), došlo do ozljeđivanja drugog parnog organa ili dijela tijela, kada je životno i logično da se oštećenik radi otklanjanja posljedica ozljede, odnosno radi ponovnog uspostavljanja potpune ili djelomične funkcije ozljeđenog parnog organa ili dijela tijela, bez nepotrebnog čekanja, podvrgne odgovarajućem liječničkom zahvatu u specijaliziranoj zdravstvenoj ustanovi.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadu imovinske štete iz osnove troškova liječenja u vezi s ozljedama koje je kao pješakinja zadobila dana 5. prosinca 2011. u prometnoj nezgodi koju je prouzročio vozač B. Ž. koji je upravljao osobnim automobilom koji je osiguran od automobilske odgovornosti za štete nanesene trećim osobama kod tuženika.

Što se tiče imovinske štete po osnovi troškova liječenja prvostupanjski sud je utvrdio da je tužiteljica u vezi s operativnim zahvatom koji je obavljen u Specijalnoj bolnici za ortopediju i traumatologiju toplicama platila navedenoj bolnici iznos od 18.869,44 kuna i da je operativni zahvat u navedenoj bolnici bio opravdan jer je optimalno vrijeme za operativni zahvat bilo unutar 6 tjedana, a što se u tom vremenskom razdoblju nije moglo obaviti na teret HZZO-a u ugovornim zdravstvenim ustanovama HZZO-a s područja varaždinske i međimurske županije, pa je zaključio da tužiteljici pripada pravo na naknadu tih troškova liječenja na temelju članka 1095. ZOO-a.

U konkretnom slučaju se radi o ozljedi ramena - puknuću tetive supraspinatusa i infraspinatusa lijevog ramena u vezi kojom ozljedom je u Specijalnoj bolnici za ortopediju i traumatologiju izveden operativni zahvat artroskopske rekonstrukcije tetive supraspinatusa i infraspinatusa lijevog ramena.

U vezi sa zahtjevom tužiteljice za naknadu troškova liječenja treba za sada reći sljedeće:

Oštećenik ne može osnovano od štetnika zahtijevati naknadu troškova liječenja samo zato što su ti troškovi u uzročnoj vezi s ozljedom koja je rezultat štetnikova protupravnog ponašanja. Oštećenik, naime, može zahtijevati naknadu onih troškova liječenja koji su bili potrebni za njegovo izlječenje odnosno restituciju njegova zdravstvenog stanja kakvo je bilo prije ozljede. To znači da je štetnik dužan naknaditi sve troškove liječenja koji se sa stajališta razborita čovjeka kod danog stanja stvari smatraju korisnim i primjerenim. Kod prosudbe koji troškovi su bili korisni i primjereni za liječenje treba pored vrste ozljede uzeti u obzir ukupne ostale okolnosti pojedinog slučaja. Oštećenik ima pravo na brzo, djelotvorno i temeljito uklanjanje posljedica ozljeda te s tim u vezi i pravo na izbor zahvata i sredstava koji su potrebni da bi se to ostvarilo, naravno uvijek vodeći računa da se radi o onome što bi razboriti

čovjek u danoj situaciji izabrao. To osobito vrijedi u slučaju ako je kod oštećenika, kod kojega je prije ozljeđivanja u štetnom događaju postojao gubitak ili je u znatnoj mjeri bila oslabljena funkcija jednog važnog parnog organa (npr. oka ili uha) ili jednog važnog parnog dijela tijela (npr. noge ili ruke), došlo do ozljeđivanja drugog parnog organa ili dijela tijela, kada je životno i logično da se oštećenik radi otklanjanja posljedica ozljede, odnosno radi ponovnog uspostavljanja potpune ili djelomične funkcije ozlijeđenog parnog organa ili dijela tijela, bez nepotrebnog čekanja, podvrgne odgovarajućem liječničkom zahvatu u specijaliziranoj zdravstvenoj ustanovi. Od oštećene osobe se ne može očekivati da se zadovolji s onim standardom zdravstvene zaštite koji pruža nedovoljne mogućnosti za potpuno otklanjanje štetnih posljedica ozljede samo zato da bi štetnik i/ili njegov osiguratelj bili opterećeni manjim troškovima."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2610/16-2 od 9. siječnja 2018.

22.

191.126.1

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > KAD JE ŠTETU UZROKOVALA OSOBA KOJA ZA NJU NIJE ODGOVORNA

Konvencija o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i biomedicine
(NN MU 13/03)

Članak 5.

Ustav Republike Hrvatske
(NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 2801, 41/01, 55/01, 76/10, 58/10 i 5/14)

Članak 16. stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 10. stavak 2.

Članak 1061. stavak 1.

Zakon o liječništvu
(NN 121/03 i 117/08)

Članak 2. stavak 2. točka 4.

Zakon o zaštiti prava pacijenata
(NN 169/04 i 37/08)

Članak 16.

Članak 27. stavak 1.

Pojam pažljivog stručnjaka u okolnostima profesionalne odgovornosti liječnika valja uzeti kritički, ali ne pretjerano kritički jer je kod ocjene ponašanja pažljivog stručnjaka vrlo važno imati na umu da je pažljiv stručnjak i dalje samo čovjek te ga treba promatrati kao ljudsko biće i od njega očekivati da funkcionira upravo kao čovjek, a ne kao uređaj, aparat ili stroj. Nekritičkim prihvaćanjem pojma pažljivog stručnjaka subjektivna odgovornost bi se u tolikoj mjeri približila objektivnoj da bi izgubila smisao, pa čak se u nekim slučajevima i izjednačila s objektivnom odgovornošću, a takva bi subjektivna odgovornost dovela u pitanje neovisnost i slobodu profesionalnog djelovanja liječnika.

Okolnost da započeto liječenje nije završeno na način na koji je bilo predviđeno, samo po sebi, ne predstavlja grešku u liječenju jer se liječnička greška sastoji od dva elementa, jedan je standard medicinske znanosti koji predstavlja mjerilo greške, a drugi je krivnja odnosno pitanje je li liječnik postupao onako kako bi se od njega u profesionalnom krugu očekivalo.

Odredba članka 16. stavka 1. Zakona o zaštiti prava pacijenata kojom se generalno negira pravo na odbijanje dijagnostičkih odnosno terapijskih postupaka protivna je Konvenciji o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i biomedicine.

Liječnici ne smiju ignorirati bolesnikovo odbijanje tretmana u slučajevima u kojima bi uslijed odbijanja došlo do ugrožavanja odnosno trajnog oštećenja zdravlja bolesnika, jer bi ignoriranje bolesnikova odbijanja u tim slučajevima predstavljalo samovoljno liječenje i imalo bi za posljedicu i kaznenu i građansku odgovornost liječnika.

"Predmet je postupka zahtjev tužitelja za naknadu neimovinske i imovinske štete utemeljen na odredbi članka 1061. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima i tvrdnji da su tuženikovi radnici (liječnici) počinili pogrešku u liječenju supruge i majke tužitelja pok. A. B. L., koja je nakon jednog medicinskog zahvata obavljenog u zdravstvenoj ustanovi tuženika preminula.

U postupku nije bilo sporno da je prednica tužitelja sada pok. A. B. L. u tuženikovo zdravstvenoj ustanovi, nakon potpisane suglasnosti, dana 26. veljače 2009. podvrgnuta dijagnostičko - terapijskom zahvatu ERCP - endoskopska retrogradna holangiopankreatografija, zbog sumnje na postojanje kamenca u glavnom žučnom vodu. Nije sporno ni da je A. B. L. u istoj ustanovi preminula 15. ožujka 2009. od septičkog šoka.

Vještačenjem po Medicinskom fakultetu sud je prvog stupnja utvrdio da je pokojna prednica tužitelja prema prethodnom dogovoru, primljena u zdravstvenu ustanovu tuženika 26. veljače 2009. radi provođenja ERCP zahvata s papilotomijom odnosno presijecanja papile dvanaestpalčanog crijeva i potom odstranjivanja kamenca u žučnom vodu. Prilikom tog zahvata kod prednice je tužitelja došlo do ozljede dvanaesnika u vidu presijecanja čitave debljine stjenke dvanaesnika, što je inače moguća ozljeda kod ove vrste medicinskog zahvata, ali je ocijenjeno da to u okolnostima konkretnog slučaja predstavlja jatrogeno ozljedu tj. ozljedu uzrokovanu mehaničkim djelovanjem. Temeljem istog vještačenja sud je utvrdio da takvo postupanje predstavlja pogrešku u liječenju nakon koje je daljnji tijek liječenja proveden također djelomično nepravilno jer je nakon papilotomije potrebno da se pacijent zadrži u bolnici i opservira 24 sata, što u konkretnom slučaju nije učinjeno jer je prednica tužitelja napustila zdravstvenu ustanovu tuženika. Kasnije je ponovno primljena te je operirana 2. ožujka 2009. Utvrđeno je da je taj zahvat učinjen po pravilima struke, ali je kasnio jer se pogoršanje zdravlja dogodilo dok je pacijentica bila kod kuće bez kontrole i terapije. Njezino daljnje liječenje u jedinici intenzivnog liječenja bilo je korektno i u skladu s pravilima struke. Međutim, tijekom boravka u bolnici pokojnoj prednici tužitelja dogodila se i

komplikacija u vidu akutnog srčanog infarkta. Preminula je u stanju septičkog šoka s multiorganskim zatajenjem organa.

Sud je ocijenio da jatrogena ozljeda u vidu perforacije dvanaesnika predstavlja pogrešku u liječenju, time da ova pogreška nije posljedica primjene očigledno nepodobnog sredstva ili načina liječenja. Ujedno je ocijenjeno da pogrešku u liječenju predstavlja i otpuštanje pacijentice iz bolnice na dan izvršene papilotomije, a zaključeno je i da je smrtnom ishodu doprinijela i sama pacijentica koja se u bolnicu vratila tek za četiri dana.

Utvrđujući je li konkretna jatrogena ozljeda pogreška u liječenju ili medicinska komplikacija, sud je cijeneći nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke pošao od definicije medicinske greške kao postupka kad planirano liječenje nije završeno kako je predviđeno. Tako je ocijenjeno da je tijekom ERCP zahvata došlo do neželjene posljedice tj. jatrogene perforacije dvanaesnika koja nije na vrijeme prepoznata zbog toga što pacijentica nije bila pod liječničkim nadzorom, a i sam zahvat nije riješio problem opstrukcije glavnog žučnog voda. Utvrđeno je da se tijekom dijagnostičko - terapijskog postupka ERCP može utvrditi uzrok začepljenja završnog dijela glavnog žučnog voda, a i rješavanje uzroka opstrukcije postavljanjem stenta (cjevčice koja se stavlja u završni dio glavnog žučnog voda, a omogućuje izlazak žuči iz tog voda u dvanaesnik). Uslijed ovog postupka, a s obzirom da dolazi do zasijecanja papile (sfinktera - ventila), moguće su neželjene posljedice u obliku upale gušterače, krvarenja i perforacija dvanaesterca.

Ocijenjeno je također da se pacijenta pri zdravom razumu ne može prisiliti na bolničko liječenje ako ga on izričito odbija, ali da u medicinskoj dokumentaciji mora postojati pisani trag o odbijanju predloženog bolničkog liječenja kojeg u konkretnom slučaju nema. Također je ocijenjeno da bi vjerojatnost preživljavanja neželjene posljedice bila veća da je operativni zahvat učinjen u kraćem vremenskom razdoblju od nastanka neželjene posljedice, te da se tijekom, odnosno neposredno nakon ERCP zahvata ne moraju uočiti znakovi perforacije dvanaesterca pa da se zato takvi bolesnici zadržavaju 24 sata na bolničkom liječenju, a jedan od prvih znakova moguće perforacije je bol. Perforacija se kao neželjena posljedica ne može predvidjeti, ali na nju treba misliti, posebno u okolnostima kao što je bio konkretan slučaj.

Vještaci se nisu mogli jednoznačno izjasniti o pitanju predstavlja li svako liječenje koje završi nepredviđenim ili neželjenim ishodom liječenje suprotno pravilima medicinske struke, već su ocijenili da je to potrebno analizirati u svakom pojedinom slučaju. U konkretnom je slučaju ocijenjeno da je ERCP pretraga bila metoda izbora, ali je došlo do neželjenih posljedica koje bi bile dijelom spriječene da je bolesnica bila pod nadzorom. Ocijenjeno je također da je prema opisu učinjenog ERCP taj zahvat napravljen sukladno načinu na koji se radi, ali da do kraja nije završen i znajući za nastupljenu neželjenu posljedicu da je došlo do ozljede dvanaesnika. Kako cilj predmetnog zahvata nije bila perforacija odnosno probijanje dvanaesnika, sud je ocijenio da se radi o postojanju liječničke greške.

Međutim, sud je također utvrdio da je prednica tužitelja, sada pokojna A. B. L., nakon izvršenog ERCP zahvata, usprkos preporuke operatera dr. M. Š. da ostane još u bolnici kako se ne bi razvio pankreatitis tj. upala gušterače, navela da se dobro osjeća i da ima nekih osobnih problema zbog kojih mora izaći iz bolnice, što je sud ocijenio odbijanjem od preporučenog liječenja. U takvim je okolnostima sud ocijenio da je pok. prednica tužitelja A. B. L. samovoljno napustila bolnicu i time doprinijela nastanku štetnog događaja u opsegu od 80%, dok je tuženik zbog pogreške u liječenju i jatrogene ozljede perforacije dvanaesnika prilikom ERCP zahvata doprinio nastanku štetnog događaja i šteti u opsegu od 20%.

Odlučne činjenice kako ih je utvrdio sud prvog stupnja kao ni ocjenu nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke koju je dao sud, žalbeni sud za sada ne može prihvatiti zato što o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o

sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava i zapisnika i zato što u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

Naime, vještaci medicinske struke dali su svoj nalaz i mišljenje kako pisani, tako i usmeni (zamolbenim putem), na temelju medicinske dokumentacije koja se nalazi u spisu, a koja nije u potpunosti precizna i koja je dijelom u suprotnosti s nespornim činjenicama i nekim drugim u postupku utvrđenim činjenicama o kojima vještaci nisu vodili računa. Iz otpusnih pisama za pok. A. B. L. proizlazi da je ona bila liječena na Klinici za unutarnje bolesti od 25. siječnja 2009., što nije točno jer se radi o mjesecu veljači, do 2. ožujka 2009., a od 2. do 15. ožujka 2009. najprije na Klinici za kirurgiju, a nakon obavljenog operativnog zahvata liječena je na Odjelu na anesteziologiju i intenzivno liječenje.

Međutim, iz sadržaja spisa, iskaza tužitelja, pa čak i nespornih navoda stranaka, proizlazi da je prednica tužitelja najprije primljena na Kliniku za unutarnje bolesti tuženika radi obavljanja ERCP zahvata 25. veljače 2009. (srijeda), ali je vraćena kući zbog nemogućnosti obavljanja zahvata toga dana, te je ponovno primljena u bolnicu u četvrtak 26. veljače 2009. kada joj je oko 12,00 sati izvršen spomenuti zahvat. Do 22,00 sata toga dana ona se osjećala dobro, ali je nakon toga osjetila bolove koji su liječnicima koji su je liječili ukazivali na upalu gušterače. Zbog ove upale njezin daljnji boravak u bolnici bio je medicinski preporučen.

Ali prednica tužitelja je na vlastiti zahtjev, kako je to pravilno utvrdio sud prvog stupnja, napustila bolnicu i time odbila daljnje liječenje. Po nju je došla kćerka i bolnicu je napustila oko 11,00 sati idućeg dana, dakle, u petak 27. veljače 2009. Od tada do idućeg dana navečer tj. 28. veljače 2009. (subota) i to oko 20,30 sati, bila je kod kuće, ali kako joj bolovi nisu prestajali ponovno se vratila u bolnicu, te je preko hitne službe bila smještena na Kliniku za kirurgiju. Na toj je klinici operirana u ponedjeljak 2. ožujka 2009., prema navodima njezine kćerke, koje tuženik nije osporio, u popodnevnim satima oko 16,00 sati, dok je postoperativno liječenje nastavila na Odjelu za anesteziologiju i intenzivno liječenje do 15. ožujka 2009. kada je preminula.

Vještaci su, međutim, svoj nalaz i mišljenje izradili u pogrešnom uvjerenju da je prednica tužitelja otpuštena kući već na dan izvršenog zahvata. Kako je ona otpuštena unutar 24 sata od izvršenog zahvata, ali ipak ne istog dana, nije posve jasno jesu li vještaci imali na umu razdoblje od jednog dana unutar 24 sata od zahvata ili nominalno isti dan. Utoliko su njihovi zaključci, s obzirom na to da su utemeljeni na netočnim činjeničnim tvrdnjama, za sada neprihvatljivi.

Nadalje, u otpusnom pismu Klinike za unutarnje bolesti od 2. ožujka 2009. ne navodi se među dijagnozama upala gušterače, ali se navodi da je bolesnica subjektivno bez značajnih tegoba, što nije suprotno iskazu svjedoka Š. koji tvrdi da je istog dana oko deset nakon operacije (oko 22,00 sata toga dana), pokojna prednica tužitelja imala određenih tegoba koje su ukazivale na upalu gušterače, a koje su se tegobe do jutra smirile. Iz ovog otpusnog pisma, u kojemu se ne navodi dijagnoza upale gušterače (pancreatitis), navedeno je da prednica tužitelja odlazi kući na osobni zahtjev, iz čega proizlazi da je njoj hospitalizacija bila očito preporučena, ali ju je odbila, na što kasnije ukazuju i iskazi svjedokinje V. i svjedoka Š. koje je sud pravilno cijenio.

Osim toga, u otpusnom pismu od 20. ožujka 2009. navodi se dijagnoza upale gušterače (pancreatitis necroticans), pa iz nalaza i mišljenja vještaka nije jasno je li upala gušterače bila i mogla biti indikacija za preporučeno stacionarno liječenje, budući da je od zahvata do otpusta na osobni zahtjev prednice tužitelja prošlo gotovo 24 sata, a oni su svoj nalaz i mišljenje dali na temelju netočne činjenične tvrdnje da je prednica tužitelja otpuštena iz bolnice istog dana kada je izvršen zahvat ERSCP.

S obzirom na činjenicu da su vještaci naveli da se perforacija do koje može doći prilikom ESCP zahvata ne mora odmah uočiti te da se takvi pacijenti zadržavaju na

bolničkom liječenju i da se ona ne može predvidjeti, u postupku nije na nedvojben način razjašnjeno jesu li uvjerljive tvrdnje operatera da su uopće postojale indikacije za daljnje bolničko liječenje pacijentice, kao i to postoji li medicinska indikacija za nastavak stacionarnog liječenja tužiteljice s obzirom na činjenicu da je ona bolnicu napustila gotovo 24 sata nakon izvršenog ERCP zahvata.

Vezano uz pitanje predstavlja li perforacija dvanaesnika komplikaciju ili grešku u liječenju, vještačenjem je također utvrđeno da su u slučaju zahvata kakav se dogodio tj. prilikom zasijecanja papile odnosno sfinktera - ventila izvornog kanala glavnog žučnog voda moguće neželjene posljedice u obliku akutne upale gušterače, krvarenja i perforacije dvanaesnika. Međutim, vještaci smatraju da se radi o liječničkoj grešci i to zbog toga što zahvat nije riješio problem opstrukcije glavnog žučnog voda i da započeto liječenje nije završeno na način kako je bilo predviđeno. Vještaci su mišljenja da bi neželjene posljedice dijelom bile spriječene da je bolesnica bila pod nadzorom, pa ostaje nejasno odnosi li se to i na nastavak hospitalnog liječenja u bolnici nakon njenog otpuštanja jer su vještaci imali na umu da je pokojna prednica tužitelja otpuštena istog dana kada je izvršen predmetni zahvat. Osim toga, vještaci su naveli da je predmetni ERCP zahvat napravljen sukladno načinu na koji se radi ERCP, a na pitanje može li doći do jatrogene ozljede i kada liječnik napravi sve po pravilima struke, vještaci odgovaraju da sam zahvat ERCP u konkretnom slučaju nije dovršen do kraja, pri čemu smatraju da je do liječničke greške došlo zbog toga što je došlo do ozljede dvanaesnika, iako su naveli da je perforacija dvanaesnika moguća kod zasijecanja papile, jednako kao i druge komplikacije (upala gušterače i krvarenje).

U takvim je okolnostima ostalo nejasno kako je moguće da su neželjene posljedice predmetnog zahvata previđene kao rizici, a da u isto vrijeme ipak predstavljaju grešku u liječenju. Naime, u domaćoj je pravnoj doktrini neželjeni rezultat medicinskog postupka poznat kao komplikacija koja nastaje unatoč medicinski ispravnom i pravodobno izvedenom postupku koji je izveden pravilnom uporabom ispravne opreme i sredstava uz optimalnu organizaciju rada. Radilo bi se o riziku koji sa sobom nosi svaki medicinski zahvat i on se ne može dovesti u uzročnu vezu s pogreškom u liječenju, a u pravnom smislu radilo bi se o slučaju tj. takvom događaju koji bismo, da smo ga predvidjeli, mogli spriječiti. Za slučaj koji je takav događaj za koji štetnik čija se odgovornost temelji na načelu krivnje tj. subjektivne odgovornosti neće odgovarati.

U okolnostima konkretnog slučaja vještaci su prihvatili opis kojeg je dao saslušani svjedok dr. M. Š. prilikom saslušanja u pogledu načina obavljanja zahvata ERCP te su naveli da je taj zahvat napravljen sukladno načinu na koji se radi ERCP prihvativši iskaz svjedoka Š. u dijelu u kojem je on kazao: "Pretragom sam utvrdio da je papila koja se nalazi na ulazu u dvanaestpalčano crijevo zatvorena, te da kroz nju ne može protjecati žuč, inače ta papila se nalazi na kraju žučnog kanala te predstavlja svojevrsni ventil koji propušta žuč u dvanaesnik prema potrebi organizma. S obzirom na navedeno papilu je trebalo malo razrezati kako bi se omogućio protok žuči te sam ja to i učinio".

Dakle, vještaci su našli da je operater dr. Š. predmetni zahvat napravio upravo na način na koji se on radi, ali su grešku u liječenju našli u činjenici da započeto liječenje nije završeno na način na koji je bilo predviđeno budući da je nastupila neželjena posljedica u vidu ozljede dvanaesnika.

Za sada se ne može prihvatiti zaključak suda da bi se u okolnostima konkretnog slučaja radilo o grešci u liječenju jer na to u ovom stadiju postupka ne ukazuju u postupku izvedeni dokazi tim više što na upit može li do jatrogene ozljede doći kada liječnik napravi sve po pravilima struke vještačenje nije dalo negativan odgovor, već samo da zahvat nije završen do kraja budući započeto liječenje nije završeno na način kako je to predviđeno. Okolnost da započeto liječenje nije završeno na način kako je bilo predviđeno, samo po sebi, ne predstavlja grešku u liječenju.

Naime, domaći propisi koji uređuju pitanje zaštite prava pacijenata i organizacije zdravstvene djelatnosti ne definiraju pojam liječničke greške, ali u doktrini liječnička greška predstavlja odstupanje od medicinske znanosti ili medicinskih standarda, odnosno predstavlja liječničku metodu koja je prema standardu medicinske terapije i iskustva izvedena bez dužne pažnje. To znači da se liječnička greška sastoji se od dva elementa, jedan je standard medicinske znanosti koji predstavlja mjerilo greške, a drugi je krivnja odnosno pitanje je li liječnik postupao onako kako bi se po medicinskim kriterijima od njega u profesionalnom krugu očekivalo. Pritom se odgovara za svaku nepažnju, a pojam nepažnje se određuje objektivno jer se uspoređuje ponašanje učinitelja s ponašanjem apstraktnog čovjeka koji je mjerilo na temelju kojega se utvrđuje je li on postupao s dužnom pažnjom.

Kada se radi o profesionalnoj odgovornosti liječnika, tada se u smislu odredbe članka 10. stavka 2. ZOO-a, mjerilo profesionalne pažnje utvrđuje dvojako, s jedne strane u odnosu na osobe iz istoga stručnog kruga, a s druge u odnosu na konkretne okolnosti u kojima se odvija određeni medicinski zahvat. Radi se o pažnji dobrog stručnjaka, tj. o povećanoj pažnji prema pravilima struke i običajima. To bi značilo da liječnik ne postupa skrivljeno kada postupa s pažnjom dobrog stručnjaka, a postupa skrivljeno kada ne postupa s pažnjom prosječnog stručnjaka. U tom smislu temeljem odredbe članka 1061. stavka 1. ZOO-a bolnica odgovara po principu subjektivne krivnje, ali je ta subjektivna krivnja također jako stroga zato što se temelji na presumiranoj krivnji, kao i zbog toga što ju objektivizira i okolnost što tuženik odgovara za nepažnju, a pojam nepažnje se određuje vrlo objektivno jer je standard apstraktnog stručnjaka vrlo strog.

Zbog toga, prema stajalištu žalbenog suda, pojam pažljivog stručnjaka valja uzeti kritički jer bi se nekritičkim prihvaćanjem pojma pažljivog stručnjaka subjektivna odgovornost u tolikoj mjeri približila objektivnoj da bi izgubila smisao, pa čak u nekim slučajevima i izjednačila s objektivnom odgovornošću. No kritički pristup pojmu pažljivog stručnjaka ipak ne smije biti pretjerano kritičan jer je kod ocjene ponašanja pažljivog stručnjaka vrlo važno imati na umu da je pažljiv stručnjak i dalje samo čovjek te ga treba promatrati kao ljudsko biće i od njega očekivati da funkcionira upravo kao čovjek, a ne kao uređaj, aparat ili stroj.

Kada bi se, naime, pojam pažljivog stručnjaka procjenjivao pretjerano kritički, tada bi takva subjektivna odgovornost dovela u pitanje neovisnost i slobodu profesionalnog djelovanja liječnika kao temeljnog i mjerodavnog nositelja zdravstvene djelatnosti (članak 2. stavak 2. točka 4. Zakona o liječništvu - "Narodne novine", broj 121/03 i 117/08), a bez slobode profesionalnog djelovanja nema napretka ni u jednoj struci, pa tako ni u liječničkoj. Stoga je ovaj opisani visoko postavljeni standard skrivljenosti u okolnostima svakog pojedinog slučaja potrebno pažljivo procijeniti, a konkretno valja procijeniti je li liječnik postupao onako kako bi to učinio iskusan i pažljiv specijalist koji radi ERCP zahvat.

S druge strane, sud je pravilnom ocjenom potpisane izjave prednice tužitelja te pravilnom ocjenom iskaza svjedoka Š. i svjedokinje V. utvrdio da je prednica tužitelja bila upoznata s potrebom obavljanja predmetnog zahvata, načinom njegovog obavljanja i rizicima, ona je također bila upoznata i s načinima liječenja, odnosno činjenicom da će najmanje jedan dan nakon zahvata trebati biti hospitalizirana, a s obzirom na komplikaciju koja se dogodila deset sati nakon zahvata, preporučeno joj je daljnje bolničko liječenje koje je ona, kao je to sud pravilno utvrdio, iz osobnih razloga odbila.

U vezi s upućivanjem u rizike određenih medicinskih zahvata, valja napomenuti da domaća pravna doktrina navodi čak i da na rizike za koje je očekivati da su poznati i medicinski needuciranim osobama, kao na primjer mogućnost infekcije nakon operativnog zahvata i sl., nije potrebno upućivati. Prednica je tužitelja ipak bila upućena i na mogućnost infekcije nakon operativnog zahvata, do čega je i došlo.

Kada se, međutim, rizici ostvare, radi otklanjanja njihovih štetnih posljedica i oštećenik je dužan sudjelovati u liječenju jer je njegovo sudjelovanje dio liječenja. Tužena niti liječnik koji je vodio brigu o liječenju prednice tužitelja nisu u mogućnosti prisiliti na liječenje pacijenta. Naime, u domaćem pravnom sustavu na snazi je Konvencija o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i biomedicine (dalje: Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini. Ova Konvencija i Zakon o zaštiti prava pacijenata ne uređuju institut pristanka pacijenta na jednak način. Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini u načelu je izgrađena na načelu autonomije pacijenata, a to znači da svaki pacijent samostalno odlučuje o svom zdravlju i životu, jer je zdravlje čovjeka osobna stvar pojedinca, a volja pacijenta prema tom načelu važnija je od potreba pacijenta, pa i samog zdravlja pacijenta. Dakako da načelo autonomije pacijenta dolazi do punog izražaja u pretpostavci da je on sposoban odlučiti o svojim interesima uzimajući u obzir njegovu dob i psihofizičko stanje.

Nasuprot načelu autonomije stoji načelo paternalizma koje znači da prilikom odlučivanja o poduzimanju ili nepoduzimanju određenog medicinskog zahvata glavna uloga pripada liječniku. Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini, kao što je naprijed kazano, u načelu je izgrađena na načelu autonomije pacijenata, a Zakon o zaštiti prava pacijenata odstupa dijelom od tog načela i bliži je načelu paternalizma. Tu iznimku predstavlja odredba članka 27. stavka 1. ZZPP-a kojom je određeno da pacijent ima pravo samovoljno napustiti stacionarnu zdravstvenu ustanovu, osim u slučajevima propisanim posebnim zakonom, kao i u slučajevima kada bi to štetilo njegovom zdravlju ili zdravlju i sigurnosti drugih osoba.

Prema odredbi članka 16. Ustava Republike Hrvatske sloboda i prava mogu se ograničiti jedino zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje. Temeljem te odredbe Ustava ne mogu se ograničiti prava pacijenata koji su sposobni za rasuđivanje zato što ugrožavaju sami sebe, već jedino ako je ugroženo zdravlje drugih ljudi. Stoga odredba članka 16. stavka 1. ZZPP-a u kojoj se generalno negira pravo bolesnika na odbijanje pojedinih dijagnostičkih odnosno terapijskih postupaka ne uvjetuje pružanje zdravstvene usluge protiv volje pacijenta težinom narušenja zdravlja, pa se zdravstvena usluga može pružiti protiv volje pacijenta, čak i kad bi nastupilo trajno, ali ujedno i zanemarivo oštećenje zdravlja.

Međutim, ovo je rješenje u suprotnosti s odredbama Konvencije o ljudskim pravima i biomedicini koja predstavlja akt više pravne snage u odnosu na domaće propise. Naime, prema odredbi članka 5. te Konvencije zahvat koji se odnosi na zdravlje može se izvršiti samo nakon što je osoba na koju se zahvat odnosi, o njemu informirana, dala slobodan pristanak. Samo ako se zbog hitne situacije ne može dobiti pristanak bilo koji medicinski nužan zahvat može se provesti u korist dotičnog zdravlja pojedinca.

Što se tiče oblika pristanka na liječenje, a time i odbijanja od liječenja, ZZPP zahtijeva pisani oblik za svaki pristanak pacijenta, pa tako i pristanak na bolničko liječenje, ali žalbeni sud u skladu sa stajalištem i domaće doktrine izražava stajalište da oblik u kojemu bi liječnik trebao pacijentu dati obavijest nije propisan, pa je tako valjana i usmena obavijest, te i njegovi konkludentni čini. Takvo stajalište izraženo je i u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-3002/2005 od 21. studenog 2007. Naime, liječnici ne smiju ignorirati bolesnikovo odbijanje tretmana u slučajevima u kojima bi uslijed odbijanja došlo do ugrožavanja odnosno trajnog oštećenja zdravlja bolesnika, jer bi ignoriranje bolesnikova odbijanja u tim slučajevima predstavljalo samovoljno liječenje i imalo bi za posljedicu i kaznenu i građansku odgovornost liječnika.

Čak štoviše, i u praksi Europskog suda za ljudska prava, pravo na samoodređenje i tjelesni integritet izvodi se iz prava na privatni život sadržano u odredbi članka 8. stavka 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Ova Konvencija u članku 8. propisuje ograničenje prava na privatni život te određuje da se javna vlast neće miješati u

ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužna radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira ili gospodarske dobrobiti zemlje te radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih. Iz ovoga proizlazi da je primarni zadatak države suzdržavati se od miješanja u privatni život osobe. Ustav Republike Hrvatske je u članku 16. propisao da se sloboda i prava mogu ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje, pravo na samoodređenje u kontekstu biomedicine se može ograničiti samo zbog javne sigurnosti radi prevencije kaznenih djela, radi zaštite javnog zdravlja te radi zaštite prava i sloboda drugih (članak 26. stavak 1. Konvencije o ljudskim pravima i biomedicini), ali ne i zbog zaštite osobnog zdravlja.

Republika Hrvatska je 2003. ratificirala Konvenciju o ljudskim pravima i biomedicini te time odredbe ove Konvencije, uključujući i odredbu o informiranom pristanku, imaju u našem pravnom sustavu nadzakonsku snagu i izravno su primjenjive prema odredbi članka 141. Ustava Republike Hrvatske. Zakonodavac je u ZZPP-a ograničio prava na samoodređenje bolesnika i postavio ih i uže i šire nego što to predviđa Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini. Postavio ih je uže jer kao razloge ograničenja prava na samoodređenje ne predviđa razloge javne sigurnosti i prevenciju kaznenih djela te prava i slobode drugih, već samo zdravlje. Postavio ih je i šire jer temelj ograničenja nije samo zaštita javnog zdravlja već i život i zdravlje samog bolesnika.

Nametanjem ovakvog ograničenja u Zakonu o zaštiti prava pacijenata naš je zakonodavac društveni interes stavio iznad prava na autonomiju bolesnika, a objašnjenje uz članak 26. Konvencije o ljudskim pravima i biomedicini Vijeća Europe izričito kaže da se pravo na pristanak ne može generalno ograničiti zbog zaštite zdravlja i samog bolesnika. Stoga je odredba članka 16. stavka 1. Zakona o zaštiti prava pacijenata, u kojoj se generalno negira pravo bolesnika na odbijanje pojedinih dijagnostičkih odnosno terapijskih postupaka, protivna Konvenciji o ljudskim pravima i biomedicini.

Ova odredba je u tom dijelu nevažeća, pa ni liječnici ne bi smjeli ignorirati bolesnikovo odbijanje tretmana. Istina, ni Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ni Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini ne daju sasvim izravan odgovor na pitanje kako postupiti kada uskrata pristanka ugrožava život bolesnika i kako uspostaviti ravnotežu između prava na samoodređenje ili pak prava na tjelesni integritet i koncept svetosti ljudskog života. Kako je u okolnostima konkretnog slučaja prednica tužitelja bila dobro informirani bolesnik i donijela je svoju odluku o odbijanju predloženog tretmana sukladno svom sustavu vrijednosti, liječnici su bili dužni jednostavno tu odluku i prihvatiti.

Prema tome, za sada u postupku nije na nedvojben način utvrđeno je li došlo do liječničke greške ili se radi o riziku i komplikaciji koja je nastupila usprkos postupku ERCP provedenom po pravilima struke. U tom smislu sud je povrijedio odredbu članka 261. ZPP-a kada je ocijenio da je nalaz i mišljenje vještaka uvjerljiv jer on ne prolazi test logike zato što su zaključci vještaka, s jedne strane proturječni, a s druge strane, nemaju logiku jer, ako je liječnik postupio prema svom opisu kojeg vještaci prihvaćaju u skladu s pravilima struke, onda nije počinio pogrešku, a s druge strane, ako je, kako to proizlazi iz sadržaja spisa, perforacija dvanaesnika jedna od mogućih rizika koji se dogodio, onda se također ne može raditi o liječničkoj grešci.

Osim toga, vještaci nisu dali odgovor na pitanje je li moguće da do perforacije dođe i izlivanje sokova iz gušterače i žučnjaka, na što je ukazivao saslušani svjedok Š.

Dakle, u postupku je važno nedvojbeno utvrditi je li došlo do liječničke greške ili nije. Ukoliko bi se i utvrdilo da je došlo do liječničke greške i da perforacija duodenuma predstavlja liječničku grešku, tada je potrebno ocijeniti uzročnu posljedičnu vezu između štete koju tužitelji trpe i postupanje liječnika. Naime, iz nalaza i mišljenja vještaka za sada proizlazi da je ta šteta mogla biti otklonjena da bolesnica nije napustila liječenje, zbog čega nisu uočeni

prvi znakovi upale potrbušnice i na taj način nije bilo moguće aktivno intervenirati u ranoj fazi bolesti kad je još uvijek postojala realna šansa za liječenje i otklanjanje smrtne posljedice.

U takvim okolnostima, sve i da se radilo o liječničkoj grešci pri izvođenju zahvata ERCP, to još uvijek ne znači da je smrt prednice tužitelja nastupila zbog te greške. Komplikacija takvog postupanja, sve i kad bi predstavljalo grešku, bila bi razlog za simptome perforacije dvanaesnika, ali u slučaju kad postoji mogućnost njezina popravljivanja, a ona i u slučaju perforacije dvanaesnika postoji, tada bi je liječnik, upravo u skladu s načelom primarnog popravljivanja štete putem prirodne restitucije, bio dužan popraviti štetu posebnom pažnjom. Međutim, u okolnostima konkretnog slučaja, pacijentica je svojevolumno napustila bolničko liječenje usprkos preporuci i upozorenju liječnika na posljedice, pa žalbeni sud ocjenjuje da je time prekinuta uzročna posljedična veza između postupanja liječnika (kad bi ono i predstavljalo grešku u liječenju) i smrti pacijentice.

No ostaje otvoreno pitanje na koje sud prvog stupnja nije odgovorio, jesu li postojale medicinske indikacije za popravljivanje zdravstvenog stanja prednice tužitelja nakon što je ona drugi put hospitalizirana odnosno 27. veljače 2009. kada se vratila jer je on je ona operirana tek 2. ožujka 2009. U tom smislu nije utvrđeno jesu li njezini medicinski nalazi upućivali na perforaciju duodenuma ili na upalu gušterače, te je li došlo do propusta tuženika zbog toga što prednica tužitelja nije odmah operirana nego tek s odmakom. Kako to nije utvrđeno, to je činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno."

Županijski sud u Split, Gž-1368/15 od 4. listopada 2017.

23.

191.141.1

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA OBJAVLJENU INFORMACIJU > ODGOVORNOST NAKLADNIKA > PRETPOSTAVKE ODGOVORNOSTI

Zakon o medijima
(NN 59/04, 84/11 i 81/13)

Članak 22. stavak 2.
Članak 23.
Članak 40. stavak 2.

Oštećenik se mora prethodno obratiti nakladniku radi objavljivanja ispravka sporne informacije kako bi ostvario svoje pravo na podnošenje tužbe za naknadu neimovinske štete u okviru roka propisanog za podnošenje te tužbe.

"Pobijanim prvostupanjskim rješenjem odbačena je tužba radi naknade štete podnesena dana 23. lipnja 2015. kao nepravovremena.

Uvidom u predmetni spis utvrđeno je da je sporni članak u odnosu na kojeg se traži naknada štete objavljen dana 20. ožujka 2015., a tužitelj je zahtjev za ispravak informacije podnio 9. lipnja 2015. dok je tužbu protiv nakladnika podnio 23. lipnja 2015.

Suprotno stajalištu prvostupanjskog suda prekluzivni rok iz članka 40. stavka 2. Zakona o medijima ("Narodne novine" broj 59/04, 84/11 i 81/13, dalje: ZM), ne odnosi se na slučaj kad se ispravak zahtijeva od nakladnika u svezi s pravom na podnošenje tužbe za naknadu neimovinske štete.

Odredba članka 22. stavka 2. ZM-a ne upućuje na primjenu tog prekluzivnog roka niti bilo koja druga odredba ZM-a predviđa mogućnost širenja primjene navedenog prekluzivnog roka iz članka 40. stavka 2. ZM-a.

S obzirom da je, prema odredbi članka 23. ZM-a, predviđeno da se tužba za naknadu neimovinske štete može podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana saznanja za objavu informacije kojom je šteta prouzročena za zaključiti je da se u okviru tog roka oštećenik mora prethodno obratiti nakladniku radi objavljivanja ispravka sporne informacije kako bi ostvario svoje pravo na podnošenje tužbe za naknadu neimovinske štete u zakonom predviđenom roku.

Radi toga je, kakao je tužba podnesena u zakonskom roku, temeljem odredbe članka 380. stavka 1. točke 3. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 148/11 – pročišćeni tekst i 25/13, dalje: ZPP), žalba tužitelja prihvaćena kao osnovana, ukinuto je pobijano prvostupanjsko rješenje i predmet je vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje."

Županijski sud u Splitu, Gž-491/17 od 6. lipnja 2017.

24.

191.141.2

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST ZA OBJAVLJENU INFORMACIJU > ODGOVORNOST NAKLADNIKA > ISKLJUČENJE ODGOVORNOSTI

Zakon o medijima
(NN 59/04, 84/11 i 81/13)

Članak 3. stavak 1. i 2.
Članak 21. stavak 1., 2., 3. i 4. podstavak 3.
Članak 22. stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 1100. stavak 1.

Kada mediji otvoreno i kritički ukazuju na društvene devijacije i negativnosti s ciljem da se one isprave, tada oni postupaju u dobroj vjeri.

"Predmet je postupka zahtjev tužitelja 1. i 2. radi naknade štete zbog objave informacije u tiskanom mediju od 21. rujna 2009.

Između stranaka nije bilo sporno da je tuženik u svom dnevnom listu S.D. od 21. rujna 2013., u članku pod naslovom "Gradonačelnik oglasom nudi kćeri posao", objavio: "OTAC POSLODAVAC – I. bruji o potezu A. Đ. koji otvara radna mjesta u gradskoj upravi", a u podnaslovu se navodi da je: "Na službenim stranicama I. objavljen poziv da pismenom testiranju za novo radno mjesto vježbenice može prići samo A. B. M. koja je - tako se namjestilo – kći gradonačelnika Đ."

U nadnaslovu spornog članka navodi se tekst: "Narodne novine objavile natječaj – Natječaj za vježbenicu u I. objavljen je 9. kolovoza u "Narodnim novinama", iako je praksa da se takvi natječaji objavljuju i na službenim gradskim internetskim stranicama."

U članku se dalje navodi: "I. gradonačelnik A. Đ. ovih dana u radni odnos namjerava primiti vlastitu kćer i u tome ne vidi ništa sporno... " Povjerenstvo je, naime, utvrdilo da pismenom testiranju za posao vježbenice/stručne specijalistice poslovne administracije može pristupiti samo jedna osoba i to A. B. M. Koja je - eto, tako se namjestilo - kći I. gradonačelnika A. Đ ...".

Sud je ocijenio da ovakav tekst predstavlja štetnu informaciju u odnosu na osobe tužitelja jer je kod čitatelja izazvao negativan stav, kako prema tužitelju 1. kao gradonačelniku koji obnaša javnu funkciju, tako i prema njemu kao čovjeku, te da su tužitelji 1. i 2. doživljavali neugodnosti zbog objavljenog članka i uznemiravanje, a tužiteljica 2. i osjećaj da ne smije sudjelovati u objavljenim natječajima za posao, te da su im time povrijeđeni čast, ugled i dostojanstvo, zbog čega su trpjeli duševne bolove.

Stoga im je sud dosudio svakome iznos od po 15.000,00 kuna s pripadajućom kamatom po osnovi neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti, temeljem odredbe članka 21. stavka 1., 2. i 3. te članka 22. stavka 1. ZM-a, u vezi sa člankom 1100. stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje: ZOO).

Osnovano žalitelj ukazuje da su se u konkretnom slučaju ostvarile pretpostavke za oslobađanje tuženika kao nakladnika od odgovornosti za štetu u smislu odredbe članka 21. stavka 4. podstavak 3. ZM kojom je propisano da nakladnik ne odgovara za štetu ako je informacija kojom je šteta učinjena utemeljena na točnim činjenicama ili na činjenicama za koje je autor imao osnovani razlog povjerovati da su točne i poduzeo je sve potrebne mjere za provjeru njihove točnosti, a postojalo je opravdano zanimanje javnosti za objavu te informacije i ako je postupano u dobroj vjeri.

U konkretnom slučaju informacija za koju tužitelji tvrde da je štetna, po ocjeni žalbenog suda, nije informacija koja je objektivno i opravdano podobna povrijediti pravo osobnosti tužitelja 1. i 2. konkretnom slučaju, nije informacija.

Naime, sporni članak da je obavijest o tome da je Grad I., čiji je gradonačelnik tužitelj 1. A. Đ., raspisao natječaj koji je objavljen u "Narodnim novinama" ..., za posao vježbenice/stručne specijalistice poslovne administracije, na koji se javila kćerka tužitelja 1. A. B. M., koja je jedina pristupila na testiranje.

Ponekad, međutim, i točna informacija može stvoriti negativnu sliku o određenoj osobi ako su navodi o objavljenoj informaciji nepotpuni, a nepotpuna informacija je netočna jer propušta odnosno izostavlja nešto što je trebalo navesti, pa takva informacija nije netočna po onome što iznosi, nego po onome što prešućuje, zbog čega ono što je izneseno dobiva drukčiji smisao. No u konkretnom se slučaju ne radi o takvoj informaciji zato što ona ništa ne prešućuje, već autor točnu informaciju komentira stavljajući je u društveni kontekst, na žalost, prisutnog nepotizma u domaćim javnim službama.

Žalbeni sud ocjenjuje da je u okolnostima konkretnog slučaja postojalo opravdano zanimanje javnosti za objavu predmetne informacije i da je novinar postupao u dobroj vjeri.

Kada grad, kao jedinica lokalne samouprave, preko svog izvršnog tijela, gradonačelnika, raspisuje natječaj za neki (bilo koji) posao u gradskoj upravi, tada takav postupak izaziva pozornost javnosti i tiče se javnosti ako ni zbog čega drugog, onda zbog toga jer rad u javnim službama u osnovi znači služenje čovjeku, ljudima i javnosti u cjelini, pa javnost ima pravo znati na koji se način to služenje vrši, posebno kada je u pitanju rad gradonačelnika koji svoju službu obavlja upravo na temelju izbora građana. Upravo stoga čovjek, građani, ljudi i javnost u cjelini, imaju pravo znati na koji se način provode postupci zapošljavanja ili primanja u rad u javnim službama tim i više jer se to pitanje tiče etičkih standarda sudionika upravljanja u javnim službama koji jesu i trebaju biti predmet opravdanog zanimanja javnosti zato što visoki etički standardi moraju biti društveni imperativ upravljanja javnim službama.

Sporni tekst ukazuje na mogućnost sukoba interesa gradonačelnika zbog postojanja mogućnosti da se njegova kćerka zaposli kao vježbenica poslovne administracije u gradu čiji je on gradonačelnik. Javnost ima pravo znati je li osobni interes tužitelja 1. kao gradonačelnika, a koji je povezan s njegovim osobnim interesom da njegova kćerka, tužiteljica 2. bude primljena na rad (u radni odnos ili u određeni odnos povezan s radom), s jedne strane, u sukobu s obavljanjem njegove službe (gradonačelnika), s druge strane jer bi to značilo, najblaže rečeno, nekorektno obavljanje javne službe. Ta dakako ne znači da ne postoji nikakva mogućnost da kćerka nekog gradonačelnika bude uposlena u službama grada kojim upravlja njezin otac. Međutim, u tom slučaju gradonačelnik, na zahtjev javnosti, mora, u skladu s etičkim standardima, objasniti i opravdati svoju namjeru da svog bliskog srodnika uposli u nekoj od gradskih službi.

U konkretnom je slučaju za sporni tekst odlučna činjenica da gradonačelnik ne vidi ništa sporno u tome da se njegova kćerka natječe i jedina pristupa testiranju na natječaj koji je objavio grad čiji je on gradonačelnik i što on ne nalazi razloge da to javnosti objasni. Takvo je postupanje tužitelja 1. kao gradonačelnika negativno i nepravilno jer gradonačelnik prema javnosti ima dužnost, kada za to postoji sumnja, opravdati nepristranost ako je nepristran i profesionalnost ako je profesionalan te se mora pridržavati temeljnih etičkih standarda na kojima se javna služba po tradiciji temelji, a to su nepristranost, neutralnost i izbjegavanje sukoba interesa.

On mora shvatiti da je rad u javnoj upravi u osnovi služenje čovjeku i znati da upravljanje gradom podrazumijeva odgovornost koja uključuje postupanja kojima se vlastitim ponašanjem promoviraju i podržavaju temeljne vrijednosti i dobra reputacija javne službe. On također mora, kada se za to ukaže potreba kao u konkretnom slučaju, razložno objasniti da njegov osobni interes kao oca koji želi da njegovo dijete radi, nije došao u sukob s njegovom ulogom gradonačelnika i mora objasniti da kao gradonačelnik koji potpisuje oglas za natječaj, nije sudjelovao u aktivnosti koja nije u skladu s korektnim vršenjem njegove dužnosti ili koja na bilo koji način limitira vršenje njegove dužnosti.

Ovaj gradonačelnik, međutim, smatra da ništa od toga javnosti ne mora objasniti, a kada gradonačelnik smatra da određene nepravilnosti i negativnosti u svome radu ne mora javnosti objasniti, tada to znači da je on u obnašanju dužnosti gradonačelnika u tolikoj mjeri snizio etičke standarde upravljanja javnom službom da mu je javno prozivanje za nepotizam i sukob interesa kroz medije najmanje i najblaže što mu se može dogoditi.

S druge strane, takvo ponašanje i takvo snižavanje etičkih standarda upravljanja gradom kao javnom službom, predstavlja društvenu devijaciju kojoj mediji jesu i trebaju biti korektiv jer je to u skladu s načelom slobode medija (članak 3. stavak 1. i 2. ZM). Zbog toga, kada mediji otvoreno i kritički ukazuju na društvene devijacije i negativnosti s ciljem da se one isprave, kao u konkretnom slučaju, tada oni postupaju u dobroj vjeri što znači da je nakladnik u konkretnom slučaju postupao u dobroj vjeri.

U takvim su okolnostima, prema pravnom shvaćanju žalbenog suda, u konkretnom slučaju ostvarene pretpostavke za oslobođenje tuženika kao nakladnika od odgovornosti za štetu u smislu odredbe članka 21. stavka 4., podstavak 3. ZM-a, zbog čega je pravilnom primjenom materijalnog prava valjalo u cijelosti odbiti tužbeni zahtjev tužitelja."

Županijski sud u Splitu, Gž-732/16 od 24. ožujka 2016.

25.

191.154.2

OBVEZNO PRAVO > ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD OPASNE STVARI ILI OPASNE DJELATNOSTI > OSLOBOĐENJE OD ODGOVORNOSTI > RADNJA OŠTEĆENIKA

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05,41/08,125/11, 78/15)

Članak 1067. stavak 3.

Zakon o sigurnosti prometa na cestama
(NN 67/08, 74/11, 81/13 i 92/14)

Članak 114. stavak 1.

Naredba o homologaciji zaštitnih kaciga i njihovih vidnika za vozače i suvozače motocikala i mopeda
(NN 58/00)

Pravilnik ECE R 22.04 Ekonomskog povjerenstva Ujedinjenih naroda za Europu

Članak 2. podtočka 2.1., podtočka 2.8., podtočka 2.12.

Kada je u postupku radi naknade štete nastale padom s motocikla za ocjenu osnovanosti prigovora podijeljene odgovornosti potrebno utvrditi je li oštećenik za vrijeme vožnje na cesti kao suvozač na motociklu na glavi imao propisanu kacigu, valja uzeti da je zaštitna kaciga bez vidnika propisana kaciga.

"Predmet je postupka zahtjev tužitelja za naknadu neimovinske i imovinske štete nastale u štetnom događaju od 11. srpnja 2008. kada je tužitelj kao suvozač na motociklu pri padu motocikla doživio prometnu nesreću u kojoj je zadobio tjelesne ozljede.

U ovom je stadiju postupka sporno pitanje podijeljene odgovornosti tužitelja jer tužitelj smatra da nije suodgovoran za predmetnu prometnu nesreću.

Sud je u postupku utvrdio da tuženik odgovora tužitelju za štetu koju on trpi zbog predmetnog štetnog događaja, ali je ocijenio da je i tužitelj suodgovoran za 20% zato što u vožnji nije imao na glavi kacigu, a i inače da koristi kacigu bez vidnika (vizira). Vještačenjem je, pak, po vještaku sudske medicine utvrđeno da do ozljede oka koju je tužitelj zadobio ne bi došlo ukoliko bi tužitelj nosio kacigu s vidnikom. U slučaju da kaciga nema vidnika, a da je nastala pod djelovanjem rasprsnutog materijala ili udarcem u neko tupo tvrdo sredstvo ozljeda nastaje bez obzira na nošenje ili nenošenje zaštitne kacige jer vidnik puca crtasto ostavljajući oblik paukove mreže.

Osnovano tužitelj prigovara pravilnosti primjene materijalnog prava kod utvrđenja podijeljene odgovornosti odnosno primjene odredbe članka 1067. stavka 3. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08 i 125/11, dalje: ZOO). Naime, odredbom je članka 114. stavka 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama („Narodne novine“, broj 67/08, 74/11, 81/13 i 92/14, dalje: ZSPC) propisano da vozač motocikla, kao i osobe koje se prevoze na tim vozilima, moraju, za vrijeme vožnje na cesti, na glavi nositi propisanu, homologiranu i uredno pričvršćenu zaštitnu kacigu.

Naredbom o homologaciji zaštitnih kaciga i njihovih vidnika za vozače i suvozače motocikala i mopeda („Narodne novine“, broj 58/00, dalje: Naredba) preuzet je sadržaj Pravilnika ECE R 22.04 Ekonomskog povjerenstva Ujedinjenih naroda za Europu, koji je dodatak Ženevskom sporazumu iz 1958. o prihvaćanju jednakih tehničkih propisa za vozila na kotačima, opremu i dijelove koji mogu biti ugrađeni i/ili upotrjebljeni u vozilima na kotačima i uvjetima za uzajamno priznavanje homologacija dodijeljenih na temelju tih

propisa. Tom Naredbom propisani su zahtjevi kakvoće i postupci ispitivanja koji moraju ispuniti homologirane kacige, kao i vidnici (viziri) zaštitnih kaciga.

Spomenuti Pravilnik ECE R 22.04 daje definiciju zaštitne kacige (točka 2., podtočka 2.1.) te tu kacigu određuje kao kacigu koja je primarno namijenjena za zaštitu nositeljeve glave od udara pri čemu neke kacige mogu osigurati dodatnu zaštitu. S druge strane, podtočka 2.12. iste točke definira pojam „tipa zaštitne kacige“ koji označava vrstu zaštitnih kaciga koje se međusobno bitno ne razlikuju u nekim bitnim značajkama (način proizvođača ili njegov zaštitni znak, gradiva ili mjere oklopa, tip vidnika).

Dakle, propisana kaciga u smislu odredbe članka 114. stavka 1. ZSPC-a u vezi s točkom 2. podtočkama 2.1. i 2.12. Pravilnika ECE R 22.04 jest i zaštitna kaciga bez vidnika (prozirnog zaštitnog ekrana koji se proteže preko očiju i pokriva dio lica - točka 2. podtočka 2.8.).

S obzirom na naprijed navedeni nalaz i mišljenje vještaka sudske medicine, zaključiti je da je tužitelj nosio i propisanu kacigu bez vidnika on bi također zadobio istu ozljedu oka i nastupila bi mu jednaka šteta, pa se onda ne može uzeti da je u okolnostima konkretnog slučaja tužitelj suodgovoran za nastalu prometnu nesreću, već je za istu isključivo odgovoran tuženik. Zato je sud pogrešno primijenio odredbu članka 1067. stavka 3. ZOO-a kada je ocijenio da je tužitelj djelomično suodgovoran za nastanak predmetnog štetnog događaja."

Županijski sud u Splitu, Gžnš-81/13 od 28. kolovoza 2014.

26.

191.175

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POSEBNI SLUČAJEVI ODGOVORNOSTI > ODGOVORNOST U VEZI S OBAVLJANJEM POSLOVA OD JAVNOG INTERESA > ODRŽAVANJE CESTA

Zakon o javnim cestama

(NN 180/04, 138/06, 146/08, 152/08, 38/09, 124/09, 153/09, 73/10 i 91/10)

Zakon o sigurnosti prometa na cestama

(NN 67/08 i 48/10)

Članak 6. stavak 1.

Pravilnik o odražavanju javnih cesta

(NN 25/98 i 162/98).

Članak 44.

Organizacija za održavanje javne ceste dužna je održavati postojeće stanje prometne signalizacije i opremu te ne snosi odgovornost za štete nastale zbog propusta u postavljanju novih prometnih znakova.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete koju je pretrpio u prometnoj nesreći 25. travnja 2010. (slijetanje njegovog vozila izvan kolnika u izvancestovnu provaliju koja nije osigurana postavljenim branikom).

Sud je odgovornost tužene za nastalu štetu i nastalu nesreću temeljio na činjenici da tužena na dionici ceste na kojoj je nastala nezgoda nije prometnim znakom ograničila brzinu kretanja a ta obveza proizlazi iz odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama i Zakona o cestama, međutim upravo suprotno od navedenog utvrđenja suda, ni jedan ni drugi propis ne obvezuju tuženicu na postavljanje prometnog znaka.

Naime, Zakon o sigurnosti prometa na cestama člankom 6. stavkom 1. određuje "ceste, kao osnova na kojoj se odvija promet, moraju se projektirati, izgrađivati, opremiti, odražavati i širiti tako da odgovaraju svojoj namjeni i zahtjevima sigurnosti prometa u skladu s odredbama posebnog zakona i propisima donesenim na temelju tog zakona.", dakle, Zakona o cestama, a stavkom 3. članka 13. određeno je prometni znakovi, oprema i signalizacija na cesti postavljaju se na temelju prometnog projekta.

ZJC-a koji je bio na snazi u vrijeme predmetne prometne nezgode člankom 44. stavkom 1. i 2. određuje: "prometni znakovi, signalizacija i oprema te turistička i ostala signalizacija postavljaju se na javnoj cesti na temelju prometnog elaborata", te "za javne ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovog zakona a nemaju prometni elaborat, mjerodavno je postojeće stanje prometne signalizacije i opreme".

Prema tome suprotno zaključku suda prvog stupnja ni Zakon o sigurnosti prometa na cestama ni Zakon o javnim cestama nisu nametnuli tuženoj obvezi, niti temeljem istih propisa ima ovlaštenje, kroz radove i održavanje postavljati nove prometne znakove tamo gdje nikada prije nisu postojali, nego održavati postojeće stanje prometne signalizacije i opreme. Dužnost postavljanja novog prometnog znaka postojalo bi samo u slučajevima kada je prometni znak nekada već bio postavljen, ali u međuvremenu je bilo na koji način uklonjen ili otuđen a sve sukladno članku 44. Pravilnika o odražavanju javnih cesta ("Narodne novine", broj 25/98 i 162/98)."

Županijski sud u Splitu, Gž-901/15 od 7. siječnja 2016.

27.

191.175.4

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST U VEZI S OBAVLJANJEM POSLOVA OD JAVNOG INTERESA

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05 i 41/08)

Članak 1045. stavak 1.

Hrvatske vode ne snose odgovornost za štete nastale padom stabla, koje se nalazilo na zemljišno knjižnoj čestici koja nije u zemljišnim knjigama upisana kao javno vodno dobro niti ista pripada javnom vodnom dobru.

"Predmet spora je zahtjev za naknadu imovinske štete na osobnom automobilu tužitelja marke BMW 530D, registracijske oznake ..., nastale 2. kolovoza 2015. kada je u naselju T. zbog jakog vjetra na automobil palo stablo i na taj način na automobilu tužitelja nastala šteta u iznosu od 3.613,48 kuna.

Prvostupanjski sud je pravilno zaključio da se stablo - drvo koje je prouzročilo štetu na automobilu tužitelja nalazilo na zemljišno knjižnoj čestici koja je u vlasništvu Grada V. tj. na

kč.br. 5181/2 k.o. V. Navedena čestica nije u zemljišnim knjigama upisana kao javno vodno dobro niti ista pripada javnom vodnom dobru.

S obzirom na navedeno nisu ispunjene pretpostavke odgovornosti tuženika za štetu nastalu tužitelju u smislu odredbe članka 1045. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05 i 41/08, dalje: ZOO)."

Županijski sud u Splitu, Gž-1397/17 od 29. svibnja 2017.

28.

191.201.34

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE ŠTETE > NAKNADA U NOVCU > KADA DOSPIJEVA OBVEZA NAKNADE

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 1086.
Članak 1089.
Članak 1095.

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu
(NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14)

Članak 12.

Obveza naknade imovinske štete s osnove izgubljene zarade dospijeva od trenutka nastanka štete neovisno o tomu je li i kada oštećenik podnio odštetni zahtjev štetnikovom osiguratelju.

"Predmet ovog spora, nakon donošenja djelomične presude je zahtjev tužitelja da mu tuženik naknadi imovinsku štetu s osnove izgubljene zarade, temeljem članka 1089. i 1095. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje: ZOO) budući se zbog posljedica nastalih u prometnoj nesreći, čiji štetni događaj i svoju pasivnu legitimaciju tuženik nije prijeorio, u periodu od veljače do srpnja 2014. nalazio na bolovanju i za to vrijeme od Zavoda primao naknadu umjesto plaće.

Među strankama je prijeporno je li tužitelju pripada zakonska zatezna kamata kako je to pobijanom presudom u točki I. izreke dosuđeno, odnosno da kamata teče na svaki pojedinačni mjesečni iznos po njegovom dospijeću.

Ovo iz razloga, jer se tuženik upravo žali u dijelu odluke o zakonskoj zateznoj kamati na novčani iznos imovinske štete, smatrajući da bi tužitelju, shodno stavu Građanskog odjela ovog suda, trebalo u suglasju s odredbom članka 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14, dalje: ZOOUP), koji Zakon je lex specialis u odnosu na odredbe ZOO-a, analognom primjenom zateznu kamatu na dosuđeni iznos dosuditi 14.-og dana po primitku tužbe (budući nije podnesen odštetni zahtjev, a tuženik ranije nije znao za tu obvezu) dakle najranije od 3. ožujka 2015.

Pravilno je sud prvog stupnja primijenio materijalno pravo iz odredbe članka 1086. ZOO-a, kada je na dosuđeni iznos naknade imovinske štete s osnove izgubljene zarade u ukupnom iznosu od 7.061,70 kuna dosudio zakonsku zateznu kamatu na svaki pojedinačni mjesečni iznos naveden točkom I. izreke pobijane presude, a koja teče po dospijeću svakog

takvog iznosa počev od 1. ožujka 2014. te zatim svakog sljedećeg prvog u mjesecu za protekli mjesec, za koji je utvrđeno da je tužitelju nastala šteta s te osnove, zaključno od 1. kolovoza 2014.

Naime, odredbom članka 1086. ZOO-a propisano je da se obveza naknade štete smatra dospjelom od trenutka nastanka štete.

Kako je tužitelju šteta s osnove izgubljene zarade nastala svakog mjeseca u periodu od veljače 2014. do srpnja 2014., to u smislu odredbe članka 1086. ZOO-a zakonska zatezna kamata dopijeva od tog trenutka, odnosno po dospijeću svakog mjesečnog iznosa, pa je pozivanje tuženika u žalbi na analognu primjenu odredbe članka 12. stavka ZOOUP-a u smislu isplate kamata, a čiji se rokovi dospijeća, u izočnosti podnesenog odštetnog zahtjeva, vežu uz podnošenje tužbe, apsolutno neprihvatljiv pravni egzibicionizam, slijedom čega je žalba tuženika u tom dijelu neosnovana."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1219/16 od 27. veljače 2017.

29.

191.203.1

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > POPRAVLJANJE NEIMOVINSKE ŠTETE > NASLJEĐIVANJE POTRAŽIVANJA NAKNADE NEIMOVINSKE ŠTETE

Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01)

Članak 204. stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 204. stavak 1.
Članak 1163. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 215.
Članak 215.b

Kada je tijekom postupka preminula pravna prednica tužitelja, potraživanje s osnova naknade nematerijalne štete, nastale za vrijeme primjene odredaba ZOO/91, ne prelazi na njene nasljednike u smislu izmijenjene odredbe članka 204. stavka 1. ZOO/05 pa je postupak, u primjeni odredbe članka 215.b ZPP-a, valjalo obustaviti u dijelu zahtjeva za isplatu s ovog osnova.

"Prvostupanjskim rješenjem nastavljen je postupak u ovoj pravnoj stvari.

Iz stanja spisa je razvidno da je :

- rješenjem suda prvog stupnja od 16. travnja 2007. utvrđen prekid postupka u ovoj pravnoj stvari zbog smrti tužiteljice pozivom na odredbu članka 212. stavka 1. točke 1. ZPP-a,

- pok. tužiteljica V. M. dana 31. listopada 1997.g. podnijela tužbu u ovom postupku radi naknade nematerijalne i materijalne štete kao posljedicu prometne nezgode do koje je došlo dana 17. svibnja 1997., protiv tuženika kao solidarno odgovornih za predmetni štetni događaj,

- ostavinski postupak iz smrti pok. tužiteljice V. M. preminule dana 1. veljače 2005. pravomoćno okončan donošenjem rješenja o nasljeđivanju pod poslovnim brojem O-446/05 od 23. lipnja 2005. temeljem kojeg su kao njezini zakonski nasljednici utvrđeni suprug A. M., unuke V. i I. B. te kćer G. L. i sin G. M.,

- u predmetu dana 9. ožujka 2001. donesena prvostupanjska presuda kojom je u cijelosti bio prihvaćen tužbeni zahtjev tužiteljice, koja presuda je ukinuta rješenjem suda drugog stupnja pod poslovnim brojem Gž-4284/04 dana 27. listopada 2004. te predmet u cijelosti vraćen na ponovni postupak i odlučivanje.

U navedenim činjeničnim okolnostima, suprotno zaključku prvostupanjskog suda, činjenica što je preminula pravna prednica u postupku označenih zakonskih nasljednika iste, predstavlja razlog za obustavu postupka u primjeni odredbe članka 215.b ZPP-a u odnosu na potraživanja koja se odnose na naknadu nematerijalne štete.

Naime, u konkretnom slučaju predmetni štetni događaj dogodio se dana 17. svibnja 1997., dakle za vrijeme važenja Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO) koji Zakon se primjenjuje temeljem odredbe članka 1163. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15).

Kako je odredbama ZOO/91 članka 204. stavka 1. izričito propisano da potraživanje s osnova naknade nematerijalne štete prelazi na nasljednike samo ako je priznato pravomoćnom odlukom ili pisanim sporazumom, to u konkretnom slučaju nije bilo mjesta primjeni izmijenjene odredbe ZOO/05 kojem ovo pravo prelazi na nasljednike neovisno o tome je li utvrđeno pravomoćnom odlukom ili ne."

Županijski sud u Splitu, Gž-323/16 od 21. ožujka 2016.

30.

191.211.2

OBVEZNO PRAVO > STJECANJE BEZ OSNOVE > KADA SE NE MOŽE TRAŽITI VRAĆANJE

Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01)

Članak 210. stavak 3.

Zakon o mirovinskom osiguranju
(NN 102/98)

Članak 120.

Članak 164. stavak 1.

Članak 166. stavak 2.

Zakon o općem upravnom postupku
(NN 53/91 i 103/96)

Članak 11.a

Zakon o općem upravnom postupku
(NN 47/09)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju
(NN broj 61/11)

Članak 166. stavak 2.

Konačnost rješenja kojim je utvrđeno da osiguraniku isplaćeno davanje ne pripada ili mu pripada u manjem opsegu jest materijalnopravna pretpostavka za zahtijevanje vraćanja nepripadno isplaćene mirovine.

"Predmet spora je zahtjev je tužitelja da mu tuženice solidarno isplate iznos od 22.336,02 kuna s pripadajućom zateznom kamatom s osnove nepripadno isplaćene mirovine A. Č., pravnoj prednici tuženica, u razdoblju od 2. srpnja 1989. do 31. ožujka 2000., koji zahtjev temelji na svojem upravnom rješenju donesenom u predmetu broj 164862 od 14. travnja 2000.

Prvostupanjski sud je uvidom u rješenje tužitelja Klasa: 140-11/00-01/0B, Ur. broj: 341-25-03/2-00-23960 od 14. travnja 2000. utvrdio je da je u izreci rješenja navedeno da A. Č. u razdoblju od 2. srpnja 1989. do 31. ožujka 2000. ne pripada isplata razmjernog dijela obiteljske mirovine priznate rješenjem iste službe broj MP-414174 od 13. veljače 1990., time da je određeno da će se pitanje odgovornosti i povrata nepripadno isplaćene mirovine riješiti u posebnom postupku. Nadalje je utvrđeno da je u uputi o pravnom lijeku naznačeno da se protiv tog rješenja prema članku 120. Zakona o mirovinskom osiguranju može izjaviti žalba računajući od dana primitka toga rješenja te da je u dostavnoj naredbi naznačeno da se rješenje dostavlja, između ostaloga, A. Č. Također je u postupku utvrđeno da navedeno rješenje nije postalo konačno odnosno izvršno. Utvrđeno je, naime, da je A. Č. umrla ..., dakle, dva dana nakon donošenja navedenog rješenja i da prema navodima samog tužitelja u upravnom spisu ne postoji povratnica o izvršenoj dostavi navedenog rješenja A. Č., a nije sporno da tužitelj nije pokušao dostaviti navedeno rješenje od 14. travnja 2000, nasljednicima iza pok. A. Č.

S obzirom na navedena činjenična utvrđenja prvostupanjski sud je zaključio da nije nastala obveza tuženica na povrat stečenog bez osnove jer je pok. A. Č. novčana davanja s naslova obiteljske mirovine primila s osnove rješenja čija pravna osnova nije kasnije otpala, budući da rješenje od 14. travnja 2000. kojim je utvrđeno da pok. A. Č. ne pripada razmjerni dio obiteljske mirovine nije postalo izvršno pa je pozivom na odredbe članka 164. i članka 166. stavka 2. Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 102/98, dalje: ZMO) te članka 210. stavka 3. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01), koji se u konkretnom slučaju primjenjuje na temelju odredbe članka 1163. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Suprotno žalbenim navodima tužitelja, prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan.

Prema odredbi članka 164. stavka 1. ZMO-a osoba koja primi neko novčano davanje iz mirovinskog osiguranja koje joj ne pripada, dužna ga je vratiti Zavodu, dok je stavkom 2. istog članka propisano da obveza vraćanja davanja stečenog bez osnove postoji: 1) kada je pravo iz mirovinskog osiguranja ostvareno protivno ovom Zakonu i 2) kada je novčano davanje isplaćeno u svoti većoj od pripadajuće.

Odredbom članka 166. stavka 2. ZMO-a, u tekstu koji je važio u vrijeme donošenja navedenog rješenja od 14. travnja 2000., propisano je da rokovi zastare potraživanja naknade štete u slučajevima iz ovoga Zakona počinju teći od dana kada je u upravnom postupku postalo konačno rješenje kojim je osiguraniku priznato pravo na primanje iz mirovinskog osiguranja, odnosno kojim je utvrđeno da isplaćeno davanje ne pripada ili pripada u manjem opsegu.

Odredbom članka 11.a Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91 i 103/96), koja uređuje konačnost rješenja, propisano je da se rješenje protiv kojeg nema redovnog pravnog lijeka u upravnom postupku (konačno u upravnom postupku), a kojim je stranka stekla kakvo pravo, odnosno kojim su stranci određene kakve obveze, može poništiti, ukinuti ili izmijeniti samo slučajevima koji su zakonom predviđeni.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 61/11) su odredbe o konačnosti rješenja u upravnom postupku usklađene s odredbama Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09), pa je, među ostalim, u članku 166. stavku 2. riječ: "konačno" zamijenjena riječima: "izvršno prema Zakonu o općem upravnom postupku".

Budući da je protiv rješenja tužitelja Klasa: 140-11/00-01/0B, Ur. broj: 341-25-03/2-00-23960 od 14. travnja 2000. dopuštena žalba i da to rješenje nije dostavljeno ni osiguranici A. Č., a ni njezinim pravnim sljednicima, to rješenje nije postalo konačno u upravnom postupku.

Iz odredbe članka 166. stavka 2. ZOMO-a proizlazi da je konačnost rješenja kojim je utvrđeno da osiguraniku isplaćeno davanje ne pripada ili pripada u manjem opsegu materijalnopravna pretpostavka za zahtijevanje vraćanja nepripadno isplaćene mirovine.

Budući da u konkretnom slučaju navedena materijalnopravna pretpostavka nije ostvarena jer rješenje na kojemu tužitelj temelji svoj zahtjev nije postalo konačno, proizlazi da nije otpala pravna osnova na temelju koje su osiguranici A. Č. isplaćena novčana davanja po osnovi obiteljske mirovine, zbog čega je neosnovan zahtjev tužitelja za povrat nepripadno isplaćene mirovine.“

Županijski sud u Splitu, Gž-3596/16-2 od 12. lipnja 2017.

31.

191.211.5

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE
OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > OPĆE PRAVILO > OPSEG VRAĆANJA

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 1120.

Zakon o porezu na dohodak
(NN 177/04, 73/08, 80/10, 114/01, 28/12, 22/12, 144/12, 120/13, 125/13, 148/13, 83/14,
143/14 i 136/15)

Članak 27. stavak 2.

Zakupnina predstavlja dohodak u smislu Zakona o porezu na dohodak neovisno o tome zahtijeva li se kao ugovorena ili ona koju bi stranka stekla bez osnove, odnosno kao odšteta.

"Predmet postupka između stranaka jest zahtjev tužitelja za isplatu ukupnog iznosa od 126.000,00 kuna na ime naknade – zakupnine nekretnine koje su suvlasnici tužitelji.

U provedenom postupku prvostupanjski sud je utvrdio:

- kako su tužitelji zaista suvlasnici nekretnine označene kao čest. zgr. 1/5 k.o. K. S., površine 62 m², i to svaki tužitelj za po 1/2,
- kako su tužitelji za po 1/6 uknjiženi kao suvlasnici nekretnine označene kao čest. zgr. 1/4 k.o. K. S. površine 52 m²,
- kako predmetne nekretnine u naravi čine jedinstveni poslovni prostor kojeg koristi u cijelosti tuženik i to za obavljanje ugostiteljske djelatnosti,
- kako bi prema nadležne Porezne uprave cijena zakupnine za predmetne nekretnine iznosila 50,00 kuna mjesečno po m²,
- kako su prednici stranaka imali zaključen ugovor o zakupu poslovnog prostora koji je položen na predmetnim nekretninama,
- kako tuženik nije dao izjavu o prijetoju, kompenzaciju, te stoga niti ne postoji građanskopravni prijetoj između stranaka.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud je u cijelosti prihvatio tužbeni zahtjev jer je zaključio kako bi praktično tužitelji na temelju svog suvlasničkog udjela imali pravo i na ono što je tuženik stekao bez osnove, a to je neplaćenu zakupninu u smislu odredbe članka 1120. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje: ZOO) na iznos od 3.950,00 kuna, no kako je sud vezan postavljenim tužbenim zahtjevom to je prvostupanjski sud i dosudio tužiteljima utuženi iznos, te obvezao tuženika da isplati tužiteljima na jednake dijelove naknadu za razdoblje od 1. studenog 2008. do 1. studenog 2011. po 3.500,00 kuna mjesečno i ukupno 126.000,00 kuna s pripadajućom kamatom od 10-og u mjesecu za tekući mjesec.

Ovaj sud u cijelosti prihvaća zaključke prvostupanjskog suda, a glede okolnosti da je između stranaka, odnosno njihovih pravnih prednika ranije i postojao ugovor o zakupu, te da je tuženik nastavio koristiti predmetni poslovni prostor.

S obzirom da je naknadno upravo tuženik priznao da bi nekretnine označene kao čest. zgr. 1/5 i 1/4 k.o. K. S. činile jedinstvenu cjelinu predmetni poslovni prostor koji koristi tuženik, to je ispravno prvostupanjski sud zaključio da je tuženik u obvezi naknadi tužiteljima vrijednost zakupnine.

Međutim, sudska praksa se izjasnila kako stranka ne može zahtijevati u sudskom postupku isplatu nečega što joj ne bi pripalo po prisilnim poreznim propisima, a u ovom konkretnom slučaju tužitelji su dakle tvrdili kako tuženik nije tužiteljima isplatio nijednu mjesečnu najamninu (zakupninu), te oni u biti u ovom postupku zahtijevaju isplatu određenog iznosa koji odgovara zakupnini.

Zakupnina neovisno o tome je li se zahtijeva kao ugovorena, ili kao ona koju bi određena stranka stekla bez osnove, odnosno kao odšteta predstavlja dohodak u smislu Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, 120/13, 125/13, 148/13, 83/14, 143/14 i 136/15).

Odredbom članka 27. stavka 2. Zakona o porezu na dohodak propisano je da kod dohotka od imovine na temelju najma ili zakupnine i nekretnine se priznaju izdaci u visini 30% od ostvarene najamnine ili zakupnine, a što znači da je zakonodavac pretpostavio da kada stvar ne koristi vlasnik (suvlasnik) po redovnom tijeku stvari, već se stvar iznajmljuje ili daje u zakup je potrebno uložiti 30% sredstava od zakupnine u održavanje stvari.

Ova predmnjeva je u poreznopravnom smislu neoboriva, ali su u ovom postupku tužitelji mogli osporavati da 30% od zakupnine ne bi bilo uopće ulagano u održavanje prostora, odnosno da prostor nije trebalo održavati.

Kako tužitelji to nisu dokazali, to je ovaj sud prihvaćajući utvrđenje prvostupanjskog suda o visini pojedinačnih mjesečnih iznosa od 3.500,00 kuna, a sukladno odredbi članka 27. stavak 2. Zakona o porezu na dohodak zaključio, a sve prema utvrđenju prvostupanjskog suda, i sve ovo sukladno odredbi članka 373. točke 3. ZPP-a kako bi tužitelji u biti ostvarivali mjesečne iznose od 2.450,00 kuna, a nakon što bi se ta zakupnina umanjila za izdatke u visini od 30%.“

Županijski sud u Splitu, Gž-2317/16 od 20. listopada 2016.

4 > Obiteljsko i nasljedno pravo

32.

412.234

OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOSTI I PRAVA RODITELJA > UPRAVLJANJE IMOVINOM DJETETA

Obiteljski zakon
(NN 103/15)

Članak 98. stavak 3.
Članak 101.

Pravilnik o registraciji i označavanju vozila
(NN 151/08, 89/10, 104/10, 83/13, 52/15 i 44/16)

Zahtjev za davanje suglasnosti mal. djetetu za registraciju osobnog vozila u suvlasništvu mal. djeteta predstavlja zahtjev za raspolaganje vrjednijom imovinom mal. djeteta.

"Prvostupanjskim rješenjem odbačen je prijedlog predlagatelja te je odlučeno kako slijedi:

Prijedlog predlagatelja I. G. od 13. lipnja 2016., radi davanja suglasnosti za raspolaganje vrednijom imovinom njegovog sina maloljetnog P. G. za registraciju osobnog automobila marke Renault tip Clio, model 1.2 16V Expression, reg. oznake ZG ..., broja šasije ..., na kome je maloljetni P. G. jedan od suvlasnika, na ime suvlasnice automobila B. Đ., bake djeteta, odbacuje se kao nedopušten.

Člankom 98. stavkom 3. ObZ-a propisano je kako za raspolaganje vrjednijom imovinom, odnosno imovinskim pravima djeteta, dijete i roditelji moraju zatražiti odobrenje suda u izvanparničnom postupku sukladno članka 101. tog Zakona.

Prema stajalištu ovog drugostupanjskog suda, prvostupanjski sud je, prije svega, pogriješno smatrao da se u konkretnom slučaju ne bi radilo o raspolaganju vrjednijom imovinom maloljetnog djeteta u smislu odredaba članka 98. ObZ-a, a polazeći pritom od odredaba Pravilnika o registraciji i označavanju vozila ("Narodne novine", broj 151/08, 89/10, 104/10, 83/13 i 52/15 i 44/16). Naime, za registraciju vozila koje je u suvlasništvu više osoba, a za koje vozilo se registracija obavlja na ime jedne osobe suvlasnika, potrebna je pisana izjava koju daju ostali suvlasnici nadležnom tijelu i takvu izjavu u ime maloljetnog djeteta daje roditelj pa stoga i nema prepreke da u tom pogledu roditelj može tražiti odobrenje suda sukladno odredbi članka 98. stavka 3. ObZ-a. Osim toga, iz navoda predlagatelja proizlazi kako je nadležno tijelo uputilo suvlasnike zatražiti odobrenje suda za davanje izjave u pogledu predmetnog upisa radi registracije vozila pa je nedvojbeno da predlagatelj može u izvanparničnom postupku zahtijevati odobrenje za davanje suglasnosti radi registracije vozila.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-662/16 od 5. prosinca 2016.

33.

412.234

OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > SADRŽAJ RODITELJSKE SKRBI > ODGOVORNOST, DUŽNOSTI I PRAVA RODITELJA > UPRAVLJANJE IMOVINOM DJETETA

Obiteljski zakon
(NN 103/15)

Članak 240. stavak 1. točka 5.
Članak 485.

Kada između roditelja mal.djeteta koje ima u vlasništvu automobil nema sukoba u pogledu prijedloga za davanje suglasnosti za odobrenje raspolaganja imovinom tog djeteta, tada nema zakonske osnove za imenovanje posebnog skrbnika u sudskom postupku.

"Prvostupanjski je sud donio pobijano rješenje pozivom na odredbu članka 240. stavka 1. točke 5. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, dalje: ObZ) navodeći da temeljem navedene zakonske odredbe u postupcima radi raspolaganja imovinom mlđb. djeteta, a u vezi njegovih prava, dijete zastupa poseban skrbnik kojega imenuje Centar za socijalnu skrb ili sud.

Prema odredbi članka 240. stavka 1. ObZ-a radi zaštite pojedinih osobnih i imovinskih prava i interesa djeteta, centar za socijalnu skrb ili sud će imenovati posebnog skrbnika, među ostalim i u slučaju kad postoji sukob interesa između njega i njegovih zakonskih zastupnika u imovinskim postupcima ili sporovima, odnosno pri sklapanju pojedinih pravnih poslova, kako je to propisano točkom 5. stavkom 1. navedenog članka.

U konkretnom su slučaju roditelji djeteta, kao njegovi zakonski zastupnici, zajednički podnijeli prijedlog sudu da u ime i za račun maloljetnog djeteta prodaju automobil koji je u vlasništvu djeteta, a iz podataka u spisu nije moguće izvesti zaključak da bi između roditelja i maloljetnog V. K. postojao sukob interesa glede tog prijedloga.

Stoga osnovano posebna skrbnica u žalbi navodi da nije bilo zakonske osnove za imenovanje posebnog skrbnika maloljetnom V. K. jer nisu ispunjene pretpostavke iz odredbe članka 240. stavka 1. točke 5. ObZ-a, u svezi s odredbom članka 485. ObZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-439/16 od 18. listopada 2016.

34.

415.24

OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA > TRAJANJE I PRESTANAK OBVEZE UZDRŽAVANJA

Obiteljski zakon
(NN 103/15)

Članak 298. stavak 1.
Članak 300.

Obiteljski zakon
(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Članak 217.

Kad se u parničnom postupku odlučuje o zahtjevu za prestanak obveze uzdržavanja koja je određena pravomoćnom sudskom odlukom promašeno je pozivanje na prava o ograničenom trajanju uzdržavanja.

"Nije prijeporno da je na temelju pravomoćne presude Općinskog suda u poslovni broj P-108/15-6 od 15. lipnja 2015. naloženo tuženiku da za uzdržavanje tužiteljice, svoje bivše supruge, doprinosi iznos od 1.000,00 kuna mjesečno počevši od 1. srpnja 2015. dok za to budu postojali zakonski uvjeti.

Tužitelj u tužbi tvrdi da je odredbom članka 298. stavka 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, dalje: ObZ) propisano da obveza uzdržavanja bračnog druga može trajati do godine dana, pa su s obzirom na ovu zakonsku odredbu i činjenicu da je ranija presuda o uzdržavanju donesena 15. lipnja 2015. ispunjene zakonske pretpostavke za prestanak obveze uzdržavanja tuženice od strane tužitelja.

Prvostupanjski je sud po valjano provedenom dokaznom postupku odbio tužbeni zahtjev jer je smatrao da se odredba članka 298. stavka 1. ObZ-a ne odnosi na konkretni slučaj, jer je ranija pravomoćna sudska odluka o uzdržavanju donesena temeljem odredbe članka 217. tada važećeg Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13 i 5/15, dalje: ObZ/03).

Naime, ranijom sudskom odlukom u uzdržavanju nije određena obveza uzdržavanja tuženice na rok od godine dana, pa je prvostupanjski sud smatrao da u konkretnom slučaju sukladno odredbi članka 551. stavka 2. ObZ-a nije moguće primijeniti odredbu članka 298. stavka 1. ObZ-a na koju se tužitelj poziva.

Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da spor među strankama nije moguće razriješiti pozivom na odredbu članka 298. stavka 1. ObZ-a, jer se ova odredba ima primijeniti na postupke za uzdržavanje bračnog druga pokrenute nakon stupanja na snagu tog zakona.

U konkretnom se slučaju ne radi o zahtjevu za određivanje uzdržavanja bivšeg bračnog druga, već zahtjevu za prestanak obveze uzdržavanja koja je već određena pravomoćnom sudskom odlukom temeljem ranije važećih zakonskih odredbi.

Stoga je promašeno pozivanje tužitelja na odredbu članka 298. ObZ-a, odnosno pravila o ograničenom trajanju uzdržavanja s obzirom da je istom odredbom regulirana jedna od mogućnosti odlučivanja o obvezi uzdržavanja bračnog druga (određivanje vremenski ograničene obveze uzdržavanje bračnog druga do godinu dana, ukoliko je primjerice brak trajao kratko ili će uzdržavani bračni drug u dogledno vrijeme biti u mogućnosti osigurati sredstva za život na drugi način), što nije predmet ove parnice, već kako je navedeno prestanak obveze uzdržavanja određene na neodređeno vrijeme presudom prvostupanjskog suda poslovni broj P-108/15-6 od 15. lipnja 2015.

Kako tužitelj prema pravilnom utvrđenju prvostupanjskog suda nije dokazao postojanje niti jedne od pretpostavki za ukidanje obveze uzdržavanja koje propisuje odredba članka 300. ObZ-a, niti je dokazao da su se na njegovoj strani ili pak na strani tuženice od donošenja ranije odluke o uzdržavanju promijenile okolnosti uslijed kojih bi trebalo smanjiti ili ukinuti obvezu uzdržavanja, to je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-650/16 od 1. prosinca 2016.

35.

416.112

OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > BRAČNA STEČEVINA > PRAVNI POLOŽAJ BRAČNIH DRUGOVA U VEZI S BRAČNOM STEČEVINOM

Zakon o braku i porodičnim odnosima
(NN 51/89)

Članak 271.

Obiteljski zakon
(NN 103/15)

Članak 551. stavak 2.

Obiteljski zakon
(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13)

Članak 361. stavak 2.

Obiteljski zakon
(NN 162/98)

Članak 363. stavak 2.

Zakon o stambenim odnosima
(NN 51/85, 42/86, 37/88, 47/89, 12/90, 22/90, 51/90, 22/92, 58/93, 70/93, 91/96, 99/96)

Članak 64. stavak 1. točka 2.

Članak 67. stavak 2.

Članak 93.

Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo

(NN 27/91, 54/91, 6/92,8/92, 33/92,46/92, 49/92, 69/92, 87/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 29/94, 44/94, 47/94, 58/95, 103/95, 11/96, 76/96, 111/96, 11/97, 103/97, 68/98, 163/98, 22/99, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02)

Članak 50.b

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14)

Članak 129. stavak 1.

Kod vrednovanja stanarskog prava kao imovinskog prava na kojem se stjecalo pravo vlasništva nema osnove utvrđivati doprinos svakog bračnog druga u stjecanju tog prava jer bračni drugovi zajedno stječu stanarsko pravo, a suglasnost jednog od njih drugome za otkup stana na njegovo ime ne znači i suglasnost da taj bračni drug stekne vlasništvo tog stana u cijelosti.

"Neprijeporno je da su parnične stranke bivši bračni drugovi, da su brak sklopile 30. lipnja 1990., da su u braku rođene kćeri stranaka koje su punoljetne, da je brak stranaka pravomoćno razveden 2013., te da stranke nisu sklopile bračni ugovor kojim bi uredile imovinskopravne odnose na postojećoj ili budućoj imovini, niti su nakon razvoda

Prvostupanjski je sud pobijanom presudom utvrdio da je stan u Z., na adresi ... otkupljen na ime tuženika Ugovorom o kupoprodaji stana od 22. travnja 1998., da bračni drugovi u vrijeme otkupa stana tj. u travnju 1998. nisu imali ušteđevine niti gotovog novca za otkup stana već su novac pozajmili od oca tužiteljice, da je prodavateljici Republici Hrvatskoj novac za otkup stana u iznosu od 20.446,49 DEM uplatio otac tužiteljice V. I. sa svog računa u banci izravno na račun prodavateljice, da je pozajmljeni novac vraćen ocu tužiteljice do 2000. od zajedničkih novčanih sredstava stečenih radom u tijeku trajanja bračne zajednice u iznosu od 15.000,00 DEM, da je otac tužiteljice strankama oprostio iznos duga od 5.000 DEM, da tuženik nije dokazao da je navedena pozajmica vraćena od novca kojega su mu darovali roditelji, da je tuženik imao veća primanja od tužiteljice koja primanja su se kretala u vidu mjesečne plaće od cca 10.000,00 kuna te honorara od bavljenja glazbom, te da su tužiteljčina mjesečna primanja iznosila oko 2.000,00 kuna.

Temeljem navedenih činjeničnih utvrđenja prvostupanjski je sud smatrao da je predmetni stan u smislu odredbe članka 271. Zakona o braku i porodičnim odnosima ("Narodne novine", broj 51/89 - pročišćeni tekst, dalje: ZBPO), bračna stečevina stranaka, te je primjenom odredbe članka 281. ZBPO utvrdio da prema doprinosu svakog od bračnih drugova u stjecanju tog stana suvlasnički dio tužiteljice na navedenom stanu iznosi 1/4, a tuženika 3/4 dijela.

Odredbom članka 551. stavka 2. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15) propisano je da se danom primjene ovog zakona ne mijenjaju prava i dužnosti stečena po prijašnjim propisima, a istu odredbu sadržavao je u članku 361. stavka 2. Obiteljski zakon („Narodne novine“, broj 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13, 75/14, 5/15, 103/15) te u članku 363. stavka 2. i prije važeći Obiteljski zakona („Narodne novine“, broj

162/98) koji je stupio na snagu 1. srpnja 1999., što je u skladu s jednim od temeljnih načela pravnog poretka o zaštiti stečenih prava, a u slučaju da novi zakon ta prava različito propisuje, po novom se zakonu stjecanje prosuđuje tek od stupanja na snagu tog zakona.

Stoga je pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da se u konkretnom slučaju na imovinu stečenu za vrijeme trajanja bračne zajednice do 1. srpnja 1999., kao dana početka primjene ObZ-a, primjenjuju odredbe ranijeg ZBPO-a.

U postupku nije bilo prijeporno da je sporni stan do 1991. koristila obitelj tuženika, da je nositelj stanarskog prava na tom stanu bio otac tuženika M. M., da je tuženik zajedno sa majkom i bratom bio član obiteljskog domaćinstva nositelja stanarskog prava, da su tuženikovi roditelji 1991. odselili u S., da je tuženik od Ministarstva zatražio priznanje stanarskog prava na spornom stanu, da mu je to pravo priznato temeljem odredbe članka 67. stavka 2. Zakona o stambenim odnosima („Narodne novine“, broj 51/85, 42/86, 37/88, 47/89, 12/90, 22/90, 51/90, 22/92, 58/93, 70/93, 91/96, 99/96, 99/96, 91/96, dalje: ZSO) odlukom Stambene komisije Ministarstva obrane Republike Hrvatske od 23. veljače 1998., da su u odluci o priznanju stanarskog prava tuženiku kao članovi obiteljskog kućanstva navedeni tuženica, kao supruga, kćeri M. i I., te brat tuženika T. M., da je tuženik predmetni stan otkupio temeljem kupoprodajnog ugovora sklopljenog sa prodavateljicom Republikom Hrvatskom, Ministarstvo 22. travnja 1998., i to uz pisanu suglasnost tužiteljice da se stan otkupi na ime tuženika, te da je kupoprodaja utemeljena na članku 50b. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo („Narodne novine“, broj 27/1991, 54/1991, 6/1992, 8/1992, 8/1992, 33/1992, 46/1992, 49/1992, 69/1992, 87/1992, 25/1993, 26/1993, 48/1993, 2/1994, 29/1994, 44/1994, 47/1994, 58/1995, 103/1995, 11/1996, 76/1996, 111/1996, 11/1997, 103/1997, 68/1998, 163/1998, 22/1999, 96/1999, 120/2000, 94/2001, 78/2002, dalje: Zakon o prodaji stanova).

Zakonom o prodaji stanova bili su propisani uvjeti i način prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo. Tako je odredbom članka 6. stavka 1. propisano da stan ima pravo kupiti stanar (nositelj stanarskog prava) pod uvjetima iz tog Zakona, a uz njegovu suglasnost i članovi njegovog obiteljskog domaćinstva, dok je stavkom 2. toga članka propisano da kad stanarsko pravo imaju supružnici, stan mogu kupiti zajednički, a jedan od njih samo uz suglasnost drugog.

Odredbom članka 64. stavka 1. točke 2. ZSO koji je bio mjerodavan u pogledu propisa o stanovanju u vrijeme stjecanja stanarskog prava izričito je bilo propisano da stanarsko pravo stječe i bračni drug osobe kojoj se stan daje na korištenje ukoliko zajednički stanuju.

Slijedom naprijed iznesenih nespornih činjeničnih utvrđenja, kao i citiranih mjerodavnih zakonskih odredbi, prvostupanjski sud kod vrednovanja stanarskog prava kao imovinskog prava na kojem se stjecalo pravo vlasništva nije imao osnove utvrđivati doprinos svakog bračnog druga u stjecanju tog prava s obzirom na izričitu odredbu članka 64. stavka 1. točke 2. ZSO.

Tužiteljica je u vrijeme kada je tuženiku priznato stanarsko pravo 1998. stanovala u predmetnom stanu sa tuženikom, njihovom djecom i bratom tuženika, pa je sukladno citiranoj zakonskoj odredbi, zajedno sa tuženikom stekla stanarsko pravo na tom stanu.

Polazeći od toga da je pravo na otkup stana bilo pravo imovinske naravi, koje je ovlašćivalo imatelje tog prava na stvaranje imovinskog prava - prava vlasništva, pravo na otkup stana, kao imovinsko pravo je bračna stečevina tužiteljice i tuženika svakog u jednakom omjeru, jer su oboje bili nositelji stanarskog prava, a pravo na otkup samo jednog od njih bilo je uvjetovano suglasnošću drugog bračnog druga, također nositelja stanarskog prava.

Tužiteljica i tuženik su sporni stan otkupili pozajmljenim novcem, a ne posebnim sredstvima nekog od njih ili pak sredstvima bračne zajednice. Tužiteljica je, kao sunositeljica stanarskog prava dala tuženiku suglasnost za otkup stana na njegovo ime, ali ne i suglasnost da tuženik stekne vlasništvo tog stana u cijelosti.

U takvoj situaciji su tužiteljica i tuženik koji su bili sunositelji stanarskog prava, otkupom stana postali suvlasnici tog stana svaki vrhu 1/2 dijela, jer suvlasništvo svake parnične stranke u jednakim omjerima proizlazi upravo iz činjenice što su oni bili sunositelji stanarskog prava, pa nije bilo potrebe da prvostupanjski sud utvrđuje koliko je svaka od stranaka zarađivala u vrijeme kupovine stana, jer stan nije kupljen sredstvima stečenim u braku.

Iznos od 20.500 DEM koji su stranke pozajmle od tužiteljčina oca radi isplate kupoprodajne cijene stana predstavlja dug bračne stečevine, te su taj dug stranke kao suvlasnici čiji je suvlasnički dio na spornom stanu jednak, dužne vratiti srazmjerno veličini svog suvlasničkog dijela, dakle svaki 1/2 duga.

Stoga je za utvrđenje da predmetni stan predstavlja bračnu stečevinu i visinu suvlasničkih dijelova u toj stanu, dakle, za razrješenje spora o kojem teče ova parnica, neodlučno koliko su bračni drugovi zarađivali u vrijeme vraćanja predmetnog zajma i kojim je sredstvima taj zajam vraćen.

Ove okolnosti bi bile bitne u slučaju da se spor vodi oko isplate duga bračne stečevine, o čemu se u konkretnom slučaju ne radi.

Slijedom iznesenog, prvostupanjski je sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je utvrdio da je suvlasnički dio tužiteljice na predmetnom stanu 1/4 dijela, a tuženika 3/4 dijela, jer je pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo utvrditi da su ti dijelovi jednaki, odnosno da su stranke suvlasnice svaka za 1/2 dijela tog stana.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-448/16 od 8. prosinca 2016.

36.

416.112.1

OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > BRAČNA STEČEVINA > PRAVNI POLOŽAJ BRAČNIH DRUGOVA U VEZI S BRAČNOM STEČEVINOM > SUVLASNIŠTVO NA JEDNAKE DIJELOVE

Obiteljski zakon

(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 61/11, 25/13)

Članak 248.

Članak 249. stavak 1.

Za rješenje spora radi utvrđenja bračne stečevine plaćene sredstvima kredita čiji je korisnik samo jedan bračni drug nije odlučno koliki je doprinos pojedinoga bračnog druga kada je bračna imovina stečena za vrijeme trajanja propisa prema kojem su bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini, ako nisu drugačije ugovorili.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje da bračnu stečevinu stranaka čine nekretnine označene kao kč. 2808/3 kuća i dvorište u K. površine 394 m² upisana u zk.ul. 2665 k.o. K. i kč. 2808/4 oranica u K. površine 218 m² upisana u zk. ul. 3106 k.o. K., na utvrđenje da suvlasnički dio tužiteljice u ovoj imovini iznosi 1/2 dijela, kao i zahtjev da tuženik izda tužiteljici tabularnu ispravu podobnu za prijenos suvlasničkog dijela od 1/2 na navedenim nekretninama, a koju će u protivnom zamijeniti ova presuda.

Među parničnim strankama nije bilo sporno da su sklopili brak 1994., da je bračna zajednica prestala 2012., da su tijekom braka stečene predmetne nekretnine, te da je kredit za

kupovinu tih nekretnina djelomično otplaćen tijekom trajanja bračne zajednice. Nije bilo sporno ni to da stranke nisu sklopile bračni ugovor kojim bi uredile imovinskopravne odnose na postojećoj ili budućoj imovini, niti su nakon razvoda braka sklopile ugovor kojim bi dogovorno riješile pitanje bračne stečevine.

Prvostupanjski je sud po provedenom postupku prihvatio postavljeni tužbeni zahtjev nakon što je utvrdio da su predmetne nekretnine kupljene 2006., da je za potrebe kupovine tih nekretnina tuženik podigao kredit u iznosu od 19.000,00 EUR, da je kredit otplaćivan tijekom trajanja bračne zajednice, da je nakon prekida bračne zajednice otplatu kredita nastavio jamac I. J., da je nakon kupovine izvršena adaptacija kuće, da su tijekom trajanja braka tužiteljica i tuženik povremeno bili nezaposleni, da su imali dvoje djece, da se tužiteljica brinula za djecu i o potrebama kućanstva, da su predmetne nekretnine stečene tijekom braka radom tužiteljice i tuženika i predstavljaju bračnu stečevinu u kojoj suvlasnički dio tužiteljice iznosi 1/2 dijela.

Navedeni zaključak prvostupanjskog suda o tome da su predmetne nekretnine zajednička imovina stranaka kao bračnih drugova i da je suvlasnički dio stranaka u toj imovini jednak, utemeljen je na rezultatima provedenih dokaza i njihovoj pravilnoj ocjeni, pa takav zaključak u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

Naime, predmet spora valja razriješiti u smislu odredbe članka 248. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj: 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 61/11, 25/13, 5/15, dalje: ObZ) koja se odredba ima primijeniti obzirom na vrijeme stjecanja prijeporne nekretnine (2006.), a prema kojoj odredbi je bračna stečevina imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine, te temeljem odredbe članka 249. stavka 1. OBZ-a koja propisuje da su bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini ako nisu drugačije ugovorili.

Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da predmetne nekretnine predstavljaju bračnu stečevinu stranaka, jer su stečene tijekom trajanja bračne zajednice i zajedničkim radom i sredstvima stranaka.

Nije utemeljeno pravno shvaćanje tuženika da je za rješenje spora odlučno koliki je njegov doprinos u bračnoj stečevini po osnovi primanja iz radnog odnosa i drugih ulaganja radom, jer su u smislu citirane odredbe članka 249. stavka 1. ObZ-a bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini, ako nisu drukčije ugovorili.

Okolnost da su predmetne nekretnine stečene na način da su plaćene sredstvima kredita čiji je korisnik samo tuženik nije od utjecaja na veličinu suvlasničkih dijelova stranaka u bračnoj stečevini. U konkretnom slučaju kredit (koji je nakon prestanka bračne zajednice stranaka dijelom otplaćivao jamac), kao i svi još neotplaćeni i nedospjeli obroci kredita nisu dio bračne stečevine kako to neosnovano u žalbi ističe tuženik, već isti predstavlja dug, odnosno teret bračne stečevine, za koji odgovaraju oba bračna druga.

Za navesti je da iako je tuženik jedini obvezan i odgovoran za vraćanje kredita jer ugovorni odnos postoji samo i isključivo između njega kao korisnika kredita i davaoca kredita- banke, on ima pravo od tužiteljica obveznopravnim zahtjevom tražiti povrat polovice iznosa kojega je (eventualno) nakon prestanka bračne zajednice platio na ime kredita, jer su sredstva tog kredita utrošena u stvar u njihovom suvlasništvu svakog u jednakom dijelu."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-97/16 od 15 rujna 2016.

37.

417.221.4

OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSTUPAK RADI
UTVRĐIVANJA ILI OSPORAVANJA OČINSTVA > STRANKE U PARNICI RADI
OSPORAVANJA OČINSTVA

Obiteljski zakon
(NN 103/15)

Članak 400.

Članak 404. stavak 1. i 2.

Kada tužbu radi osporavanja očinstva u ime maloljetnog djeteta podnese majka nakon proteka zakonskog roka određenog za njezino podnošenje, a posebni skrbnik izjavi da tu tužbu u ime djeteta ne može poduprijeti, tužba je podnesena od neovlaštene osobe.

"Iz spisa predmeta proizlaze sljedeća utvrđenja:

- kako su tužitelji, malodobni L. R. i T. R., djetetova majka, dana 5. travnja 2017. podnijeli predmetnu tužbu radi osporavanja očinstva djeteta L. R.,

- kako je Matici rođenih matičnog područja R. za 2012., izvršen upis činjenice rođenja djeteta L. R. koji je rođen te da je kao otac djeteta upisan B. R.,

- kako je prvostupanjski sud rješenjem od 15. svibnja 2017. imenovao djetetu posebnog skrbnika u osobi D. V., dipl. pravnice u Centru, Dislocirana jedinica R.,

- kako je tuženik je u odgovoru na tužbu prigovorio da predmetnu tužbu treba odbaciti jer da takvu tužbu u ime djeteta može podnijeti samo poseban skrbnik kojeg je dužan imenovati Centar za socijalnu skrb,

- kako je djetetova posebna skrbnica na raspravi održanoj 14. rujna 2017. izjavila kako ne može sa sigurnošću potvrditi je li u interesu i u skladu s dobrobiti djeteta da ga zastupa u postupku radi osporavanja očinstva, predlažući sudu zatražiti od Centra što je u interesu djeteta, kao i ističući da tužbu ne može poduprijeti jer nije utvrđeno da bi tužba bila u interesu djeteta.

Prvostupanjski sud je, polazeći od navedenih utvrđenja, pobijanim rješenjem odbacio predmetnu tužbu u bitnom smatrajući kako malodobnom tužitelju posebni skrbnik nije imenovan od strane Centra radi podnošenja predmetne tužbe, da imenovana djetetova skrbnica predmetnu tužbu nije podnijela, a na raspravi je izjavila kako tužbu ne može poduprijeti, kao i da djetetova majka T. R. nije ovlaštena u ime sina L. R. podnijeti tužbu jer joj je zakonski rok od šest mjeseci za podnošenje tužbe protekao.

Navedena utvrđenja i zauzeti stav u bitnom kao pravilna prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

Člankom 400. Obiteljskog zakona propisano je sljedeće:

"(1) Tužbu radi osporavanja očinstva dijete može podnijeti do navršene dvadeset i pete godine života.

(2) Ako je dijete maloljetno, tužbu iz stavka 1. ovoga članka u njegovo ime podnosi posebni skrbnik kojega imenuje centar za socijalnu skrb.

(3) Kad posebni skrbnik iz stavka 2. ovoga članka podnese tužbu iz stavka 1. ovoga članka prestaje ovlaštenje roditelja za zastupanje djeteta u tom postupku.

(4) Ako je dijete punoljetno i lišeno poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja, tužbu u njegovo ime može podnijeti njegov zakonski zastupnik."

Člankom 404. stavkom 1. ObZ-a propisano je kako majka može podnijeti tužbu radi osporavanja očinstva djeteta rođenog za vrijeme trajanja braka ili tijekom tristo dana od prestanka braka u roku od šest mjeseci od rođenja djeteta.

Imajući u vidu naprijed navedena utvrđenja, stajalište je ovog suda kako je prvostupanjski sud pravilno smatrao da u konkretnom slučaju predmetnu tužbu radi osporavanja očinstva nije podnio djetetov posebni skrbnik u smislu odredba članka 400. ObZ-a, da posebni skrbnik kojeg je djetetu imenovao sud nije izjavio da prihvaća tužbu u ime

djeteta, kao i da djetetova majka tužbu nije podnijela u zakonskom roku iz članka 404. stavak 1. ObZ-a te je pravilno tu tužbu sud odbacio.

Glede žalbenih navoda valja dodati i kako žaliteljica neutemeljeno drži da bi bili ispunjeni zakonski uvjeti za podnošenje tužbe sukladno citiranim odredbama ObZ-a jer da je u prvostupanjskom postupku sud malodobnom tužitelju imenovao posebnog skrbnika, s obzirom na to da, kako je već navedeno, posebni skrbnik djetetu nije imenovan sukladno članku 400. stavku 2. ObZ-a, a skrbnik kojeg je sud imenovao nije podnio predmetnu tužbu, niti je u tijeku postupka izjavio kako prihvaća tužbu koja je podnesena u ime djeteta. Zaštita prava malodobnog djeteta na koju žaliteljica ukazuje nije dovedena u pitanje pobijanim rješenjem, već naprotiv predmetno rješenje donijeto je u skladu s izričitim, striktnim odredbama, koje su sudovi u svakom slučaju dužni primjenjivati.

S obzirom na navedeno, prvostupanjski sud je pravilno smatrao kako je predmetna tužba podnijeta u djetetovo ime od neovlaštene osobe kao i da je djetetova majka tužbu podnijela nakon proteka zakonskog roka za njezino podnošenje te je pravilno predmetnu tužbu odbacio."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-606/17 od 24. studenog 2017.

38.

417.231

OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSTUPAK RADI RJEŠAVANJA PITANJA S KOJIM ĆE RODITELJEM DIJETE ŽIVJETI I O RODITELJSKOJ SKRBI (O RODITELJSKOJ SKRBI, OSTVARIVANJU OSOBNIH ODNOSA I UZDRŽAVANJU DJETETA) > KAD POSTOJI NADLEŽNOST SUDA

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
(Službeni list Europske unije SL C 202/2016)

Članak 288.

Konvencija o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece od 25. listopada 1980.
(NN MU 4/1994)

Uredba Vijeća (EZ) broj 2001/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću
(Službeni list Europske unije L 388/01 od 27.11. 2003.)

Članak 8. stavak 1. i 2.

Članak 9.

Članak 10. stavak 1.

Članak 11. stavak 7.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 16. stavak 3.

Obiteljski zakon
(NN 103/15)

Članak 409.

Zakon o prebivalištu
(NN 144/12)

Članak 2.
Članak 12.

Sud u Republici Hrvatskoj nije nadležan za suđenje u postupku radi donošenja odluke s kojim će roditeljem mal. djetete živjeti nakon što je majka nezakonito odvela djetete iz države u kojoj je ono imalo uobičajeno boravište prije nezakonitog odvođenja u Republiku Hrvatsku.

"U ovoj fazi žalbenog postupka između parničnih stranaka sporna je nadležnost suda u Republici Hrvatskoj.

Tužitelji su dana 27. lipnja 2017. godine Općinskom sudu u S. podnijeli tužbu radi donošenja odluke s kojim će roditeljem mlt. djetete živjeti, a stvarnu nadležnost temelje na odredbi članka 8. Uredbe vijeća o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, broj:2001/2003 od 27. studenog 2003., odredbi članka 409. Obiteljskog Zakona ("Narodne novine", broj 103/15 dalje: ObZ) i odredbi članka 2. Zakona o prebivalištu ("Narodne novine", broj 144/12, 158/13) od 29. prosinca 2013. godine.

Prema utvrđenjima prvostupanjskog suda i podacima iz spisa proizlazi:

- da je mal. C. A. rođen ... u gradu M. u Italiji od oca A. A. i majke N. K.,

- da je rješenjem Županijskog suda u S. od 6. kolovoza 2012. naložen povratak mal. C. A. iz Republike Hrvatske na adresu njegovog prebivališta u Republiku Italiju te je naloženo predloženici - majci djeteta da vrati mal. C. A. u Republiku Italiju na adresu njegovog prebivališta u Republici Italiji i na toj adresi mal. C. preda ocu A.A., jer je utvrđeno da je majka N. K. nezakonito odvela mal. C. iz I. u H. dana 8. travnja 2011.,

Sa zaključkom prvostupanjskog suda da se isti proglašava apsolutno nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari slaže se i ovaj sud drugog stupnja.

Odredbom članka 8. Uredbe Bruxelles II.a stavak 1. propisano je da su sudovi države članice nadležni u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću prema djetetu koje ima uobičajeno boravište u državi članici u trenutku pokretanja postupka, dok je stavkom 2. pripisano da je stavak 1. podložan primjeni odredaba članka 9. , 10. i 12.

Međutim, člankom 10. Uredbe Bruxelles II.a stavak 1. propisano je da u slučaju nezakonitog odvođenja ili zadržavanja djeteta, sudovi države članice u kojoj je djetete imalo uobičajeno boravište prije nezakonitog odvođenja i zadržavanja, zadržavaju svoju nadležnost sve dok djetete ne dobije uobičajeno boravište u drugoj članici i:

a) dok svaka osoba, ustanova ili drugo tijelo koje ima pravo na skrb ne pristane na odvođenje ili zadržavanje; ili

b) dok djetete u drugoj državi članici ne boravi najmanje godinu nakon što je osoba, ustanova ili drugo tijelo s pravom na skrb saznalo ili trebalo saznati gdje se djetete nalazi, a djetete se smjestilo u novoj sredini i dok nije zadovoljen barem jedan od slijedećih uvjeta:

i. u roku od godine nakon što je nositelj prava na skrb saznao ili trebao saznati gdje se djetete nalazi, nikakav zahtjev za predaju nije predan nadležnim tijelima države članice u koju je djetete odvedeno ili u kojoj je zadržano;

ii. zahtjev za predaju koji je uložio nositelj prava na skrb povučen je, a nikakav novi zahtjev nije podnesen u roku iz stavka i.;

iii. zaključen je predmet pred sudom države članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja u skladu s člankom 11. stavkom 7.;

iv. sudska odluka o skrbi koja ne podrazumijeva predaju djeteta donesena na sudovima države članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije njegovog nezakonitog odvođenja ili zadržavanja.

Iz prednjih utvrđenja nedvojbeno proizlazi da je majka N.K. nezakonito odvela mal. sina C. iz Republike Italije u Republiku Hrvatsku gdje ga je i zadržala, pa je osnovano prvostupanjski sud zaključio da se u predmetnom slučaju primjenjuju pravila o nadležnosti u svezi s predmetima otmice djece i da Uredba Bruxelles II.a ima prednost nad pravilima Haške Konvencije. Kako otac djeteta nije pristao na odvođenje i zadržavanje djeteta to je sud u državi članici Republici Italiji a u kojoj je mlt. dijete imalo uobičajeno boravište prije nezakonitog odvođenja i zadržavanja sukladno članku 10. Uredbe Bruxelles II.a zadržao svoju nadležnost, a sve da je i mlt. dijete u Republici Hrvatskoj boravilo najmanje godinu dana i da se uklopilo u novu sredinu nakon što je otac saznao za boravište djeteta nije ispunjen ni jedan uvjet iz citirane odredbe članka 10. Uredbe, pa se osnovano prvostupanjski sud temeljem odredbe članka 16. stavak 3. ZPP-a proglasio apsolutno nenadležnim za postupanje u predmetnoj pravnoj stvari.

Dakle, u konkretnom slučaju nema mjesta primjeni članka 8. Uredbe vijeća o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, koja uostalom i u stavku 2. upućuje na primjenu članka 9. i 10. Uredbe, kao ni primjeni odredbe članka 409. ObZ-a i odredbe članka 2. Zakona o prebivalištu, na koje se odredbe neosnovano poziva žaliteljica."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-502/17 od 21. rujna 2017.

39.

417.43

OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI POSTUPCI OVRHE I OSIGURANJA > OVRHA RADI OSTVARIVANJA ODLUKE SUDA O ODRŽAVANJU SUSRETA I DRUŽENJA RODITELJA S DJETETOM

Obiteljski zakon
(NN 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07)

Članak 102.
Članak 341.
Članci 343. - 347.
Članak 353.

Ovršni zakon
(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 16. stavak 6.
Članak 20.
Članak 38. stavak 7.
Članak 41.

Nepostupanje ovršenika po rješenju o ovrsi kojim je radi ostvarenja ovrhovoditeljeve tražbine određena neposredna ovrha, pa i u slučaju kada je rješenjem o ovrsi ovršeniku određen primjereni rok za ispunjenje obveze, ne predstavlja, samo po sebi, razlog za izricanje novčane kazne ovršeniku, već će sud u takvom slučaju pristupiti provedbi ovrhe radi prisilnog ostvarenja ovrhovoditeljeve tražbine koja je utvrđena rješenjem o ovrsi sredstvima ovrhe koja su određena rješenjem o ovrsi. Okolnost da je ovršenica zajedno s maloljetnom djecom promijenila prebivalište ne znači samo po sebi da se radi o radnji koja je poduzeta s ciljem onemogućavanja provedbe rješenja o ovrsi.

"U ovom ovršnom predmetu radi se o ovrsi radi ostvarivanja odluke suda o održavanju susreta i druženja roditelja s djetetom, pa se sukladno odredbi članka 353. Obiteljskog zakona u ovom postupku primjenjuju na odgovarajući način odredbe članka 341. i članka 343. 347. ObZ-a.

Sredstva ovrhe radi prisilnog ostvarivanja susreta i druženja roditelja s djetetom odgovarajućom primjenom članka 345. ObZ-a su:

- povremeno i privremeno oduzimanje djeteta radi omogućavanja kontakata s roditeljem, i

- izricanje i provedba novčanih kazni ili kazni zatvora, zapravo zaprječivanje i bezuvjetno izricanje novčanih ili zatvorskih kazni te provedba izrečenih kazni radi siljenja osobe s kojom dijete živi da omogući njihovo ostvarivanje.

Kod izbora sredstva ovrhe treba se odlučiti za ono sredstvo koje će biti najprimjerenije konkretnom slučaju kojim će se zaštititi dijete, odnosno u najmanjoj mogućoj mjeri ugroziti dobrobit djeteta i njegovi odnosi sa srodnicima (arg. iz članka 344. ObZ-a).

U ovom postupku je Općinski sud u Metkoviću na temelju ovršne isprave – pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Metkoviću poslovni broj P-233/00 od 5. ožujka 2001., radi prisilnog ostvarivanja susreta i druženja ovrhovoditelja – oca s maloljetnom djecom, rješenjem o ovrsi odredio ovrhu prisilnim oduzimanjem djece svake srijede u 17,00 sati i svakog drugog vikenda u 17,00 sati i njihovom predajom ovrhovoditelju na čuvanje i odgoj uz asistenciju radnika Centra, a po potrebi i policijskih djelatnika PS Metković.

Provedba rješenja o ovrsi kojim je naloženo oduzimanje djeteta i predaja roditelju radi omogućavanja susreta i druženja provodi se odgovarajućom primjenom odredaba članka 347. ObZ-a, odnosno izravnim prisilnim ostvarenjem određenim ovršnim radnjama – neovisno o volji i sudjelovanju protivne stranke, tj. tako da sudski ovršitelj oduzima dijete od roditelja, odnosno druge osobe kod koje se dijete nalazi i predaje ga roditelju – ovrhovoditelju radi omogućavanja njegovih kontakata s djetetom.

S obzirom na to u provedbi sadržaja spomenutog rješenja o ovrsi Općinskog suda u Metkoviću nije moguće izreći ovršeniku novčanu kaznu i odrediti provedbu izrečene novčane kazne po službenoj dužnosti.

Prvostupanjski je sud, pozivom na odredbu članka 353. ObZ-a u vezi sa člankom 19. stavkom 1. OZ-a i primjenom članka 16. OZ-a izrekao ovršenici novčanu kaznu jer nije postupila po navedenom rješenju o ovrsi Općinskog suda u Metkoviću.

Navedeno stajalište prvostupanjskog suda je pogrešno.

Suprotno stajalištu prvostupanjskog suda nepostupanje ovršenika po rješenju o ovrsi kojim je radi ostvarenja ovrhovoditeljeve tražbine određena neposredna ovrha, pa i u slučaju kada je rješenjem o ovrsi ovršeniku određen primjereni rok za ispunjenje obveze, ne predstavlja, samo po sebi, razlog za izricanje novčane kazne ovršeniku. U takvom slučaju sud će pristupiti provedbi ovrhe radi prisilnog ostvarenja ovrhovoditeljeve tražbine koja je utvrđena rješenjem o ovrsi sredstvima ovrhe koja su određena rješenjem o ovrsi. Dakle, u

slučaju kada ovršenik odbija sam ispuniti obvezu u roku koji mu je određen, i koji ima značenje svojevrsnog paricijskog roka, sud će pristupiti poduzimanju propisanih ovršnih radnji kojima se tražbina neposredno ostvaruje.

Doduše, novčana kazna se u ovršnom postupku može izreći i kao izravna bezuvjetna sankcija kada je to potrebno radi kažnjavanja određenih zakonom propisanih nedopuštenih ponašanja stranaka, sudionika i trećih osoba. Naime, prema odredbi članka 16. stavka 6. OZ-a sud može, među ostalim, kazniti fizičku osobu novčanom kaznom ili zatvorskom kaznom:

1. ako protivno nalogu ili zabrani suda poduzme određene radnje s ciljem skrivanja, oštećenja ili uništenja imovine ovršenika,
2. ako poduzme čine nasilja ili čine kojima može teško oštetiti ili ugroziti prava, sigurnost i dostojanstvo ovrhovoditelja ili drugih osoba koje sudjeluju u postupku ovrhe,
3. ako protivno nalogu ili zabrani suda poduzme radnje koje mogu dovesti do nenadoknadive ili teško nadoknadive štete za ovrhovoditelja ili predlagatelja osiguranja,
4. ako poduzme radnje kojima se sud, sudski ovršitelj ili druge ovlaštene osobe ometaju u provedbi ovršnih radnji,
5. te u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Prvostupanjski sud nije na valjan način raspravio i utvrdio postoje li u konkretnom slučaju okolnosti, odnosno protupravna ponašanja ovršenice koja bi opravdavala izricanje novčane kazne u smislu odredbe članka 16. stavka 6. OZ-a.

Okolnost da je ovršenica zajedno s maloljetnom djecom promijenila prebivalište ne znači sama za sebe da se radi o radnji koja je poduzeta s ciljem onemogućavanja provedbe rješenja o ovrsi. Naime, ako je preseljenje ovršenika s djecom u drugo mjesto uslijedilo zbog egzistencijalnih razloga, odnosno iz drugih opravdanih razloga na strani ovršenika ili djece (npr. zdravstveni razlozi, školovanje ili sl.) tada se ne može govoriti o poduzimanju radnja koje imaju za cilj onemogućavanje provedbe ovrhe.

Prema odredbi članka 345. stavka 3. u vezi sa člankom 353. ObZ-a sud može, ako se svrha ovrhe nije mogla postići jednim od sredstava iz stavka 1. članka 345. ObZ-a odrediti drugo sredstvo ovrhe iz tog stavka. U konkretnom slučaju, a kako je pravomoćnim rješenjem o ovrsi određena ovrha oduzimanjem djece i njihova predaja ovrhovoditelju radi omogućavanja njihovih međusobnih kontakata, to znači da sud može kao drugo sredstvo ovrhe odrediti izricanje i provedbu novčanih kazni i kazni zatvora.

Po ocjeni ovoga suda prvostupanjski sud je pogrešno postupio kada je na temelju spomenutog rješenja o ovrsi Općinskog suda u Metkoviću odredio ovršeniku da omogući nesmetane susrete i druženja ovrhovoditelja s djecom uz prijetnju izricanja novčanom kaznom.

Naime, ovrha izricanjem i provedbom novčanih kazni i kazni zatvora radi prisilnog ostvarivanja susreta i druženja roditelja s djetetom može se, u skladu s odredbom članka 20. OZ-a odrediti samo na temelju ovršne isprave, što u konkretnom slučaju znači na temelju presude Općinskog suda u Metkoviću poslovni broj P-233/00 od 5. ožujka 2001. U tom slučaju rješenje o ovrsi se sastoji od dijela kojim se ovršeniku određuje privremeni rok, za ispunjenje obveze i dijela kojim se ovršeniku zapriječuje da će se protiv njega izreći određena novčana kazna u skladu s odredbom članak 16. OZ-a ako u roku koji mu je određen ne ispuni obvezu. Prema tome kada je u pitanju ovrha izricanjem i provedbom novčanih i zatvorskih kazna kojima se nastojalo ovršenika navesti da omogući ostvarivanje susreta i druženja roditelja s djetetom sukladno ovršnoj ispravi sud je dužan u rješenju o ovrsi određeno navesti zapriječenu novčanu kaznu odnosno kaznu zatvora, kako bi u slučaju da se ovršenik ne pokori nalogu suda mogao novčanu kaznu odnosno kaznu zatvora kojom je zaprijetio izreći kao bezuvjetnu kaznu.

U konkretnom slučaju prvostupanjski sud je propustio točno odrediti novčanu kaznu kojom prijeti ovršenici za slučaj da onemogućí ovrhovoditelju ostvarenje susreta i druženja s djecom.

Na žalbene navode ovršenice treba dodati da ovrhovoditelj ima pravo na ostvarivanje susreta i druženja na način i u opsegu kako je to određeno u ovršnoj ispravi, sve do eventualne drukčije odluke suda, što znači da okolnost da je ovršenica podnijela prijedlog za donošenje nove odluke o susretima i druženju djece s roditeljem – ovrhovoditeljem u ovom slučaju, u smislu odredbe članka 102. ObZ-a, nije zapreka za određivanje i provedbu ovrhe radi ostvarenja obveze iz ovršne isprave."

Županijski sud u Splitu, Gžovr-279/09 od 28. svibnja 2010.

40.

422.231

NASLJEDNO PRAVO > NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU OPORUKE > OBLICI OPORUKE > PRIVATNE OPORUKE > OPORUKA U IZVANREDNIM OKOLNOSTIMA > USMENA OPORUKA

Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15)

Članak 37.
Članak 260.

Okolnost da je oporučitelj u vrijeme sačinjenja usmene oporuke bio potpuno svjestan, ali nije mogao pisati zbog uznapređovalog stadija jednog od najtežih oblika malignog oboljenja, kao i da je usmena oporuka sačinjena u kasnim poslijepodnevnim satima subote kad javnobilježnički uredi ne rade, predstavlja izuzetne prilike zbog kojih oporučitelj nije bio u stanju sačiniti pisanu oporuku.

"Predmet ovog spora predstavlja pitanje valjanosti usmene oporuke pred svjedocima pok. A. R. pok. M, od 22. studenog 2008.

U konkretnom slučaju u primjeni su odredbe Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15, dalje: ZN) u skladu s odredbama čl. 260. koji Zakon se počeo primjenjivati od 3. listopada 2003.

Naime, u postupku nije bilo sporno da je tužiteljica rješenjem Općinskog suda u Trogiru u ostavinskom predmetu iza smrti A. R. pok. M. pod posl.br. O-316/08 dana 01. veljače 2011. upućena na pokretanje parnice radi utvrđenja pravne nevaljanosti usmene oporuke, ostavitelja pok A. R. pok. M., proglašene od strane Općinskog suda u Splitu, Stalna služba u Kaštel Lukšiću dana 11 ožujka 2009. pod brojem RI-427/09 temeljem Zapisnika o potvrđivanju izjave svjedoka usmene oporuke sačinjen od strane javnog bilježnika J. D. – S. iz K. S. broj OU-29/09-1, IR-1/09.

Prvostupanjski sud je po provedenom dokaznom postupku odbio tužbeni zahtjev tužiteljice jer je smatrao utvrđenim da u konkretnom slučaju nisu postojale izuzetne prilike zbog kojih sada pokojni A. R. pok. M. nije bio u mogućnosti napraviti pismenu oporuku pa je zbog toga usmena oporuka ostavitelja pravno nevaljana.

S pravom žalitelj u žalbenim navodima osporava pravilnost i zakonitost pobijane presude ukazujući na pogrešno utvrđeno činjenično stanje pa s tim u svezi i pogrešnu primjenu materijalnog prava od strane suda prvog stupnja.

Naime, u smislu odredbe članka 37 ZN-a oporučitelj može izjaviti svoju posljednju volju usmeno pred dva svjedoka samo ako usred izuzetnih prilika nije u stanju oporučiti ni u jednom drugom valjanom obliku time da usmena oporuka prestaje važiti kad protekne rok od 30 dana od prestanka izuzetnih prilika u kojima je napravljena.

Valja reći da je na temelju cjelokupnog dokaznog postupka nedvojbeno utvrđeno da je oporučitelj sada pok. A. R. u poslijepodnevnim satima u subotu 22. studenog 2008., pred oporučnim svjedocima M. M. i I. B., u stanu tuženika izrazio svoju posljednju volju na način da svoju imovinu ostavlja svom bratu i tuženiku u ovom postupku.

Isto tako nije bilo sporno da je da je oporučitelj, nakon što je napravio usmenu oporuku, umro nakon par sati konkretno dana 22. studenog 2008. u 23:30 sati.

Postavlja se pitanje jesu li u vrijeme sačinjenja oporuke doista postojale izuzetne prilike zbog kojih oporučitelj nije mogao oporučiti ni u jednom drugom valjanom obliku.

Sud prvog stupnja je na ovu okolnost izveo dokaz vještačenjem po vještaku sudske medicine dr. A. A. prema čijim navodima obzirom na tijek bolesti kod tužitelja te dijagnozu koja je utvrđena 3-4 mjeseca prije smrti, u konkretnom slučaju nije bilo pokazatelja koji bi upućivali da bi odnosne prigode kod ostavitelja došlo do znatnog pogoršanja zdravstvenog stanja, a koje bi upućivalo na mogući smrtni ishod jer u svakom slučaju isti ne bi bio otpušten s danom 21. studenog 2008. nakon prijema na hitni pregled i indiciranu injekciju za ublažavanje zdravstvenih tegoba.

Međutim, glede postojanja izuzetnih prilika zbog kojih određena osoba može jedino usmeno oporučiti, bitno je utvrditi u kojem se stanju nalazi oporučitelj u času sačinjenja usmene oporuke i da zbog izuzetnih prilika nije bio u stanju sačiniti pismenu oporuku.

U tom kontekstu je i promatrati nalaz vještaka prema kojem se kod tužitelja radilo o rapidnom urušavanju zdravstvenog stanja ostavitelja i uznapređovalom stadiju oboljenja melanoma, kao jednog od najtežih oblika malignih oboljenja.

Naime, u postupku je osnovom pregledane medicinske dokumentacije sada pok. A. R. utvrđeno da je oporučitelj bio prepušten brizi i pomoći tuženika s kojim je zajedno živio ali isto tako i da se oporučitelj liječio od zloćudnog oboljenja melanoma dijagnosticiranog 3. srpnja 2008., te da je u razdoblju od 1. listopada 2008. do 3. studenog 2008. bio podvrgnut ambulantom provođenju kemoterapije time da je dana 17. studenog 2008. preporučena hospitalizacija zbog pogoršanja općeg stanja.

Nema dvojbe da je oporučitelj je bio svjestan i informiran o karakteru svoje bolesti i prema mišljenju vještaka najkasnije s danom 24. rujna 2008. kada je započeo ciklus zračenja i kemoterapija. No, navedena okolnost nije od značaja za ocjenu valjanosti usmene oporuke već postojanje izuzetnih prilika za ovakvom vrstu izražavanja posljednje volje.

Iz suglasnih kazivanja u postupku saslušanih oporučnih svjedoka proizlazi da je oporučitelj u vrijeme oporučivanja izgledao jako loše i potpuno nemoćan, o čemu zorno svjedoči navod svjedoka M. da se vidjelo da sada pok. A. R. „ne može ničim“.

Stoga kada se imaju u vidu naprijed opisane okolnosti pod kojima je sačinjena usmena oporuka oporučitelja, osobito da je to bilo poslijepodne, u subotu, dakle u dane vikenda te da se zdravstveno stanje oporučitelja očito pogoršavalo u prilog čemu govori i činjenice da je ubrzo, nakon par sati od sačinjenja usmene oporuke oporučitelj i preminuo, po ocjeni ovoga suda ispunjene su sve pretpostavke iz odredbe članka 37. ZN-a za pravnu valjanost usmene oporuke.

Naime, opisano zdravstveno stanje oporučitelja u vrijeme oporučivanja u navedenim okolnostima ukazuje na postojanje prepreke za sastavljanjem pisane oporuke jer oporučitelj prema kazivanju saslušanih svjedoka, iako potpuno svjestan, nije mogao pisati, a nije bilo mogućnosti za sastavljanje oporuke pred javnim bilježnikom obzirom da se radilo o kasnim poslijepodnevnim satima u vrijeme vikenda kada ne rade javnobilježnički uredi.

U navedenim činjeničnim okolnostima, ovaj sud nalazi pogrešnim zaključak prvostupanjskog suda glede nepostojanja izuzetnih prilika zbog kojih oporučitelj nije bio u mogućnosti sačiniti pismenu odnosno oporuku u drugom pravno priznatom obliku."

Županijski sud u Splitu, Gž-557/16 od 19. siječnja 2017.

41.

423.41

NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNI UGOVORI > USTUPANJE I RASPODJELA IMOVINE ZA ŽIVOTA > PRETPOSTAVKE VALJANOSTI

Zakon o nasljeđivanju
(NN 52/71 i 47/78)

Članak 111. do 121.

Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)

Članak 254. stavak 2.

Sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine za života ne može konvalidirati iako je izvršen ukoliko nije sastavljen u pisanom obliku i ovjeren od suca te kao takav nije pravno valjan i ne proizvodi pravne učinke.

"Tužitelji su obrazlažući zahtjev na utvrđenje da je još za života ostavitelja pok. B. L., i to sredinom 1990., obavljena materijalna dioba nekretnina između ostaviteljeve djece - tužitelja i prvotuženika T. L. i da otada oni uživaju one nekretnine koje im je otac dao u vlasništvo u činjeničnoj osnovi tužbe naveli da je ostavinski postupak iza smrti ostavitelja pok. B. L. trebalo obustaviti jer ostavitelj nije ostavio ostavinu budući da je za života svoju imovinu podijelio svojoj djeci – tužiteljima i prvotuženiku T. L. Kasnije tijekom postupka, a nakon što su tuženici podnijeli odgovor na tužbu, tužitelji su u podnesku od 27. kolovoza 2014. naveli koje nekretnine je svaki od navedenih nasljednika dobio u navedenoj diobi, a što je ostalo nepodijeljeno od ostaviteljeve imovine.

S obzirom na činjeničnu osnovu tužbe i navode iznesene tijekom postupka kojima tužitelji opravdavaju svoj zahtjev na utvrđenje da je za života ostavitelja pok. B. L. obavljena materijalna dioba nekretnina između ostaviteljeve djece i da otada oni uživaju one nekretnine koje im je otac dao u vlasništvo, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da o osnovanosti tog zahtjeva treba odlučiti primjenom odredaba članka 111. do 121. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 52/71, 47/78 i 56/00, dalje: ZN/71), koje uređuju ustupanje i raspodjelu imovine za života, koje odredbe se u konkretnom slučaju primjenjuju na temelju odredbe članka 254. stavka 2. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15, dalje: ZN/03).

Prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da tužitelji nisu dokazali da je ostavitelj B. L. pok. P. raspolagao svojom imovinom za života, odnosno nisu dokazali da postoji sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine u pismenom obliku sklopljen između ostavitelja i njegove djece-tužitelja i prvotuženika T. L. i da je taj sporazum ovjeren od suca, pa je stoga pravilno primijenjeno materijalno pravo kada je odbijen tužbeni zahtjev na utvrđenje da je za života

ostavitelja pok. B. L. obavljena materijalna dioba nekretnina između ostaviteljeve djece i da otada oni uživaju one nekretnine koje im je otac dao u vlasništvo.

Na žalbene navode tužitelja u kojima tužitelji ponavljaju svoje tvrdnje o obavljenoj diobi i da nekretnine koje su bile predmet diobe nisu ni upisane kao posjed ostavitelja, čime žalitelji upućuju na primjenu odredaba koje uređuju osnaženje (konvalidaciju) ugovora kojim nedostaje potreban oblik (članak 73. Zakona o obveznim odnosima - „Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01, koji je bio na snazi do 31. prosinca 2005., odnosno članak 294. sada važećeg Zakona o obveznim odnosima - „Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) treba odgovoriti da sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine koji nije sastavljen u pismenom obliku i ovjeren od suca ne može konvalidirati iako je izvršen.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-3001/15 od 12. svibnja 2016.

42.

423.41

NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNOPRAVNI UGOVORI > USTUPANJE I RASPODJELA IMOVINE ZA ŽIVOTA > PRETPOSTAVKE VALJANOSTI

Zakon o nasljeđivanju
(NN 52/71, 47/78 i 56/00)

Članak 111.
Članak 112. stavak 1., 2. i 3.

Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)

Članak 254. stavak 2.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01)

Članak 73.

Sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine za života pretka svojim potomcima ne može konvalidirati iako je izvršen, ukoliko nije sastavljen u pismenom obliku i ovjeren od strane suca u smislu odredbe članka 112. stavka 2. i 3. ZN/71

„Predmet spora su dva tužbena zahtjeva:

- zahtjev na utvrđenje da je još za života ostavitelja pok. B. L., koji je umro 23. ožujka 2009., sredinom 1990. obavljena materijalna dioba nekretnina između ostaviteljeve djece - tužitelja i prvotuženika T. L. i da otada na ovamo njegova djeca uživaju one nekretnine koje im je otac dao u vlasništvo, i

- zahtjev na utvrđenje da je devizna ušteđevina kod banke, S., vlasništvo tužitelja B. L.

S obzirom na činjeničnu osnovu tužbe i navode iznesene tijekom postupka kojima tužitelji opravdavaju svoj zahtjev na utvrđenje da je za života ostavitelja pok. B. L. obavljena materijalna dioba nekretnina između ostaviteljeve djece i da otada oni uživaju one nekretnine koje im je otac dao u vlasništvo, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da o osnovanosti

tog zahtjeva treba odlučiti primjenom odredaba članaka 111. - 121. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 52/71, 47/78 i 56/00, dalje: ZN/71), koje uređuju ustupanje i raspodjelu imovine za života, koje odredbe se u konkretnom slučaju primjenjuju na temelju odredbe članka 254. stavka 2. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15, dalje: ZN/03).

Prema odredbi članka 111. ZN/71 predak može poslom među živima ustupiti i razdijeliti svoju imovinu svojoj djeci i svojim potomcima.

Prema odredbi članka 112. stavka 1. ZN/71 ovo ustupanje i raspodjela imovine pravovaljani su samo ako su se s tim suglasila sva djeca i drugi potomci ustupiočevi koji će po zakonu biti pozvani da naslijede njegovu ostavinu.

Odredbom članka 112. stavka 2. ZN/71 je propisano da sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine mora biti sastavljen u pismenom obliku i ovjeren od suca, dok je stavkom 3. istog članka propisano da će prilikom ovjere sudac pročitati sporazum i upozoriti ugovornike na posljedice sporazuma.

Prema tome sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine je strogo formalni ugovor za čiju pravovaljanost je propisana pored pismenog oblika i ovjera suca. Ako sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine nije sastavljen u pismenom obliku i ovjeren od suca takav sporazum nije pravno valjan i ne proizvodi pravne učinke.

Prvostupanijski sud je pravilno utvrdio da tužitelji nisu dokazali da je ostavitelj B. L. pok. P. raspolagao svojom imovinom za života, odnosno nisu dokazali da postoji sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine u pismenom obliku sklopljen između ostavitelja i njegove djece-tužitelja i prvotuženika T. L. i da je taj sporazum ovjeren od suca, pa je stoga pravilno primijenjeno materijalno pravo kada je odbijen tužbeni zahtjev na utvrđenje da je za života ostavitelja pok. B. L. obavljena materijalna dioba nekretnina između ostaviteljeve djece i da otada oni uživaju one nekretnine koje im je otac dao u vlasništvo.

Na žalbene navode tužitelja u kojima tužitelji ponavljaju svoje tvrdnje o obavljenoj diobi i da nekretnine koje su bile predmet diobe nisu ni upisane kao posjed ostavitelja, čime žalitelji upućuju na primjenu odredaba koje uređuju osnaženje (konvalidaciju) ugovora kojem nedostaje potreban oblik (članak 73. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01, koji je bio na snazi do 31. prosinca 2005., odnosno članak 294. sada važećeg Zakona o obveznim odnosima - "Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) treba odgovoriti da sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine koji nije sastavljen u pismenom obliku i ovjeren od suca ne može konvalidirati iako je izvršen."

Županijski sud u Splitu, GŽ-3001/15-2 od 12. svibnja 2016.

43.

423.51

NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNOPRAVI UGOVORI > UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU > PRETPOSTAVKE ZA VALJANOST UGOVORA O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU

Zakon o nasljeđivanju
(NN 52/71 i 47/78)

Članak 122.

Zakon o nasljeđivanju (NN 48/03, 163/03 i 35/05)

Članak. 5. stavak 3.
Članak. 254. stavak 2.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08 i 125/11)

Članak 1163.

Predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju može predstavljati i nekretnina koja nije označena zemljišnoknjižnom (ili katastarskom) oznakom, pod uvjetom da je identitet iste barem opisno odrediti.

"Nije sporno da je ostavinski postupak iza smrti prednika stranaka S. Š., umrlog 25. svibnja 2007., prekinut zbog spora o sastavu ostavine te je tužitelj upućen na ovu parnicu rješenjem tadašnjeg Općinskog suda u Kaštel Lukšiću poslovni broj O-175/07 od 4. siječnja 2008.

Također je nesporno da je Ugovorom o doživotnom uzdržavanju od 18. listopada 1990., ovjerenim od suca 10. svibnja 1991., (dalje u tekstu: Ugovor), sklopljenim između ostavitelja i njegove supruge M. Š. u svojstvu primatelja uzdržavanja, te tužitelja kao davatelja uzdržavanja, pod točkom I. Ugovora navedeno:

- da primatelji uzdržavanja iza svoje smrti ostavljaju davatelju uzdržavanja „sljedeće nekretnine: stambenu kuću sa garažom izgrađenu na čest. zem. 966/2 k.o. K. S.

U konkretnom slučaju, a sagledavajući sadržaj tužbenog zahtjeva i činjenični supstrat na kojem se isti temelji, u postupku je trebalo odgovoriti na pitanje da li je tužitelj stekao kat. čest. 964 k.o. K. S. na temelju Ugovora, kao posebnom pravnom temelju, koja okolnost bi u potvrdnom slučaju isključila tu nekretninu iz ostavine u smislu citiranog članka 5. stavka 3. ZN-a.

Citirani se Ugovor, s obzirom na vrijeme sklapanja istog (1991.), prosuđuje prema odredbama iz članka 122. tada važećeg Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 52/71 i 47/78, dalje: DZN) na koje upućuju odredbe iz članka 254. stavka 2. ZN-a i članka 1163. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08 i 125/11). S tim u vezi pravilno prvostupanjski sud smatra da je ugovor o doživotnom uzdržavanju u smislu članka 122. DZN strogo formalni ugovor a s obzirom na propisani pisani oblik i ovjeru od suca. Odredbe iz članka 122. DZN-a, uređujući predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju, ne propisuju obvezan način označavanja nekretnina koje su predmet ugovora pa nema mjesta zaključku da se sintagma „strogo formalni ugovor“ odnosi na zahtjev potpunosti, točnosti, zemljišnoknjižne oznake nekretnina kao predmeta takvih ugovora. Drugim riječima, predmet ugovora može predstavljati i nekretnina koja nije označena zemljišnoknjižnom (ili katastarskom) oznakom, pod uvjetom da je identitet iste barem opisno odrediti. Prvostupanjski sud je upravo s izloženog gledišta raspravio spor te nije odbio tužbeni zahtjev zbog nedostatka propisane forme u pogledu označavanja nekretnina nego zbog toga što je utvrdio identitet nekretnina koje su stvarno bile predmet Ugovora a u koje ne spada kat. čest. 964 k.o. K. S."

Županijski sud u Splitu, Gžp-1125/14 od 5. svibnja 2016.

NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNOPRAVNI UGOVORI > UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU > PRETPOSTAVKE ZA VALJANOST UGOVORA O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU

Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)

Članak 254. stavak 2.
Članak 5. stavak 3.

Zakon o nasljeđivanju
(NN 52/71 i 47/78)

Članak 122.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08 i 125/11)

Članak 1163.

Predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju može predstavljati i nekretnina koja nije označena zemljišnoknjižnom (ili katastarskom) oznakom, pod uvjetom da je identitet iste opisno odrediv jer Zakon o nasljeđivanju uređujući predmet ugovora, ne propisuje obvezan način označavanja nekretnina koje su predmet ugovora pa nema mjesta zaključku da se sintagma "strogo formalni ugovor" odnosi na zahtjev potpunosti, točnosti, zemljišnoknjižne oznake nekretnina kao predmeta takvih ugovora.

"U konkretnom slučaju, a sagledavajući sadržaj tužbenog zahtjeva i činjenični supstrat na kojem se isti temelji, u postupku je trebalo odgovoriti na pitanje da li je tužitelj stekao kat. čest. 964 k.o. K. S. na temelju Ugovora, kao posebnom pravnom temelju, koja okolnost bi u potvrdnom slučaju isključila tu nekretninu iz ostavine u smislu citiranog članka 5. stavka 3. ZN-a.

Citirani se Ugovor, s obzirom na vrijeme sklapanja istog (1991.), prosuđuje prema odredbama iz članka 122. tada važećeg Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 52/71 i 47/78, dalje: DZN) na koje upućuju odredbe iz članka 254. stavka 2. ZN-a i članka 1163. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08 i 125/11). S tim u vezi pravilno prvostupanjski sud smatra da je ugovor o doživotnom uzdržavanju u smislu članka 122. DZN-a strogo formalni ugovor a s obzirom na propisani pisani oblik i ovjeru od suca. Odredbe iz članka 122. DZN-a, uređujući predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju, ne propisuju obvezan način označavanja nekretnina koje su predmet ugovora pa nema mjesta zaključku da se sintagma „strogo formalni ugovor“ odnosi na zahtjev potpunosti, točnosti, zemljišnoknjižne oznake nekretnina kao predmeta takvih ugovora. Drugim riječima, predmet ugovora može predstavljati i nekretnina koja nije označena zemljišnoknjižnom (ili katastarskom) oznakom, pod uvjetom da je identitet iste barem opisno odrediv. Prvostupanjski sud je upravo s izloženog gledišta raspravio spor te nije odbio tužbeni zahtjev zbog nedostatka propisane forme u pogledu označavanja nekretnina nego zbog toga što je utvrdio identitet nekretnina koje su stvarno bile predmet Ugovora, a u koje ne spada kat. čest. 964 k.o. K. S."

Županijski sud u Splitu, Gžp-1125/14 od 5. svibnja 2016.

5 > Radno pravo

45.

563.2

RADNO PRAVO > NAKNADA ŠTETE > ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU > PRIMJENA PROPISA

Zakon o zaštiti na radu

(NN 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08, 75/09 i 143/12)

Članak 15.

Zakon o radu

(NN 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13)

Članak 6.

Članak 33. stavak 1.

Sama činjenica postojanja potvrde o osposobljenosti za rad na siguran način nije od značaja za postojanje eskulpacijskog razloga objektivne odštetne odgovornosti poslodavca, ukoliko obuka ne podrazumijeva neke posebne upute za obavljanje konkretnog posla.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadu neimovinske i imovinske štete koju da je ista pretrpjela zbog ozljeđivanja u radnoj nezgodi od 11. kolovoza 2013.

Prvostupanjski sud je djelomično prihvatio tužbeni zahtjev nakon što je smatrao dokazanim činjenicu radne nezgode te obim i visinu štetnih posljedica, uz ocjenu postojanja isključive odgovornosti tuženika za nastanak iste i time, štetne posljedice.

Tužbeni zahtjev je očito utemeljen na odredbi članka 15. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“, broj 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08, 75/09 i 143/12, dalje: ZZR) koja propisuje u relevantnom razdoblju (izmjena u ZZR - "Narodne novine", broj 75/09) da poslodavac odgovara radniku za štetu uzrokovanu ozljedom na radu, profesionalnom bolešću ili bolešću u vezi s radom po načelu objektivne odgovornosti, na koju ne utječu propisane obveze radnika u području sigurnosti i zdravlja na radu; iznimno od stavka 1. ovoga članka, poslodavac se može osloboditi odgovornosti ili se njegova odgovornost može ograničiti prema općim propisima obveznog prava, ako se radi o događajima nastalim zbog izvanrednih i nepredvidivih okolnosti odnosno više sile, a na koje poslodavac unatoč njegovoj dužnoj pažnji nije mogao utjecati.

Odredbom članka 6. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13, dalje: ZR), koji je važio u relevantnom razdoblju, propisano je da su se u radnom odnosu poslodavac i zaposlenik dužni pridržavati odredbi tog i drugih zakona, međunarodnih ugovora, drugih propisa, kolektivnih ugovora i pravilnika u svezi s radnim odnosom; dok je člankom 33. stavkom 1. ZR propisano da je poslodavac dužan pribaviti i održavati postrojenja, uređaje, opremu, alate, mjesto rada i pristup mjestu rada, te organizirati rad na način koji osigurava zaštitu života i zdravlja zaposlenika, a u skladu sa posebnim zakonima i drugim propisima i naravi posla koji se obavlja.

Pravilno je prvostupanjski sud zaključio da je tužiteljica dokazala da je došlo do radne nezgode, ali je zasada upitno je li tuženik dokazao da postoje pretpostavke koje bi ga u cijelosti ili dijelom oslobodile od odgovornosti. Činjenica je da kod objektivne odgovornosti radnik ne mora dokazivati krivnju već poslodavac mora dokazati razloge eksculpacije. U ovoj pravnoj stvari odgovornost tuženika je objektivna i zasniva se na pretpostavci uzročnosti između štete i tehnološkog procesa odnosno zaštite na radu.

Iz rezultata provedenog postupka za sada ne proizlazi je li tužiteljica radila svoj uobičajeni posao na uobičajeni način pa stoga niti koji je eventualni propust organizacije zaštite na radu u smislu osiguranja pristupa radnom prostoru.

Naime, sud prvog stupnja drži da je tuženik isključivo kriv jer da radnicu T. nije osposobio za rad na siguran način i jer da je ta radnica izvodila radnu operaciju suprotno pravilima zaštite na radu na način da je dok je bila nad kutijom za odlaganje grožđa, držala škare u položaju u kojem može ozlijediti drugu osobu.

Međutim, već iz iskaza tužiteljice proizlazi proturječnost obrazloženja pobijane odluke te je time upitan zaključak suda prvog stupnja o tome da tuženik radnicu T. nije obavijestio o načinu rada a sama činjenica postojanja potvrde o osposobljenosti za rad na siguran način nije od značaja ukoliko obuka ne podrazumijeva neke posebne upute za obavljanje konkretnog posla što nitko ovdje i ne tvrdi."

Županijski sud u Splitu, Gž R-582/16-2 od 9. siječnja 2017.

8 > Građansko procesno pravo

46.

810.511.25

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > NADLEŽNOST U SPORU S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM > ISPITIVANJE NADLEŽNOSTI

Konvencija o nadležnosti i priznavanju te izvršavanju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima potpisane u Luganu 30. listopada 2007.

Članak 2. stavak 1.

Uredba Vijeća (EZ) broj 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja

Članak 6.

Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (NN 53/91 i 88/01)

Članak 40.

Spor radi smanjenja iznosa uzdržavanja predstavlja spor o imovinskom pravu proisteklom iz obiteljskog odnosa, na koji se ne primjenjuje Konvencija o nadležnosti i priznavanju te izvršavanju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima potpisana u Luganu 30. listopada 2007.

"Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud se proglasio nenadležnom za postupanje u ovom predmetu, ukinuo sve provedene radnje i odbacio tužbu.

Postupak u ovoj pravnoj stvari pokrenut je po tužbi kojom tužitelj traži smanjenje novčane obveze uzdržavanja maloljetnog tuženika, svoga sina, utvrđene pravomoćnom presudom Općinskog suda u Županji broj P-122/11 od 12. srpnja 2013.

Prvostupanjski je sud, kako proizlazi iz obrazloženja pobijane presude u provedenom postupku utvrdio da su obje stranke državljani Republike Hrvatske, sa prijavljenim prebivalištem u Republici Hrvatskoj i stvarnim, uobičajenim boravištem u Švicarskoj.

U takvoj činjeničnoj situaciji, koja u ovoj fazi postupka nije sporna, pogrešno je prvostupanjski sud primijenio članak 2. stavak 1. Konvencije o nadležnosti i priznavanju te izvršavanju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima potpisane u Luganu 30. listopada 2007. (u nastavku Konvencija iz Lugana) u vezi s člankom 6. Uredbe Vijeća (EZ) broj 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (u nastavku Uredba broj 4/2009).

Naime, prema članku 1. stavku 2. pod (a) Konvencije iz Lugana ta se konvencija ne primjenjuje na osobna stanja i pravnu i poslovnu sposobnost fizičkih osoba, imovinska prava koja proistječu iz obiteljskih odnosa, oporuka i nasljeđivanja.

Prema shvaćanju ovog suda, u konkretnom sporu radi smanjenja iznosa uzdržavanja radi se o imovinskom pravu tuženika proisteklom iz obiteljskog odnosa, pa je sukladno članku 6. Uredbe br. 4/2009, obzirom da obje stranke imaju hrvatsko državljanstvo, za donošenje odluke nadležan sud Republike Hrvatske, a na što upućuje i odredba članka 40. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91 i 88/01)."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-703/16 od 4. travnja 2017.

47.

810.513

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NENADLEŽNOST

Zakon o državnim službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi
(NN 86/08 i 61/11)

Članak 2
Članak 7.

Zakon o općem upravnom postupku

(NN 47/09)

Članak 2.

Zakon o upravnim sporovima
(NN 20/10, 143/12, 152/14, 94/16 i 28/17)

Članak 2. stavak 1.

Tužiteljica zaštitu svojih prava iz službeničkog odnosa sa tuženicom (konkretno zaštitu prava na godišnji odmor) ostvaruje pred upravnim sudom u upravnom sporu.

"Tuženica je u odgovoru na tužbu, a prije upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari, istaknula prigovor stvarne nenadležnosti Općinskog suda u Osijeku. Tuženica naime smatra kako je u konkretnoj pravnoj stvari za suđenje stvarno nadležan Upravni sud u Osijeku.

Tuženica je jedinica područne (regionalne) samouprave. Tužiteljica je 2016. kao pročelnica Upravnog odjela za upravne i pravne poslove Osječko - baranjske županije bila službenica kod tuženice, što proizlazi iz odredbi članka 2. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine", broj 86/08 i 61/11, dalje ZOSN), koje odredbe određuju pojam službenika u javnim tijelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Odredbom članka 7. ZOSN-a propisano je kako se protiv rješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostave rješenja. Sporno rješenje župana od 15. prosinca 2016. upravo je razlog za podnošenje predmetne tužbe koje tužiteljica smatra nezakonitim jer da krši njezina prava iz radnog odnosa, a što proizlazi iz sadržaja tužbe. U suglasju sa iznijetim tužiteljica je postavila i tužbeni zahtjev čijim usvajanjem želi zaštititi svoja prava iz radnog odnosa (pravo na godišnji odmor), a koja da su joj povrijeđena spornim rješenjem od 15. prosinca 2016. kojim je rješenjem odbijen njezin zahtjev za zaštitu prava. Nadalje, za reći je kako je odredbom članka 2. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine", broj 47/09, dalje: ZUP), propisano kako se upravnom stvari smatra svaka stvar u kojoj javnopravno tijelo u upravnom postupku rješava o pravima, obvezama ili interesima fizičke ili pravne osobe ili drugih stranaka neposredno primjenjujući zakone druge propise i opće akte kojima se uređuje određeno upravno područje. Dakle, predmet spora predstavlja upravnu stvar u smislu odredbe članka 2. ZUP-a. Nadalje, odredbom članka 2. stavak 1. Zakona o upravnim sporovima ("Narodne novine", broj 20/10, 143/12, 152/14, 94/16 i 28/17, dalje: ZUS), propisano je kako je cilj ovog zakona osigurati zakonitost i sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka, povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javno pravnih tijela. Nadalje, odredbom članka 3. stavka 1. ZUS-a određeno je kako je predmet upravnog spora ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek. Konačno, za reći je kako je odredbom članka 12. stavak 1. ZUS-a propisano kako upravne sporove rješavaju upravni sudovi i Visoki upravni sud RH.

Slijedom navedenih činjenica u ovom obrazloženju i istaknutih odredbi ZOSN-a, ZUP-a i ZUS-a, tužiteljica zaštitu svojih prava iz službeničkog odnosa sa tuženicom (konkretno zaštitu prava na godišnji odmor), ostvaruje pred upravnim sudom u upravnom sporu."

Županijski sud u Splitu, Gž R-459/17 od 29. svibnja 2017.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > IZBERIVA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U BRAČNIM, PATERNITETSKIM I MATERNITETSKIM SPOROVIMA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 20. stavak 1.

Članak 54. stavak 1.

Članak 62.

Zakon o nasljeđivanju

(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)

Članak 8. stavak 2.

Obiteljski zakon

(NN 103/15)

Članak 11. stavak 2.

Spor radi utvrđenja postojanja izvanbračne zajednice je po svojoj naravi bračni spor i kada je nastao za vrijeme vođenja ostavinskog postupka za suđenje u tom sporu, pored suda opće mjesne nadležnosti, nadležan je i sud na čijem području su izvanbračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište.

"Prvostupanjski sud je, prihvaćajući prigovor tuženika u pogledu mjesne nadležnosti Općinskog suda u Rijeci, donio pobijano rješenje kojim se oglasio mjesno nenadležnim te je odlučio kako će po pravomoćnosti rješenja predmet ustupiti Općinskom sudu Čakovcu, kao stvarno i mjesno nadležnom sudu.

Prema stanju u spisu predmeta proizlazi kako je kod prvostupanjskog suda dana 25. ožujka 2016. zaprimljena predmetna tužba kojom tužiteljica zahtjeva utvrđenje postojanja izvanbračne zajednice između tužiteljice i sada pokojnog S. N., u trenutku smrti S. N., navodeći kako je ta zajednica trajala punih osamnaest godina. Iz navoda tužiteljice proizlazi da je pred Općinskim sudom u Splitu, Stalnoj službi u Imotskom u tijeku ostavinski postupak iza smrti pokojnog S. N. pod poslovnim brojem O-425/2013 te da je rješenjem od 3. rujna 2014. ostavinski postupak prekinut, a tužiteljica upućena u roku od 30 dana pokrenuti parnični postupak protiv tuženika u ovom postupku kao nasljednika ostavitelja, a radi utvrđenja 'statusa izvanbračne supruge'.

Nadalje, iz spisa predmeta proizlazi da su tuženici u odgovoru na tužbu od 18. svibnja 2016. istakli prigovor mjesne nenadležnosti Općinskog suda u Rijeci za suđenje u ovoj pravnoj stvari navodeći kako se radi o sporu iz nasljedno pravnih odnosa u kojemu je nadležan sud na čijem se području nalazi sud koji provodi ostavinski postupak, dakle Općinski sud u Splitu, Stalna služba u Imotski.

Člankom 20. stavkom 1. ZPP-a popisano je kako se sud može u povodu prigovora tuženika proglasiti mjesno nenadležnim ako je prigovor podnesen najkasnije do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari. U smislu odredbe članka 21. stavka 1. i stavka 2. ZPP-a nakon pravomoćnosti rješenja kojim se oglasio nenadležnim, sud će ustupiti predmet nadležnom sudu ili jednom od više izberivo nadležnih sudova, a sud kojemu je predmet ustupljen kao nadležnom nastaviti će postupak kao da je kod njega bio pokrenut.

Člankom 62. ZPP-a propisano je kako je za suđenje u sporovima iz nasljedno pravnih odnosa te o sporovima o potraživanju vjerovnika prema ostavitelju, dok ostavinski postupak nije pravomoćno završen, pored suda općemjesne nadležnosti mjesno nadležan sud na čijem se području nalazi sud koji provodi ostavinski postupak.

Iz odredbe članka 54. stavka 1. ZPP-a proizlazi kako je za suđenje u sporovima radi utvrđenja postojanja ili nepostojanja braka, poništaja braka ili razvoda braka (bračni sporovi), nadležan pored suda opće mjesne nadležnosti i sud na čijem su području bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište.

Odredbom članka 8. stavka 2. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 163/05, 127/13 i 33/15, dalje: ZN) propisano je kako na temelju zakona ostavitelja nasljeđuje i njegov izvanbračni drug koji je u pravu nasljeđivanja izjednačen s bračnim.

U smislu članka 11. stavak 2. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/15) izvanbračna zajednica koja ispunjava pretpostavke iz stavka 1. istog članka stvara osobne i imovinske učinke kao i bračna zajednica te se na nju na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona o osobnim i imovinskim odnosima bračnih drugova kao i odredbe drugih zakona kojima se uređuju odnosi u poreznim stvarima, osobnim, imovinskim i drugi odnosi bračnih drugova.

Prema shvaćanju ovog drugostupanjskog suda, pogriješno je prvostupanjski sud pobijanim rješenjem oglasio se mjesno nenadležnim prihvaćajući prigovor tuženika koji je pravilno podnesen prije upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari u smislu citirane odredbe članka 20. stavka 1. ZPP-a. Naime, u konkretnom slučaju radi se o sporu radi utvrđenja postojanja izvanbračne zajednice, a koja zajednica je izjednačena s bračnom zajednicom pa se u tom smislu može govoriti o bračnom sporu sukladno citiranoj odredbi članka 54. ZPP-a. Ovo i u situaciji kada je spor nastao u tijeku vođenja ostavinskog postupka pa ujedno predstavlja i spor iz nasljedno pravnih odnosa, koji se vodi dok ostavinski postupak nije pravomoćno završen.

Dakle, prema stajalištu ovog suda primarno treba gledati narav spora imajući u vidu postavljeni tužbeni zahtjev pa je na taj način pravilno zaključiti da se radi o bračnom sporu i u tom slučaju, pored suda opće mjesne nadležnosti, nadležan je i sud na čijem području su bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište, a što bi, prema podacima u spisu, značilo da je nadležan za postupanje i Općinski sud u Rijeci. Radi se o izberivoj mjesnoj nadležnosti i tužiteljica je podnošenjem tužbe tu mogućnost izbora iskoristila. Stoga nije moguće primijeniti odredbu članka 62. ZPP-a koja se odnosi na suđenje u sporovima iz nasljedno pravnih odnosa, iako je, kako je već navedeno, ovaj postupak pokrenut za vrijeme vođenja ostavinskog postupka zbog spora koji je nastao u ostavinom postupku.

Iz navedenog proizlazi kako je prvostupanjski sud na pravilno utvrđeno činjenično stanje pogriješno primijenio materijalno pravo kada se oglasio mjesno nenadležnim i odlučio predmet ustupiti Općinskom sudu u Čakovcu, kao mjesno nadležnom sudu."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-452/16 od 12. rujna 2016.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > SPORAZUM O MJESNOJ NADLEŽNOSTI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 52.

Članak 70. stavak 1.

Sporazum o mjesnoj nenadležnosti važi samo ako je sklopljen između parničnih stranaka u sporu.

"Pobijanim prvostupanjskim rješenjem temeljem članka 70. stavka 1. ZPP-a sud se po službenoj dužnosti oglasio mjesno nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari (točka I. izreke), te je temeljem članka 21. ZPP-a nakon pravomoćnosti rješenja kojim se sud oglašava mjesno nenadležnim odlučio da će predmete ustupiti kao stvarno i mjesno nadležnom sudu Općinskom građanskom sudu u Zagrebu (točka II. izreke).

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je tuženik prije upuštanja u raspravljanje istakao prigovor mjesne nadležnosti Općinskog suda u Splitu, nakon čega se prvostupanjski sud oglasio mjesno nenadležnim i predmet odlučio, po pravomoćnosti tog rješenja ustupiti nadležnom Općinskom građanskom sudu u Zagrebu, pozivajući se pri tome na odredbe članka 70. i 21. ZPP-a, a to sve obzirom da je pregledom police za osiguranje automobilske kacige broj ... od ..., koja je vrijedila u utuženom razdoblju utvrdio da je u slučaju spora ugovorena mjesna nadležnost Općinskog građanskog suda u Zagrebu.

Iz činjeničnih navoda tužbe proizlazi da su tužitelji 1. i 2. ustali tužbom protiv tuženika radi isplate temeljem kasko police broj ... od ... i temeljem police osiguranja od odgovornosti broj ... koju policu su zaključili Hrvatske autoceste. d.o.o. i tuženik.

Dakle, spisu prileži i polica osiguranja od odgovornosti broj ... temeljem koje tužitelj 1. potražuje štetu, a koju prvostupanjski sud ne cijeni i koja također sadrži klauzulu o nadležnosti suda u Z. za slučaj spora, već se isključivo poziva na kasko policu ... od ..., smatrajući da je osnovan istaknuti prigovor mjesne nadležnosti. Međutim, radi se o ugovoru kojeg je tuženik sklopio s trećom osobom koja nije stranka u ovom sporu, kojeg je možebitno na umu imao prvostupanjski sud, a što ovdje nije odlučno.

U smislu članka 70. ZPP-a sporazumom o mjesnoj nenadležnosti važi samo ako je sklopljen između stranaka u sporu, a što u konkretnom slučaju u odnosu na tužitelja 1. nije. Kako u konkretnom slučaju tužitelj 1. potražuje isplatu (naknadu štete) temeljem izvanugovorne odgovornosti za štetu to osnovano tužitelj 1. u žalbi ističe da je u konkretnom slučaju valjalo primijeniti odredbu članka 52. ZPP-a, pa nije bilo mjesta donošenju pobijanog rješenja u odnosu na tužitelja 1."

Županijski sud u Splitu, Gž-3128/15 od 13. ožujka 2017.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > NUŽNI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 201.

Članak 354. stavak 2. točka 8.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Članak 66.

Članak 67.

Zahtjev da pravni posao čije se pobijanje traži po osnovi pobijanja pravnih radnji dužnika nema pravnog učinka u dijelu u kojem se trebaju namiriti tužitelji, mora obuhvatiti obje ugovorne strane tog pravnog odnosa kao nužne i jedinstvene suparničare.

"U parnicama zbog pobijanja dužnikovih radnji ovaj žalbeni sud pazeći po službenoj dužnosti na postojanje bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točka 8. ZPP-a, ocjenjuje da na strani tuženika tužba ne bi bila potpuna.

Naime, prema odredbi iz članka 201. ZPP-a ako se prema zakonu ili zbog prirode pravnog odnosa spor može riješiti samo na jednak način prema svim suparničarima (jedinstveni suparničari) oni se smatraju kao jedna parnična stranka, tako da se u slučaju ako pojedini suparničari propuste koju parničnu radnju učinak parničnih radnji što su ih poduzeli drugi suparničari proteže i na one koji te radnje nisu poduzeli.

Prema sudskoj praksi koja se razvila uz ovu zakonsku odredbu jedinstveni suparničari u parnici ne moraju biti obuhvaćeni tužbom, međutim, pojedini jedinstveni suparničari koji imaju značaj nužnih suparničara moraju biti obuhvaćeni tužbom, dakle, kad je riječ o nužnom suparničaru tužba mora biti podignuta ili tužbom moraju biti obuhvaćeni svi učesnici jednog pravnog posla.

Istina je da je u konkretnoj parnici tužitelj pokrenuo postupak protiv oba učesnika pravnog posla, ugovora o darovanju koji se pobija suglasno odredbi iz članka 66. i pridružujućim odredbama ZOO-a i to R. F. G. kao daroprimateelj i G. F. G. kao darovatelj; da je utvrđeno da je daroprimateelj R. F. G. preminuo prije pokretanja parničnog postupka dana 8. rujna 2014. godine zbog čega je sud rješenjem odbacio tužbu protiv ovog tuženika.

Međutim, kako je tužba bez druge strane ovog pravnog posla nepotpuna, to je sud propustio pozvati tužitelje da uredi tužbu na način da na strani tuženika, s obzirom na sadržaj njihovog tužbenog traženja, trebaju obuhvatiti nasljednike druge ugovorne stranke, dakle pok. R. F. G. pok. B. Kada sud to nije učinio tada nije moguće postupati u ovoj građansko-pravnoj stvari jer se spor može riješiti samo uz učešće svih učesnika pravnog posla i u svakom slučaju jednako prema svim učesnicima pravnog posla, dakle, zahtjev da pravni posao nema pravnog učinka kao u dijelu u kojem se trebaju namiriti tužitelji, mora obuhvatiti obje ugovorne strane tog pravnog posla kao nužne i jedinstvene suparničare."

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o sudskim pristojbama
(NN 74/95 i 110/15)

Tarifa sudskih pristojbi
Tar. br. 2
Tar. br. 3

Kako prvostupanjsko rješenje o troškovima parničnog postupka ne ulazi u krug odluka koje podliježu plaćanju sudskih pristojbi u smislu Tar. br. 2 Tarife, to se u smislu odredbe iz Tar. br. 3. stavak 3. Tarife ne plaća ni pristojba za žalbu protiv takvog rješenja.

"U postupku pred sudovima plaćaju se sudske pristojbe (dalje u tekstu: pristojbe) sukladno odredbama Zakona o sudskim pristojbama ("Narodne novine", broj 74/95 - 110/15, dalje: ZSP) te odredbama Tarife sudskih pristojbi koja je njegov sastavni dio (članak 1. ZSP-a).

Sam ZSP u zakonskim odredbama od članka 1. – članka 55. ne uređuje pitanje vrsta sudskih odluka ni pravnih lijekova koji podliježu plaćanju pristojbi, međutim, to pitanje je uređeno Tarifom sudskih pristojbi (dalje: Tarifa), koja je sastavni dio ZSP.

Pristojbe za pravne lijekove propisane su u Tar. br. 3. Tarife, stavcima od 1. – 4. u visini ovisno o tim odredbama propisanim vrstama pravnih lijekova i vrstama odluka protiv kojih se podnose, time da je u stavku 3. izričito propisano: „Za žalbu protiv rješenja prvostupanjskog suda plaća se pristojba samo ako se žalbom pobija rješenje koje podliježe plaćanju pristojbe po Tar. br. 2.“

Pristojbe za odluke propisane su u Tar. br. 2. Tarife, stavcima od 1. – 7. u visini ovisno o tim odredbama propisanim vrstama odluka (meritorne presude, rješenja u sporu za smetanje posjeda, presude zbog ogluhe, izostanka, na temelju priznanja, rješenja o izdavanju platnog naloga, rješenja o ovrsi, protuovrsi, osiguranju dokaza ili osiguranju, itd.), uz pisanu Napomenu br. 2. uz taj Tar. br. koja glasi: „Za odluke koje nisu navedene u ovom Tar. br., ne plaća se pristojba.“

Kod citirane zakonodavčeve Napomene koja izričito i nedvosmisleno otklanja pristojbenu obvezu za odluke koje nisu navedene u Tar. br. 2. Tarife, očito je da Tar. br. 2. Tarife treba tumačiti kao propis koji taksativno navodi vrste odluka koje podliježu plaćanju sudskih pristojbi (numerus clausus.) Kako prvostupanjsko rješenje o troškovima parničnog postupka ne ulazi u krug odluka koje podliježu plaćanju sudskih pristojbi u smislu Tar. br. 2. Tarife, to se u smislu citirane odredbe iz Tar. br. 3. stavak 3. Tarife ne plaća ni pristojba za žalbu protiv takvog rješenja."

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > DEKLARATORNA (TUŽBA NA UTVRĐENJE)

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 187. stavak 1. i 2.

Stranke su ovlaštene isticati prigovor zastare samo u tijeku postupka koji se vodi radi naplate neke tražbine, a ne u posebnoj parnici radi utvrđenja zastare.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenjem da su sva potraživanja tuženika prema tužitelju, na temelju računa izdanih do 30. srpnja 2013., zastarjela, te zahtjev tužitelja da sud naloži tuženiku vraćanje skinutog mjerila, te uključivanje tužitelja na vodoopskrbnu mrežu.

Iz stanja spisa i obrazloženja pobijane presude proizlazi:

- da je tužitelj 4. kolovoza 2014. podnio tužbu radi utvrđenja da su zastarjela sva potraživanja tuženika prema tužitelju, na temelju računa izdanih do 30. srpnja 2013., za isporuku vode, te da naloži tuženiku da vrati skinuto mjerilo i uključi tužitelja na vodoopskrbnu mrežu,

- po provedenom postupku prvostupanjski sud je utvrdio da tužitelj nije plaćao račune koje mu je isporučivao tuženik, te da je potraživanje tužitelja na temelju računa izdanih do 30. srpnja 2013. zastarjelo. Kada je prvostupanjski sud našao da je tuženik isključio tužitelja sa vodoopskrbne mreže iz razloga što tužitelj nije uredno podmirivao svoje obveze prema tuženiku, naložio je tuženiku da vrati vodomjerilo tužitelja i tužitelja uključi na vodoopskrbnu mrežu.

Odredbom članka 187. stavka 1. ZPP-a propisano je da tužitelj može u tužbi tražiti da sud utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave, dok je stavkom 2. istog članka propisano da se takva tužba može podići samo kad je to posebnim propisima predviđeno, kad tužitelj ima pravni interes da sud utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave prije dospjelosti zahtjeva za činidbu iz tog odnosa ili kad tužitelj ima kakav drugi pravni interes za podizanje takve tužbe.

Prema tome, kako je tužitelj u tužbi predložio da sud utvrdi da je nastupila zastara potraživanja kojeg tuženik ima prema njemu, a što se ne može smatrati utvrđenjem postojanja odnosno nepostojanja kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitosti odnosno neistinitosti kakve isprave, niti tužitelj ima pravni interes za podizanje takve tužbe, prvostupanjski sud je tužbu trebao odbaciti u tom dijelu.

Naime, suprotno shvaćanju prvostupanjskog suda, stranke su prigovor zastare ovlaštene isticati samo u tijeku postupka koji se vodi radi naplate neke tražbine, a ne u posebnoj parnici radi utvrđenja zastare. Odredbom članka 187. stavka 1. i 2. ZPP-a izričito je propisano kada je dozvoljeno podnijeti tužbu radi utvrđenja, a to nikako nije radi utvrđenja da je nastupila zastara potraživanja."

Županijski sud u Splitu, Gž-1168/16 od 18. listopada 2016.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > PREINAKA TUŽBE > OBJEKTIVNA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 191. stavak 1. i 3.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 53/91, 73/91, 3/94, 107/95, 7/96, 112/99 i 88/01)

Članak 453.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15)

Članak 1163. stavak 1.

Kad su se tužitelji u odnosu na prvobitno postavljeni tužbeni zahtjev za isplatu uplaćene kupoprodajne cijene konačno postavljenim tužbenim zahtjevom pozvali na ponudu koju im je uputio tuženik nakon podnošenja tužbe i koja se odnosi na isto potraživanje, riječ je o dopuni činjenične osnove predmetne tužbe, a ne o preinaci tužbe.

"Predmet spora postavljen u tužbi je glavni zahtjev tužitelja usmjeren prema prvotuženiku G. P. R. d.d. Z. u stečaju za ispunjenje ugovorne obveze i predaju stana, odnosno poslovnog prostora koji su trebali biti izgrađeni u objektu „F.“ u S. te naknadu prouzročene im štete iz istog pravnog odnosa, a ako sud ustanovi da ovi zahtjevi nisu osnovani, odnosno ostvarivi, zahtjev na utvrđene da su raskinuti ugovori koje su tužitelji sklopili s ovim tuženikom kao prodavateljem, zahtjev za povrat uplaćene kupoprodajne cijene i naknadu štete, te zahtjev za poništenje Ugovora o preuzimanju investicijskih prava na objektu „F.“ u S. koji je sklopljen 27. siječnja 1994. između GP R. Z., te tuženika 2. L. d. d. S.

Podneskom od 16. siječnja 2017. tužitelji su zatražili da tuženik L. d.d. isplati tužitelju M. K. iznos od 747.705,14 kuna, odnosno podrednim zahtjevom iznos od 1.583,40 kuna, a tužitelju N. T. iznos od 124.485,48 kuna, podredno iznos od 262,50 kuna, sve sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama.

Obrazlažući tako postavljeni tužbeni zahtjev tužitelji su se pozvali na ponude koje im je 30. rujna 1996. uputio tuženik L. d.d. i kojima je priznao uplate tužitelja izvršene GP R. d.d. sa zateznim kamatama, te se obvezao po isteku ponudbenog roka taj iznos deponirati na račun sudskog depozita.

Prvostupanjski je sud smatrao da su tužitelji ovako postavljenim tužbenim zahtjevom promijenili istovjetnost zahtjeva jer su u tužbi svoje potraživanje temeljili na tvrdnji da je tuženik L. d.d. dužan ispuniti preuzetu obvezu kako ona glasi prema osnovnom ugovoru što je u duhu članka 453. Zakona o obveznim odnosima, dok u konačno postavljenom tužbenom zahtjevu potraživanje temelje na ponudi tuženika L. d.d. od 30. rujna 1996.

Kako su tužitelji prema ocjeni prvostupanjskog suda promjenom istovjetnosti tužbenog zahtjeva podneskom od 16. siječnja 2017. preinačili tužbu u smislu odredbe članka

191. ZPP-a, sud prvog stupnja je smatrao osnovanim prigovor zastare istaknut od strane tuženika L. d.d., radi čega je u odnosu na ovoga tuženika odbio tužbene zahtjeve tužitelja kao neosnovane.

Takvo stajalište prvostupanjskog suda je pogrešno.

Naime, prema odredbi članka 191. stavka 1. ZPP-a preinaka tužbe je promjena istovjetnosti zahtjeva, povećanje postojećeg ili isticanje drugog zahtjeva uz postojeći.

U smislu odredbe članka 191. stavka 3. ZPP-a tužba nije preinačena ako je tužitelj promijenio pravnu osnovu tužbenog zahtjeva, ako je smanjio tužbeni zahtjev ili ako je promijenio, dopunio ili ispravio pojedine navode, tako da zbog toga tužbeni zahtjev nije promijenjen.

U konkretnom slučaju tužitelji su se u odnosu na prvobitno postavljeni tužbeni zahtjev za isplatu uplaćene kupoprodajne cijene konačno postavljenim tužbenim zahtjevom pozvali na ponudu koju im je uputio tuženik L. d.d. koja je nedvojbeno upućena nakon podnošenja tužbe i koja se odnosi na isto potraživanje.

U takvoj situaciji riječ je o dopuni činjenične osnove predmetne tužbe, pa se takvom dopunom kojom se tužitelji pozivaju na ponudu za isplatu kupoprodajne cijene upućenu nakon podnošenja tužbe, ne može se smatrati da je tužba preinačena.

Naime, takvom dopunom činjenične osnove nije promijenjena istovjetnost tužbenog zahtjeva kako je bio prvobitno postavljen, jer je u konkretnom predmetu i dalje riječ o zahtjevu za isplatu uplaćene kupoprodajne cijene koštanja stana odnosno poslovnog prostora.

Zbog naprijed navedenog pogrešnog pravnog pristupa prvostupanjski je sud pogrešno ocijenio prigovor zastare smatrajući da je dan podnošenja tužbe u ovom predmetu 16. siječnja 2017. kojeg dana su tužitelji podneskom precizirali tužbeni zahtjev, jer kako je naprijed rečeno, predmetna tužba u odnosu na prvobitno postavljen zahtjev nije preinačena podneskom od tog datuma."

Županijski sud u Splitu, Gž-2228/17 od 19. listopada 2017.

54.

811.152

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREINAKA TUŽBE > SUBJEKTIVNA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 77.

Članak 83. stavak 5.

Članak 192. stavak 1. i 2.

Kada tužiteljica ispravi tužbu na način da označi tuženika koji može biti stranka u postupku stoga što je prvotno označeni tuženik prestao postojati i prije podnošenja tužbe, nema mjesta odbijanju subjektivne preinake tužbe jer takve preinake nema, već se radi o ispravku tužbe.

"Prvostupanjski je sud utvrdio slijedeće činjenice koje štoviše nisu ni sporne, a proizlazi i iz isprava koje se nalaze u spisu:

- da je tužiteljica podnijela tužbu (22. rujna 2016.) protiv tuženika E. s.p.o. u stečaju radi isplate,
- da je prije podnošenja tužbe, Trgovački sud u Pazinu, rješenjem od 20. lipnja 2016. brisao navedenog tuženika, te proveo upis brisanja u sudskom registru 20. lipnja 2016.,
- da je dana 15. studenog 2016. od strane prvostupanjskog suda zaprimljen podnesak Stečajne mase iza E. s.p.o. u stečaju, u kojem isti daje odgovor na tužbu,
- da je 9. veljače 2017., prvostupanjski sud održao pripremno ročište na kojem je nazočna Stečajna masa iza E. s.p.o. u stečaju navela kako je označeni tuženik E. s.p.o. u stečaju prestao postojati prije podnošenja tužbe,
- da je potom, na istom ročištu tužiteljica kao tuženika označila stečajnu masu E. s.p.o. u stečaju koji je naveo kako se protivi subjektivnoj preinaci tužbe.

Uzimajući u obzir navedene činjenice prvostupanjski je sud donio pobijano rješenje pri čemu se pozvao na odredbe članka 192., stavka 2. i članka 83. stavka 5. ZPP-a. Konkretno prvostupanjski sud smatra kako je u situaciji kada se Stečajna masa iza E. s.p.o. u stečaju, protivila preinaci tužbe, trebalo donijeti odluku o odbijanju subjektivne preinake na ovog tuženika. Također da je tužbu trebalo odbaciti jer da tuženik E. s.p.o. u stečaju, nije postojao u trenutku podnošenja tužbe, te da kao takav ne može biti strankom u postupku.

Slijedom navedenog za reći je slijedeće. Odredbom članka 190. stavka 1. ZPP-a propisano je kako tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu, dok je odredbom stavka 3. istog članka određeno kako se smatra da postoji pristanak tuženika na preinaku tužbe ako se on upusti u raspravljanje po preinačenoj tužbi, a nije se prije toga protivio preinaci. Nadalje, odredbom članka 192. stavka 1. ZPP-a propisano je kako tužitelj može sve do zaključenja prethodnog postupka svoju tužbu preinačiti i tako da umjesto prvobitnog tuženika tuži drugu osobu, dok je odredbom stavka 2. istog članka određeno da za preinaku tužbe prema stavku I. ovog članka potreban pristanak osobe koja treba da stupi u parnicu umjesto tuženika, a ako se tuženik već upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, potreban je i pristanak tuženika.

No, u situaciji kada je tužiteljica, a nakon što se utvrdilo da u vrijeme podnošenja tužbe, u tužbi navedeni tuženik E. s.p.o. u stečaju više nije postojao, kao tuženika navela drugu osobu i to baš stečajnu masu iza E. s.p.o. u stečaju, nije riječ o subjektivnoj preinaci tužbe, već o njezinu ispravku.

Dakle, kako je u konkretnom slučaju tužiteljica ispravila tužbu na način da je označila tuženika koji može biti stranka u postupku, stoga jer je prvotno označeni tuženik prestao postojati i prije podnošenja tužbe, to nije bilo mjesta odbijanju subjektivne preinake tužbe jer takve preinake nije ni bilo, niti je bilo mjesta odbačaju tužbe jer za to nisu bile ispunjene pretpostavke predviđene odredbom članka 83. stavka 5. u svezi sa odredbom članka 77. ZPP-a kako je to pogrešno smatrao prvostupanjski sud.

Slijedom navedenog trebalo je žalbu tužiteljice uvažiti, pobijano rješenje ukinuti i vratiti predmet prvostupanjskom sudu na ponovni postupak, a ovo u suglasju sa odredbom članka 380. točke 3. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, Gž R-577/17 od 3. listopada 2017.

55.

811.161

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > PREINAKA TUŽBE > OBJEKTIVNA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 190. stavak 1. i 2.

Članak 191. stavak 1. i 2.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15)

Članak 327. stavak 1.

Članak 328.

Nakon zaključenja prethodnog postupka, s procesnopravnog stajališta, tužitelju nije dopušteno preinačiti tužbu.

"Pobijanim rješenjem prvostupanjskog suda nije dopuštena preinaka tužbe iz podneska tužiteljice dostavljenog sudu dana 23. veljače 2016. kojom se zahtjeva utvrđenje ništetnosti Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 1. travnja 2008. te uspostava u zemljišnim knjigama prijašnjeg stanja na predmetnoj nekretnini, odnosno uknjižba prava vlasništva tužiteljice na toj nekretnini.

Prvostupanjski je sud donio pobijano rješenje pozivom na odredbu članka 190. stavka 1. ZPP-a, smatrajući da je preinaka tužbe nedopuštena nakon što je tužiteljica podneskom od 23. veljače 2016. preinačila tužbu, a nakon što je već zaključen prethodni postupak dana 16. veljače 2016.

Odredbom članka 190. stavka 1. ZPP-a tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu, te mu je u smislu st. 2. ZPP-a nakon dostave tužbe tuženiku za preinaku tužbe potreban pristanak tuženika, ali i kad se tuženik protivi, sud može dopustiti preinaku ako smatra da bi to bilo svrsishodno za konačno rješenje odnosa među strankama.

Temeljem članka 191. stavka 1. ZPP-a propisano je što predstavlja preinaka tužbe, dakle među ostalim to je isticanje drugog zahtjeva uz postojeći, pri čemu je stavkom 2. propisano da ako se zbog okolnosti nastalih nakon podnošenja tužbe preinačenje zahtjeva iz iste činjenične osnove drugi predmet ili novčana svota, tuženik se takvoj preinaci ne može protiviti.

Tuženica se svojim podneskom od 3. svibnja 2016. protivila preinaci tužbe pozivajući se na odredbu članka 190. stavka 1. ZPP-a.

U konkretnom slučaju kod odlučivanja o dopustivosti preinake tužbe u ovoj fazi postupka, prvostupanjski je sud trebao ocijeniti je li ona s procesnopravnog stajališta i nakon zaključenja prethodnog postupka prekludirana.

U pravu je sud prvog stupnja kada u pobijanom rješenju navodi da nakon zaključenja prethodnog postupka tužiteljica ne može preinačiti tužbu, pri čemu treba uzeti u obzir da se ne radi o procesnoj situaciji svrsishodnosti iz članka 190. stavka 2. ZPP-a, odnosno kondemnatornom zahtjevu iz članka 191. stavka 2. ZPP-a.

Stoga su neosnovani žalbeni navodi tužiteljice da je sud postupio protivno odredbi članka 328. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08 i 125/11, dalje: ZOO), koji propisuje da se pravo na isticanje ništetnosti ne gasi, jer tužiteljici mora biti jasno da se ovdje radi o primjeni procesnih pravila, koja jasno predviđaju do koje se faze postupka tužba može preinačiti, a ne o primjeni materijalnih pravila.

U smislu članka 327. stavka 1. ZOO-a na ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti, te ukoliko nađe i nakon istaknutog prigovora ništetnosti da je predmetni ugovor ništetan, o tome

će i shodno postojećem zahtjevu tužiteljice donijeti zakonitu odluku, ne prejudicirajući u ovom trenutku njezin ishod.

Stoga je neosnovana žalba tužiteljice u dijelu da se sud prvog stupnja i donoseći pobijano rješenje ogradio od javnog interesa da odlučuje o ništetnosti, jer prvostupanjski sud upravo odredba članka 327. stavka 1. ZOO-a obvezuje da pazi na ništetnost, pri čemu je tužiteljica i ukoliko je smatrala da postoje elementi ništetnosti još u tužbi istaći više zahtjeva povezanih istom osnovom, odnosno još u tužbi postupiti u smislu čl. 188. ZPP-a.

Uz zaključak ovog suda da je pobijano rješenje na zakonu osnovano, mišljenje je ovog suda i da zakonsko pravo tužiteljice na isticanje ništetnosti koje se ne gasi, dakle ne zastarijeva, kao jednog od kumulativnih zahtjeva, koje se traži preinakom tužbe nakon zaključenog prethodnog postupka, ne može u konkretnoj situaciji biti jače pravo od procesnog pravila do koje faze postupka tužiteljica može vršiti preinaku tužbe."

Županijski sud u Splitu, Gž-3578/16 od 21. studenog 2016.

56.

811.314

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > PO SILI ZAKONA > NASTAVAK PREKINUTOG POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 212. točka 5.

Stečajni zakon

(NN 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12)

Članak 70. stavak 1.

Članak 144.

Članak 177. stavak 1.

Članak 180.

Kad prvostupanjski sud prekine parnični postupak radi isplate zbog nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom, takav postupak se ne preuzima, odnosno nastavlja se samo ako na ispitnom ročištu, u okviru stečajnog postupka, dođe do osporavanja tražbine i do upućivanja na parnicu.

"U konkretnom parničnom postupku prvostupanjski je sud prekinuo postupak sukladno odredbi članka 212. točke 5. ZPP-a, jer su nastupile pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom. Nadalje, prvostupanjski je sud nastavio prekinuti postupak kada je pozvao stečajnog upravitelja tuženika da preuzme postupak, a ovo sukladno odredbi članka 215. stavka 1. ZPP-a.

Ono što je bitno za naglasiti je kako stečajni vjerovnici (u ovom slučaju tužitelj) mogu svoje tražbine ostvarivati samo u stečajnom postupku, a ovo sukladno odredbi članka 96. Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12

i 133/12, dalje: SZ), koji se u konkretnom slučaju primjenjuje sukladno odredbi članka 441. Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 71/15). Odredbom članka 70. stavka 1. SZ-a, određeno je kako su stečajni vjerovnici osobni vjerovnici dužnika koji u vrijeme otvaranja stečajnog postupka imaju koju imovinsko – pravnu tražbinu prema njemu. Dakle, vodeći računa o navedenoj odredbi članka 96. SZ-a, proizlazi kako se u pravilu parnice poput ove predmetne ne preuzimaju, odnosno nastavljaju se samo ako na ispitnom ročištu, u okviru stečajnog postupka, dođe do osporavanja tražbine i do upućivanja na parnicu.

Sukladno odredbi članka 173. stavka 3. ZS-a vjerovnik treba prijaviti i tražbinu o kojoj se vodi parnica te u tom slučaju navesti sud pred kojim se vodi parnica s naznakom broja spisa. Tražbina se smatra utvrđenom ako ju na ispitnom ročištu prizna stečajni upravitelj, a ne ospori ju koji od stečajnih vjerovnika, a ovo na temelju odredbe članka 177. stavka 1. SZ-a. Stečajno vijeće upućuje na parnicu vjerovnika čija je tražbina osporena i u slučaju kada je on već pokrenuo parnicu prije otvaranja stečajnog postupka. Naravno, u tom slučaju tužitelj neće podnositi novu tužbu, već će predložiti nastavak prekinutog postupka. Dakle, ako je u vrijeme otvaranja stečajnog postupka tekla parnica o tražbini, postupak radi utvrđivanja nastaviti će se preuzimanjem te parnice.

Tuženik s pravom u žalbi ističe kako u parnici koja se nastavlja, tužitelj svoj kondemnatorni zahtjev treba izmijeniti u deklaratorni. Naime, u takvim incidentalnim parnicama sud utvrđuje da tražbina postoji ili da ne postoji. U parnici se utvrđenje tražbine može zahtijevati samo na temelju osnove, u iznosu i u isplatnom redu kako je ono označeno u prijavi ili na ispitnom ročištu, a ovo sukladno odredbi članka 180. SZ-a.

Slijedom navedenog u ovom obrazloženju razvidno je kako se za sada ne može ispitati je li uopće bilo zakonskih pretpostavki za nastavak prekinutog postupka, a ako i jest tužbeni zahtjev nije postavljen sukladno Zakonu."

Županijski sud u Splitu, Gž R-135/16 od 23. studenog 2016.

57.

811.33

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM
SUDOM > OBUSTAVA POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11,
25/13 i 89/14)

Članak. 215. stavak. 1.

Članak 215. b

Zakon o obveznim odnosima

(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01)

Članak. 204. stavak. 1.

Smrt oštećenika predstavlja razlog za obustavu postupka u primjeni odredbe članka 215. b ZPP-a u odnosu na potraživanja koja se odnose na naknadu nematerijalne štete ukoliko je do štetnog događaja došlo za vrijeme važenja ZOO/91.

"Iz stanja spisa je razvidno da je :

- rješenjem suda prvog stupnja od 16. travnja 2007. utvrđen prekid postupka u ovoj pravnoj stvari zbog smrti tužiteljice pozivom na odredbu članka 212. stavka 1. točke 1. ZPP-a, pok. tužiteljica V. M. dana 31. listopada 1997. podnijela tužbu u ovom postupku radi naknade nematerijalne i materijalne štete kao posljedicu prometne nezgode do koje je došlo dana 17. svibnja 1997., protiv tuženika kao solidarno odgovornih za predmetni štetni događaj, ostavinski postupak iz smrti pok. tužiteljice V. M. preminule dana 1. veljače 2005. pravomoćno okončan donošenjem rješenja o nasljeđivanju pod poslovnim brojem O-446/05 od 23. lipnja 2005. temeljem kojeg su kao njezini zakonski nasljednici utvrđeni suprug A. M., unuke V. i I. B. te kćer G. L. i sin G. M., u predmetu dana 9. ožujka 2001. donesena prvostupanjska presuda kojom je u cijelosti bio prihvaćen tužbeni zahtjev tužiteljice, koja presuda je ukinuta rješenjem suda drugog stupnja pod poslovnim brojem Gž-4284/04 dana 27. listopada 2004. te predmet u cijelosti vraćen na ponovni postupak i odlučivanje.

U navedenim činjeničnim okolnostima, suprotno zaključku prvostupanjskog suda, činjenica što je preminula pravna prednica u postupku označenih zakonskih nasljednika iste, predstavlja razlog za obustavu postupka u primjeni odredbe članka 215.b ZPP-a u odnosu na potraživanja koja se odnose na naknadu nematerijalne štete.

Naime, u konkretnom slučaju predmetni štetni događaj dogodio se dana 17. svibnja 1997., dakle za vrijeme važenja Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO) koji Zakon se primjenjuje temeljem odredbe članka 1163. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15).

Kako je odredbama ZOO/91 članka 204. stavka 1. izričito propisano da potraživanje s osnova naknade nematerijalne štete prelazi na nasljednike samo ako je priznato pravomoćnom odlukom ili pisanim sporazumom, to u konkretnom slučaju nije bilo mjestu primjeni izmijenjene odredbe ZOO/05 kojem ovo pravo prelazi na nasljednike neovisno o tome je li utvrđeno pravomoćnom odlukom ili ne."

Županijski sud u Splitu, Gž-323/16 od 21. ožujka 2016.

58.

811.43

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 338. stavak 4.

Kada tužitelj temelji svoje potraživanje na vjerodostojnoj ispravi temeljem koje je doneseno rješenje o ovrsi, tuženik je nakon podnesenog prigovora ona stranka koja treba dokazati da je svoje dugovanje podmirio tužitelju.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 68.295,10 kuna na ime neisplaćene zakupnine od 9. travnja 2002. do 22. prosinca 2003., koji iznos je dužnik - tuženik nakon što je tužitelj-vjerovnik podnio ovršni prijedlog i od strane suda donijeto

rješenje o ovrsi br. OVRV-247/04 od 13. travnja 2004., bio u obvezi platiti vjerovniku – tužitelju temeljem vjerodostojne isprave na koje rješenje je dužnik – tuženik pravodobno podnio prigovor, pa je postupak u smislu članka 452. stavka 2. ZPP-a nastavljen raspravljanjem o glavnoj stvari.

Nije prijeporno da su tužitelj kao zakupodavac i obrt u vlasništvu tuženika kao zakupnik dana 15. veljače 2001. međusobno zaključili Ugovor o zakupu poslovnog prostora, ovjerenog kod javnog bilježnika dana 9. ožujka 2001., a kojim zakupnik uzima u zakup poslovni prostor u prizemlju zgrade u M., ..., ukupne površine 309 m² i kojim su Ugovorom regulirana sva prava i obveze stranaka toga Ugovora. Nije prijeporno ni da su stranke sastavile posebne uvjete Ugovora o zakupu, kao njegovog sastavnog dijela, kojim su regulirane prije svega obveze tuženika u svezi održavanja programa kulturnog sadržaja u organizaciji zakupodavca u tom prostoru.

Postupkom je prvostupanjski sud utvrdio da je tuženik iznio prigovor o nepodmirenim računima koje je izdao tužitelju za period od 2002. – 2004., poimenice navedenih na strani 3.-4. presude, a kako proizlazi iz podnesaka tužitelja upućenih tužitelju radi usklađivanja njihova dužničko-vjerovničkog odnosa te uvida u izjavu o prijeboju – kompenzaciji između ugovornih stranaka za period od 2002. – 2003.

Prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev smatrajući da je iznos zakupnine određen točkom IV. Ugovora o zakupu valjalo kompenzirati uslugama tuženika prema Posebnim uvjetima ugovora zaključenim između tužitelja i obrta tuženika. Kako prvostupanjski sud smatra da je u konkretnom slučaju teret dokazivanja na tužitelju, a ovaj nije dokazao da mu tuženik nije platio zakupninu za najam poslovnog prostora, to je taj sud odbio zahtjev tužitelja.

Zaključak prvostupanjskog suda o neosnovanosti tužbenog zahtjeva nije prihvatljiv.

Ovaj sud ne prihvaća zaključak suda prvog stupnja suda da u postupcima nastalim po prigovoru na ovršno rješenje donijeto po prijedlogu ovrhovoditelja temeljem vjerodostojne isprave je teret dokaza na tužitelju. Naime, baš u konkretnom slučaju i kada tužitelj svoje potraživanje temelji na vjerodostojnoj ispravi (karticama kupaca), temeljem čega je sud donio ovršno rješenje, tuženik je, nakon iznijetog prigovora kao dužnik, taj koji treba dokazati da je svoje dugovanje podmirio tužitelju ili pak osnovu i visinu potraživanja koje stavlja u prijeboj.

U ponovnom će postupku prvostupanjski sud, nakon što otkloni ukazanu mu postupovnu povredu, uzimajući u obzir primjedbe iznesene u ovom rješenju, savjesno i brižljivo ocijeniti sve dokaze, odnosno svaki dokaz zasebno i u vezi s ostalim dokazima, po potrebi i onog financijskim vještačenjem ukoliko nađe osnovanim prigovor prijeboja, a jedna ga od stranaka predloži, te na temelju takve ocjene utvrditi pravno relevantno činjenično stanje za donošenje zakonite i pravilne odluke u ovom sporu, koju treba valjano obrazložiti u skladu s odredbom članka 338. stavka 4. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, Gž-584/16 od 31. srpnja 2017.

59.

811.452

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > VRSTE DOKAZA > ISPRAVE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 230. stavak 1.

Izlist troškova liječenja i izvršenih isplata po fakturama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, koji se odnosi na izvršene isplate za liječenje osiguranice predstavlja javnu ispravu u smislu članka 230. stavka 1. ZPP-a.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja na isplatu iznosa od 3.815,98 kuna s zakonskom zateznom kamatom po osnovi naknade štete radi isplate navedenog iznosa u svezi s liječenjem tužiteljeve osiguranice A. B. zbog posljedica prometne nesreće koja se dogodila 26. lipnja 2009., a koji događaj je prouzročio vozač vozila osiguranog kod tuženika.

U pogledu priložene dokumentacije tužitelja koja se odnosi na izvršene isplate za liječenje tužiteljeve osiguranice (odnosno osiguranice tužiteljeva pravnog prednika) valja navesti da je prvostupanjski sud pravilno smatrao kako se priložena dokumentacija odnosi na izvršene isplate koje je tužitelj izvršio, a izlist troškova liječenja i izvršenih isplata po fakturama predstavlja javnu ispravu u smislu članka 230. stavka 1. ZPP-a. Tuženik neosnovano smatra da tužitelj ne bi dokazao svoje potraživanje jer iz priložene dokumentacije proizlazi upravo zaključak da je potraživanje tužitelja u visini od 3.815,98 kuna, a tuženik u postupku nije dokazao da bi to potraživanje podmirio iako je u obvezi tužitelju isplatiti navedeni iznos u smislu naprijed citiranih zakonskih odredaba."

Županijski sud u Splitu, Gžo-661/13 od 4. ožujka 2015.

60.

812.112

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > ROK ZA ŽALBU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 335 stavak 7., 9. i 10.

Kad sud upozori stranke na pravne posljedice izostanka s ročišta za objavu presude, tada mogući propust objave presude na internetskoj stranici e-oglasne ploče ne utječe na tijek roka za žalbu.

"Pobijanim rješenjem prvostupanjskog suda odbačena je kao nepravovremena žalba tužitelja protiv presude poslovni broj 97 P Ob-1818/15-17 od 24. listopada 2016., koja žalba je zaprimljena dana 18. studenog 2016.

Iz članka 358. stavka 2. ZPP-a proizlazi kako je žalba nepravovremena ako je podnesena nakon proteka roka za njezino podnošenje.

U smislu članka 348. stavka 1. ZPP-a protiv presude donesene u prvom stupnju stranke mogu podnijeti žalbu u roku od petnaest dana od dana dostave prijepisa presude, ako tim Zakonom nije određen drugi rok.

Prema stanju u spisu predmeta proizlaze sljedeća utvrđenja:

- kako je prvostupanjski sud dana 7. rujna 2016. održao ročište na kojemu je zaključena glavna rasprava te je određeno ročište za objavu i uručenje ovjerenog prijepisa presude za 20. listopada 2016.,

- kako je rješenjem od 18. listopada 2016. odgođeno navedeno ročište za objavu i uručenje presude te je zakazano ročište za dan 24. listopada 2016., a primjerak spomenutog rješenja uredno je dostavljen punomoćniku tužitelja dana 21. listopada 2016. (dostavnica na listu 80 spisa),

- kako je spomenutim rješenjem od 18. listopada 2016. sud stranke upozorio da će se smatrati, u slučaju ako stranka ne pristupi na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o tom ročištu, kako joj je dostava presude obavljena onog dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje, a da ovjereni prijepis presude stranka može preuzeti u sudskoj zgradi kao i da će u tom slučaju sud presudu istaknuti na internetskoj stranici e-oglasna ploča suda,

- kako je na ročištu održanom 24. listopada 2016. objavljena prvostupanjska presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja, a na to ročište nisu pristupili punomoćnici stranaka koji su bili uredno obaviješteni o njegovom održavanju,

- kako je prvostupanjski sud pisani otpravak presude dostavio punomoćniku tužitelja dana 9. studenog 2016. te da je u pisanom otpravku sud pravilno naveo pouku o pravu na podnošenje žalbe protiv prvostupanjske presude,

- kako je kod prvostupanjskog suda neposredno dana 18. studenog 2016. zaprimljena žalba tužitelja protiv prvostupanjske presude od 24. studenog 2016.

Imajući u vidu navedena utvrđenja, prvostupanjski sud je pravilno smatrao kako su punomoćnici stranka bili uredno pozvani na ročište za objavu i uručenje presude od 24. listopada 2016., da punomoćnik tužitelja nije pristupio na to ročište te da se u smislu citirane odredbe članka 335. stavka 9. ZPP-a ima smatrati kako je dostava presude punomoćniku tužitelja obavljena 24. listopada 2016. Stoga je sud prvog stupnja smatrao i kako je predmetna žalba tužitelja protiv prvostupanjske presude koja je zaprimljena 18. studenog 2016., zaprimljena nakon proteka roka za podnošenje žalbe te je žalba odbačena kao nepravovremena.

Navedena utvrđenja i stav prvostupanjskog suda kao pravilna prihvaća i ovaj sud drugog stupnja. Naime, punomoćnik tužitelja nije pristupio na ročište na kojem je presuda objavljena, a uredno je obaviješten o održavanju tog ročišta pa se ima smatrati da je punomoćniku dostava presude obavljena onog dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje, a kako je to pravilno smatrao i prvostupanjski sud.

Člankom 335. stavkom 7. ZPP-a propisano je da stranci koja je uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, sud neće dostavljati presudu prema odredbama ovoga Zakona o dostavi pismena.

Iz članka 335. stavka 9. ZPP-a proizlazi da ako stranka nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onoga dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje, a ovjereni prijepis presude stranka može preuzeti u sudskoj zgradi. Stavkom 10. tog članka propisano je kako u slučaju iz stavka 9. ovoga članka sud će istaknuti presudu na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova, a presuda mora biti istaknuta na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova osam dana, računajući od dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje.

Nije u pravu žalitelj kada navodi kako prvostupanjski sud nije stranke upozorio na pravne posljedice iz članka 335. stavka 7., 9. i 10. ZPP-a jer je u spomenutom rješenju od 18. listopada 2016. izrijekom navedeno kako će se smatrati da je dostava presude obavljena onog dana kad je održano ročište za objavu odluke, ako stranka koja je uredno pozvana ne pristupi na to ročište.

Glede žalbenih navoda o tomu da bi punomoćniku tužitelja dostava pisanog otpravka presude bila izvršena dostavom u pretincu, ali ne i dostavom putem e-oglasne ploče suda treba navesti kako je punomoćnik tužiteljice upozoren na pravne posljedice izostanka s ročišta za objavu odluke, pisani otpravak prvostupanjske presude sadrži valjanu pouku o pravu na podnošenje žalbe, a možebitni propust objave presude na internetskoj stranici e-oglasne ploče suda ne utječe na tijek roka za žalbu pa niti na pravilnost navedenih zaključaka prema kojima je žalba tužitelja podnijeta protekom zakonskog roka u smislu članka 348. stavka 1. ZPP-a.

Kako je, dakle, tužitelj žalbu protiv prvostupanjske presude podnio nakon proteka roka za žalbu iz članka 348. stavak 1. ZPP-a to je prvostupanjski sud pravilno predmetnu žalbu odbacio kao nepravovremenu, a postupajući temeljem članka 358. stavka 1. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-276/17 od 18.svibnja 2017.

61.

812.117.13

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > POGREŠNA PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 353. stavak 1. točka 3.

Navodi žalbe kojima se u okviru žalbenog razloga bitne povrede odredaba parničnog postupka prigovara da je obrazloženje prvostupanjske presude utemeljeno na propisu koji nije bio na snazi u vrijeme navodnog stjecanja bez osnove, ne mogu se podvesti pod bitnu povredu odredaba parničnog postupka, nego se odnose na pravilnu primjenu materijalnog prava.

"Prvostupanjskom presudom naloženo je tuženici da isplati tužiteljici ukupan iznos od 11.624,59 kuna sa zateznim kamatama po stopi i rokovima dospijeća na pojedinačne iznose kako je to pobliže naznačeno u izreci prvostupanjske presude. Tuženici je također naloženo da nadoknadi tužiteljici troškove postupka u iznosu od 9.350,00 kuna sa zakonskim kamatama od 4. ožujka 2016. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena.

U žalbi tuženica ističe da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14, dalje: ZPP) navodeći da presuda ima više nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, da u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, te da je prvostupanjski sud nekritički prihvatio neosnovano tužiteljevo tumačenje sporne odredbe članka 10. Ugovora o kreditu broj 73424/05 ne dajući obrazloženje zašto to tumačenje drži pravno utemeljenim i logički uvjerljivijim od tumačenja koje je za istu ugovornu odredbu ponudila tuženica.

Suprotno žalbenim navodima tuženice prvostupanjski sud nije počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a jer presuda nema nedostataka zbog kojih se ne bio mogla ispitati njezina pravilnost i zakonitost. Pobijana presuda sadrži jasne i razumljive razloge o svim pravno odlučnim činjenicama za ovaj spor te nema nikakve proturječnosti između razloga na kojima sud temelji svoj stav o osnovanosti tužbenog zahtjeva i stanja sudskog spisa. Time što utvrđene činjenice i provedene dokaze sud nije tumačio u skladu sa stavom tuženice, nije počinjena navedena bitna povreda odredaba parničnog postupka. Navodi žalbe kojima tuženica u okviru žalbenog razloga bitne povrede odredaba parničnog postupka prigovora da je obrazloženje prvostupanjske presude utemeljeno na propisu koji nije bio na snazi u vrijeme navodnog stjecanja bez osnove ne mogu se podvesti pod navedenu bitnu povredu odredaba parničnog postupka, nego se ti žalbeni navodi odnose na sferu pravilne primjene materijalnog prava."

Županijski sud u Splitu, Gž-2073/16-2 od 14. ožujka 2017.

62.

813.222

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK U VEZI S IZDAVANJEM PLATNOG NALOGA > PRIGOVOR PROTIV PLATNOG NALOGA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 446. stavak 1.

Članak 450. stavak 1.

Odluka o troškovima ovršnog postupka sadržana u rješenju o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ne predstavlja platni nalog.

"Uvidom u spis prvostupanjskog suda je utvrđeno:

- da je 5. srpnja 2016. ovrhovoditelj K.b.c. O. podnio javnom bilježniku T. K. sa sjedištem u O. protiv ovršenika D. M., prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, radi naplate dospjelog novčanog potraživanja,

- da je rješenjem o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave javnog bilježnika T. K. sa sjedištem u O. poslovni broj Ovr-2548/16 od 5. srpnja 2016. naloženo ovršeniku da u roku od osam dana isplati ovrhovoditelju iznos od 955,64 kuna sa zatraženom zakonskom zateznom kamatom, te da je određena ovrha radi prisilne naplate tražbine zajedno s nastalim i predvidljivim troškovima, a nastali troškovi postupka da iznose 300,00 kuna, a predvidivi troškovi postupka da iznose 506,25 kuna,

- da je protiv tog rješenja ovršenik izjavio prigovor ,

- da je rješenjem Općinskog suda u Osijeku poslovni broj Povrv-864/2016 od 6. rujna 2016. rješenje o ovrsi javnog bilježnika T. K. sa sjedištem u O. poslovni broj Ovr-2548/16 od 5. srpnja 2016. stavljeno izvan snage u dijelu u kojemu je određena ovrha, te su ukinute provedene ovršne radnje, a odlučeno je da će se postupak nastaviti kao povodom prigovora po platnom nalogu,

- da je u parnici Povrv-846/2016 prvostupanjskog suda donesena presuda poslovni broj Povrv-846/2016 od 26. siječnja 2017. sadržaja citiranog na početku obrazloženja ove drugostupanjske odluke,

- da je u razlozima te odluke, između ostalog navedeno kako je tužitelju dosuđena jednokratna nagrada za cijeli prvostupanjski postupak u iznosu od 500,00 kuna, prema Tbr. 7. toč. 8 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15, dalje: Tarifa), pripadajući porez na dodanu vrijednost u svoti od 125,00 kuna te trošak sudske pristojbe na presudu u iznosu od 100,00 kuna, a trošak koji je bio određen prema rješenju o ovrsi, da je ukinut.

Dakle, nakon izjavljenog prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, doneseno je rješenje prvostupanjskog suda kojim se stavlja izvan snage rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave javnog bilježnika od 5. srpnja 2016. u dijelu kojim je određena ovrha, te su u tom dijelu ukinute provedene ovršne radnje, a postupak je nastavljen kao u povodu prigovora protiv platnog naloga, što znači, prema odredbama članka 445.a do 456. ZPP-a.

Prema odredbi članka 446. stavka 1. ZPP-a platni nalog će se izdati kada se tužbeni zahtjev odnosi na dospjelo potraživanje u novcu, a to se potraživanje dokazuje vjerodostojnom ispravom.

Dakle, platni nalog je samo onaj dio rješenja kojim se prihvaća zahtjev tužitelja da se naloži tuženiku plaćanje dospjele tražbine.

Iako se u tu odluku unosi i odluka o troškovima postupka, ona, po ocjeni ovoga suda, ne predstavlja platni nalog, obzirom da je odredbom članka 450. stavka 1. ZPP-a propisano da platni nalog tuženik može pobijati samo prigovorom, a ako se platni nalog pobija jedino u pogledu odluke o troškovima, ta se odluka može pobijati samo žalbom protiv rješenja. Prema tome, da su troškovi postupka dio platnog naloga, tada bi se i taj dio platnog naloga pobijao prigovorom u povodu kojeg bi se platni nalog i u odnosu na troškove održao na snazi u cijelosti ili djelomično, ili bi se u cijelosti ukinuo.

Na temelju svega izloženog, pogrešno tužitelj u žalbi razlikuje trošak ovršnog postupka i trošak parničnog postupka, jer o troškovima postupka i to onog dijela koji se tiče izdavanja platnog naloga u sklopu rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, kao i onog nastalog u parnici, odlučuje se u presudi kojom se postupak završava.

Radi izloženog, žalba tužitelja nije osnovana, pa je temeljem odredbe članka 380. točke 2. ZPP-a, ista odbijena kao neosnovana i potvrđena odluka prvostupanjskog suda pod točkom II. izreke prvostupanjske presude."

Županijski sud u Splitu, Gž-976/17 od 9. lipnja 2017.

63.

813.222.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > IZDAVANJE PLATNOG NALOGA > POSTUPAK U VEZI S IZDAVANJEM PLATNOG NALOGA > PRIGOVOR PROTIV PLATNOG NALOGA > NADLEŽNOST ZA ODLUČIVANJE O PRIGOVORU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 17. stavak 1., 2. i 4.

Članak 453. stavak 1. i 2.

Ovršni zakon

Članak 58.

Kada sud kojemu je proslijeđen javnobilježnički predmet nakon izjavljivanja prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ne ustupi predmet drugom stvarno nadležnom sudu na odlučivanje, već odluči o prigovoru, stavi izvan snage rješenje o ovrsi u dijelu u kojem je određena ovrha, a pritom ne odredi da će se predmet ustupiti drugom mjesnom nadležnom sudu, tada je pravomoćnošću tog rješenja njegova nadležnost ustaljena.

"Prvostupanjskim rješenjem sud se oglasio stvarno nenadležnim (točka I. izreke). Točkom II. izreke rješenja odlučeno je da će se nakon pravomoćnosti rješenja predmet ustupiti stvarno i mjesno nadležnom Trgovačkom sudu u Zagrebu.

Prvostupanjski sud se pobijanim rješenjem, bez posebnog obrazloženja, pozivom na odredbu članka 34.b stavka 1. ZPP-a oglasio stvarno nenadležnim za postupanje u predmetnoj stvari te odredio da se spis ustupa nadležnom Trgovačkom sudu u Zagrebu.

Prema odredbama članka 453. ZPP-a, koje reguliraju postupak izdavanja platnog naloga, koje se na odgovarajući način primjenjuju u slučaju stavljanja van snage rješenja o ovrsi u dijelu kojem je određena ovrha povodom prigovora ovršenika protiv rješenja o ovrsi, sud se može po službenoj dužnosti oglasiti mjesno nenadležnim najkasnije do izdavanja platnog naloga (stavak 1.), a tuženik može istaći prigovor stvarne i mjesne nenadležnosti samo u prigovoru protiv platnog naloga (stavak 2.).

Inače, prema odredbama članka 17. ZPP-a, sud se može po službenoj dužnosti oglasiti stvarno nenadležnim najkasnije do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari (stavak 1.), a u povodu prigovora tuženika o stvarnoj nenadležnosti sud se može oglasiti stvarno nenadležnim samo ako je tuženik taj prigovor podnio najkasnije do upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari (stavak 2.).

Odredbom članka 17. stavka 4. ZPP-a propisano je da nakon upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari, sud jedne vrste može se po službenoj dužnosti ili u povodu prigovora tuženika oglasiti stvarno nenadležnim za predmete iz nadležnosti suda druge vrste samo kada je to zakonom izrijekom određeno.

Iz spisa u bitnom proizlazi da je parnica pokrenuta rješenjem Općinskog suda u Kutini pod Povrv-259/13 od 15. svibnja 2013. kojim je određeno da se postupak nastavlja kao u povodu protiv prigovora protiv platnog naloga, pred tim sudom (sada Općinskim sudom u Sisku).

Protiv predmetnog rješenja od 15. svibnja 2013. stranke nisu podnijele žalbu, pa je stvarna nadležnost općinskog suda ustaljena pravomoćnošću tog rješenja.

Nadalje, tuženik je podneskom zaprimljenim 27. travnja 2016. prije pripremnog ročišta prigovorio stvarnoj nadležnosti Općinskog suda u Sisku, pa je prvostupanjski sud nakon održanog pripremnog ročišta 28. travnja 2016. i ročišta glavne rasprave dana 19. siječnja 2017., izvanraspravno dana 20. veljače 2017. donio pobijano rješenje.

U konkretnom slučaju, budući da je postupak iniciran prigovorom protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, ovršenik (tuženik) nije mogao istaknuti prigovor nenadležnosti već u prigovoru protiv rješenja o ovrsi, kako propisuje odredba članka 453. stavka 2. ZPP-a, jer u toj fazi postupka ne zna kojem će sudu kao nadležnom javnobilježnički predmet biti proslijeđen radi donošenja odluke o prigovoru sukladno odredbama članka 58. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, dalje: OZ), koji se u ovom postupku primjenjuje).

Međutim, kada sud kojem je javnobilježnički predmet proslijeđen ne ustupi drugom stvarno nadležnom sudu predmet na odlučivanje, već odluči o prigovoru, stavi van snage rješenje o ovrsi u dijelu kojem je određena ovrha, a pri tom ne odredi drugi mjesno nadležni sud (članak 58. OZ-a), tada je pravomoćnošću tog rješenja njegova nadležnost ustaljena, pa ovršenik (tuženik) koji nije podnio žalbu protiv tog rješenja i nadležnost osporio, ne može prigovarati nadležnosti i na pripremnom ročištu, odnosno do upuštanja u raspravljanje, kako je to propisano odredbom članka 17. stavka 2. ZPP-a, jer se radi o posebnoj parnici koja se provodi kao u povodu prigovora protiv platnog naloga, pa se na nju primjenjuju posebne odredbe u odnosu na prekluziju isticanja prigovora nenadležnosti iz članka 453. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, Gž-1112/17 od 8. svibnja 2017.

64.

830.21

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > POKRETANJE POSTUPKA > PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 i 83/14 - Rješenje USRH)

Članak 109.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14)

Članak 21. stavak 1.

Članak 35. stavak 3.

Članak 97.

Nakon objave Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I/2881/2014 od 1. lipnja 2016. ("Narodne novine", broj 55/16), kojom je ukinuta ranija odredba članka 39. stavka 3. OZ, sud je dužan u smislu odredbe članka 109. ZPP-a, kojeg je primijeniti na temelju odredbe članka 21. stavka 1. OZ-a, pozvati ovrhovoditelja na ispravak ovršnog prijedloga koji ne sadrži sve podatke iz članka 39. stavka 1. OZ-a

"Pobijanim rješenjem odbačen je prijedlog za ovrhu od 30. lipnja 2015. uz ocjenu kako uz prijedlog za ovrhu nije podnesena ovršna isprava u izvorniku ili ovjеровljenom prijepisu, primjenom odredbi članka 39. OZ-a.

Iz spisa proizlazi kako je ovrhovoditelj uz prijedlog za ovrhu podnio ovršnu ispravu u običnoj preslici.

Odredbom članka 39. stavka 1. OZ-a propisano je da prijedlog za ovrhu mora sadržavati zahtjev za ovrhu u kojemu će biti naznačena ovršna ili vjerodostojna isprava na temelju koje se traži ovrha, ovrhovoditelj i ovršenik, osobni identifikacijski brojevi ovrhovoditelja i ovršenika, tražbina čije se ostvarenje traži te sredstvo kojim ovrhu treba provesti i, po potrebi, predmet u odnosu na koji ga treba provesti. Prijedlog mora sadržavati i druge propisane podatke potrebne za provedbu ovrhe.

Odredba članka 39. stavka 3. OZ-a propisuje kad prijedlog ne sadrži sve podatke iz stavka 1. i 2. sud će ga odbaciti rješenjem, ne pozivajući predlagatelja da ga dopuni ili ispravi.

Potrebno je istaknuti kako je Ustavni sud Republike Hrvatske odlukom broj U-I/2881/2014 od 1. lipnja 2016. ("Narodne novine", broj 55/16) ukinuo odredbu članka 39. stavka 3. OZ te je u obrazloženju naveo da se ukidanjem osporenog članka 39. stavka 3. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14), na sve ovršne prijedloge na odgovarajući način primjenjuje članak 109. ZPP-a, ako i dok zakonodavac na drugačiji način, sukladan ustavnim zahtjevima, ne uredi pretpostavke za podnošenje ovršnih prijedloga.

Ukinute odredbe zakona prestaju važiti danom objave odluke Ustavnog suda u Narodnim novinama, ako Ustavni sud ne odredi drugi rok, te se od tog dana neće primjenjivati u postupcima koji nisu pravomoćno dovršeni (članak 55. stavak 2. i članak 58. stavak 5. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske – "Narodne novine", broj 99/99, 29/02 i 49/02).

Kako u predmetnoj odluci Ustavni sud nije odredio drugačiji rok stupanja na snagu iste, to se od dana objave odluke u "Narodnim novinama" tj. od 15. lipnja 2016. odredba članka 39. stavka 3. OZ više ne može primjenjivati, radi čega se prvostupanjski sud upućuje pozvati ovrhovoditelja na ispravak ovršnog prijedloga uz primjenu odredbe članka 109. ZPP.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1388/16 od 5. rujna 2016.

65.

830.324

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > PREDLAGANJE NOVOG SREDSTVA I PREDMETA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 5. stavak 3

Članak 33.a stavak 2. točka 3.

Članka 252.h stavak 2.

Nakon pravomoćnosti i ovršnosti rješenja o ovrsi koje donosi javni bilježnik na temelju vjerodostojne isprave, postupak se nastavlja inicijativom ovrhovoditelja pred sudom, što znači da ovrha nije dovršena pravomoćnošću rješenja.

„Prvostupanjskim rješenje, točkom I. izreke, odbijen je prijedlog ovrhovoditelja da sud utvrdi prekid postupka u ovoj pravnoj stvari. Točkom II. izreke riješeno je da će se nakon pravomoćnosti rješenja spis vratiti javnom bilježniku M. P. iz S.

Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi: da je dana 20. srpnja 2010. ovrhovoditelj podnio prijedlog za ovrhu pred javnim bilježnikom općenito na imovini ovršenika, da je rješenje o ovrsi doneseno dana 27. srpnja 2010. pod poslovnim brojem Ovr-10032/10; da je rješenje pravomoćno i ovršno dana 19. kolovoza 2010.; da je podneskom od 31. listopada 2014. ovrhovoditelj podneskom obavijestio javnog bilježnika da je ovršenik preminuo, te je predložio predmetni spis prosljedi nadležnom sudu kako bi se utvrdio prekid postupka; da je prvostupanjski sud dana 13. siječnja 2015. donio pobijano rješenje.

Odredbom članka 252.h stavka 2. OZ-a propisano je da na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena na tražbini po računu kod banke ili na stalnom novčanom primanju, odnosno općenito određena na imovini ovršenika – ovrhovoditelj može zatražiti od stvarno nadležnog suda (članak 33.a stavak 2. točka 3.) da ovrhu odredi na predmetu ovrhe na kojem se na temelju takvoga rješenja ne može tražiti

izvansudska ovrha. U tom slučaju sud će postupiti kao da je od njega zatraženo da ovrhu odredi drugim sredstvom i na drugom predmetu ovrhe (članak 5. stavak 3.).

U konkretnom slučaju, sukladno citiranim zakonskim odredbama, prvostupanjski sud je pogrešno smatrao da je od odlučnog značaja što je rješenje o ovrsi postalo pravomoćno, pri tom izgubivši iz vida odredbe članka 252.h OZ-a.

U smislu citiranih odredbi, ovrhovoditelj može zatražiti od stvarno nadležnog suda da ovrhu odredi na predmetu ovrhe na kojem se na temelju takvoga rješenja ne može tražiti izvansudska ovrha. Dakle, nakon pravomoćnosti i ovršnosti rješenja o ovrsi koje donosi javni bilježnik na temelju vjerodostojne isprave, postupak se nastavlja inicijativom ovrhovoditelja pred sudom, što znači da ovrha nije dovršena pravomoćnošću rješenja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1255/15 od 11. listopada 2016.

66.

830.57

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Ovršni Zakon
("NN 112/12, 25/13)

Članak 3. stavak 1.
Članak 14. stavak 4.

Zakon o izmjena i dopunama Ovršnog Zakona
(NN 93/14)

Članak 8.

Ovrhovoditelj, odnosno predlagatelj osiguranja nema pravo na nadoknadu predvidivih troškova prema odredbama OZ/12, no, uvijek može, sukladno članku 14. stavku 4. OZ-a, naknadno tražiti nadoknadu troška, koji mu je bio potreban za vođenje ovrhe.

"Rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Splitu poslovni broj Ovr-5919/14 od 3. prosinca 2014., određena je predložena ovrha i ovrhovoditelju je odmjeran trošak u iznosu od 625,00 kuna.

U žalbi ovrhovoditelj u bitnom ukazuje kako je mu je prvostupanjski sud pobijanim rješenjem, dosudio samo iznos od 625,50 kuna koji predstavlja zatraženi trošak sastava prijedloga za ovrhu, uvećan za pripadajući PDV, međutim da mu nije obistinio predvidivi trošak naknade FINA-e za upis založnog prava na motornom vozilu u iznosu od 369,00 kuna.

U odnosu na žalbene navode ovrhovoditelja, za navesti je sljedeće.

Člankom 3. stavkom 1. OZ-a propisano je da se ovršni postupak pokreće prijedlogom ovrhovoditelja.

Člankom 8. Zakona o izmjena i dopunama Ovršnog Zakona ("Narodne novine", broj: 93/14; dalje: ZID OZ/14) dodan je stavak 9. članku 14. OZ-a koji glasi: "Ako ovrhovoditelj, odnosno predlagatelj osiguranja u ovršnom prijedlogu ili prijedlogu za osiguranje zahtijeva određivanje ovrhe za predvidive troškove, dužan je u ovršnom prijedlogu ili prijedlogu za

osiguranje posebno navesti za koje nastale troškove zahtijeva naknadu i njihov ukupni obračun te za koje predvidive troškove zahtijeva određivanje ovrhe i njihov ukupni obračun."

Nadalje, odredbom članka 82. ZID OZ/14 propisano je kako se postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ZID OZ/14 dovršavaju primjenom OZ/12.

Budući da je ZID OZ/14 sukladno odredbi članka 84., stupio na snagu 1. rujna 2014., to ga prvostupanjski sud nije trebao primijeniti.

Ispravno, dakle prvostupanjski sud ovrhovoditelju nije priznao trošak naknade FINA-e za upis založnog prava na motornom vozilu u visini od 369,00 kuna, međutim ovrhovoditelj uvijek može, sukladno članku 14. stavku 4. OZ-a, naknadno tražiti nadoknadu troška, koji mu je bio potreban za vođenje ovrhe."

Županijski sud u Splitu, Gžovr-17/15 od 16. srpnja 2015.

67.

830.57

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN broj 91/10 i 112/12)

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 14. stavak 4.
Članak 210.

Kada je prisilna naplata novčane tražbine provedena izravnom naplatom, troškove koji nastaju povodom zahtjeva za izravnu naplatu snosi podnositelj zahtjeva.

"Prvostupanjski sud odbacio je prijedlog ovrhovoditelja nazvan "zahtjevom za naknadu troškova izvansudske ovrhe", uz obrazloženje kako prema odredbama članka 210. OZ-a sud u postupku izravne naplate odlučuje samo o pravnim sredstvima ovršenika, dok OZ-om nije propisano da može odlučivati o troškovima koji ovrhovoditelju nastanu u tom postupku.

U žalbi ovrhovoditelj u bitnom navodi kako se pogrešno radi razlika između izvansudske ovrhe i izravne naplate, te da ovrhovoditelj na troškove koje su mu nastali u postupku izravne naplate ima pravo na temelju odredbe članka 14. stavka 4. OZ-a.

U konkretnom slučaju prisilna naplata novčane tražbine provedena je izravnom naplatom, dok ovršni postupak nije niti pokrenut pa nije bilo mjesta primjeni OZ-a, ni ZPP-a, niti Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 142/12, 103/14 i 118/14), već se na taj postupak primjenjuje Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 91/10 i 112/12), kojim nije propisana mogućnost naknade troškova od ovršenika koji ovrhovoditelju nastanu zbog izravne naplate, a tim više niti mogućnost da se naknada tih troškova traži u sudskom postupku.

Stoga pravilno prvostupanjski sud utvrđuje da nema mjesta odlučivanju o zatraženim troškovima predmetnog izvansudskog postupka, jer za razliku od troškova sudske i

izvansudske ovrhe pred javnim bilježnikom, koje snosi ovršenik, troškove koji nastaju povodom zahtjeva za izravnu naplatu snosi podnositelj zahtjeva, odnosno ovrhovoditelj."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-190/17 od 31. svibnja 2017.

68.

830.58

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐABA DRUGIH ZAKONA

Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi
(NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13)

Članak 66. stavak 14.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15)

Članak 114. stavak 2.

Jamac odgovara vjerovniku u skladu sa potpisanom ovršnom ispravom, a ne prema sklopljenoj predstečajnoj nagodbi.

"Rješenje o ovrsi doneseno je temeljem ovršne isprave – Sporazuma broj 326/07 o zasnivanju zajedničkog založnog prava (simultane hipoteke) na nekretninama, a koji je zaključen dana 3. prosinca 2007.

Ovršenik ističe da kako je on založni dužnik, te je stoga njegova obveza akcesorna o položaju glavnog dužnika, odnosno ističe da on odgovara u istim iznosima, rokovima i uvjetima kao i glavni dužnik. Nadalje navodi da je nad K. d.o.o. rješenjem Financijske agencije, Regionalni centar Zagreb, Nagodbeno vijeće HR03, Klasa: UP-I/110/07/13-01/4615, Ur. broj: 04-06-13-01-4615-18 od 15. listopada 2013. otvoren predstečajni postupak, te da je ista sklopljena, te potom i odobrena rješenjem Trgovačkog suda u Splitu broj 4 Stpn-32/2014 od 14. srpnja 2014. Tom nagodbom utvrđeni su iznosi i rokovi pomirenja koji više ne odgovaraju ovršnoj ispravi, te da stoga pobijano rješenje o ovrsi nije niti činjenično niti pravno održivo.

Predmetna predstečajna nagodba sklopljena sa K. d.o.o. i vjerovnicima regulirana je odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ("Narodne novine", broj 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13, dalje: ZFPPN). Iako je sada predstečajna nagodba regulirana Stečajnim zakonom ("Narodne novine", broj 71/15), odredbom članka 442. stavka 1. istog propisano je da će se pokrenuti postupci nastaviti po odredbama ZFPPN. Stoga, treba uzeti da i pravne posljedice sklopljene nagodbe regulirane su tim zakonom.

Odredbom članka 66. stavka 14. ZFPPN-a propisano je da predstečajna nagodba nema učinak na tražbine vjerovnika prema solidarnim dužnicima i jamcima platcima koji pored dužnika iz predstečajne nagodbe stoje u obvezi prema tom vjerovniku.

Time je izričito navedeno odstupanje od načela akcesornosti, što je opravdano dobrovoljnim preuzimanjem rizika od strane jamca, odnosno činjenicom da jamstvo štiti vjerovnika od rizika nesposobnosti i insolventnosti glavnog dužnika.

Dakle, sklopljena predstečajna nagodba ne utječe na provedbu ovrhe prema trećoj osobi, u konkretnom slučaju jamcu. Ovakav stav je izražen i u mišljenju Ministarstva financija, Porezne uprave Klasa: 423-08/14-01/52, Ur. broj: 513-07-21-01/14-2 od 31. ožujka 2014.

Također, neakcesornost obveze jamca u slučaju stečaja je regulirana odredbom članka 114. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15), gdje je propisano da u slučaju stečaja glavnog dužnika vjerovnik je dužan prijaviti svoju tražbinu u stečaj i o tome obavijestiti jamca, inače odgovara jamcu za štetu koju bi ovaj imao zbog toga, s time da smanjenje obveze glavnog dužnika u stečajnom postupku ne povlači za sobom i odgovarajuće smanjenje jamčeve obveze, te jamac odgovara vjerovniku za cijeli iznos svoje obveze.

Dakle, u konkretnom slučaju, jamac odgovara vjerovniku u skladu sa potpisanom ovršnom ispravom, a ne prema sklopljenoj predstečajnoj nagodbi."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1915/15 od 19. studenoga 2015.

69.

830.58

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐABA DRUGIH ZAKONA

Zakon o sudskim pristojbama

(NN 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12 i 157/13)

Članak 39.a stavak 3.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst i 25/13)

Članak 215. stavak 1.

Zakon o nasljeđivanju

(NN 35/05 i 163/03)

Članak 139. stavak 3.

Obveza plaćanja troškova sudskih pristojbi tereti i predlagatelje osiguranja, koji su stupili na mjesto ranijeg predlagatelja osiguranja, ukoliko prednik predlagatelja iste nije podmirio.

"Iz stanja spisa i obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi:

- da je predmetni postupak pokrenuo prednik predlagatelja osiguranja pok. M. B., radi osiguranja novčane tražbine u iznosu od 673.805,00 kuna,

- da je rješenjem tog suda od 18. prosinca 2013., broj Ovr-3723/13, određena prethodna mjera radi osiguranja te tražbine,

- da je rješenjem tog suda od 15. travnja 2015., broj Ovr-3723/13, utvrđen prekid postupka u ovoj pravnoj stvari zbog smrti predlagatelja osiguranja,

- da je rješenjem od 28. travnja 2015., broj Ovr-3723/13, nastavljen postupak u toj pravnoj stvari u odnosu na nasljednike O. S., J. B. i M. B., te je potom isti obustavljen jer su predlagatelji osiguranja podneskom od 27. travnja 2015. izvijestili sud da su u cijelosti namirili svoju tražbinu, te da predlažu da sud stavi van snage prethodnu mjeru.

- rješenjima o pristojbi poslovni broj Ovr-3723/2013-25, Ovr-3723/2013-26 i Ovr-3723/2013-27 od 21. svibnja 2015. pozvani su predlagatelji osiguranja da plate pristojbu na prijedlog za osiguranje i rješenje o osiguranju u iznosu od po 1.666,66 kuna.

Po ocjeni ovog suda, kada je prvostupanjski sud našao da su predlagatelji osiguranja O. S., J. B. i M. B. stupili na mjesto ranijeg predlagatelja osiguranja M. B., pravilno je odlučio da je na iste prešla i obveza plaćanja sudske pristojbe u iznosu od 5.000,00 kuna s obzirom da prednik predlagatelja istu nije platio.

Neosnovano žalitelji ističu da oni ne bi bili dužni platiti pristojbu na prijedlog za osiguranje i rješenje o osiguranju upravo iz razloga što su isti preuzeli postupak u ovoj pravnoj stvari te su stupili na mjesto ranijeg predlagatelja osiguranja, pok. M. B., sukladno odredbi članka 215. stavka 1. ZPP-a, te isti kao nasljednici, u smislu odredbe članka 139. stavka 3. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 35/05 i 163/03, dalje: ZN) odgovaraju i za dugove ostavitelja do visine vrijednosti naslijeđene imovine.

Budući, da na izloženi način nisu ostvareni istaknuti žalbeni razlozi, a pobijanim rješenjem nije počinjena niti jedna od bitnih postupovnih povreda, a na koje ovaj drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, to je valjalo žalbu predlagatelja osiguranja odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsko rješenje, slijedom čega je odlučeno kao u izreci ovog drugostupanjskog rješenja, na temelju članka 380. točke 2. ZPP-a, u svezi s člankom 39.a stavak 3. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12 i 157/13 – dalje: ZOSP)."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-2210/15 od 12. veljače 2016.

70.

831.011.11

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRŠNA ISPRAVA > VRSTE > OVRŠNA SUDSKA ODLUKA

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 25. stavak 3.
Članak 29. stavak 1.
Članak 290.
Članak 296.

Zakon o kaznenom postupku
(NN 152/08 i 76/09)

Članak 455. i 556. do 560

Kazneni zakon
(NN 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07 i 152/08)

Članak 82.

Pravomoćna i ovršna kaznena presuda kojom se oduzima imovinska korist ostvarena kaznenim djelom predstavlja ovršnu ispravu podobnu za ovrhu.

"Prvostupanjski sud donio je pobijano rješenje kojim je odbio prijedlog predlagateljice osiguranja, nakon što je utvrdio da je predlagateljica osiguranja 2. veljače 2015. podnijela prijedlog radi osiguranja novčane tražbine u iznosu od 36.874,98 kuna na temelju ovršne isprave, i to pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Splitu poslovni broj KML-28/08 od 26. svibnja 2010., uknjižbom založnog prava u korist predlagateljice na teret nekretnine u vlasništvu protivnika osiguranja i to baš na 1/2 dijela nekretnine upisane u knjigu položenih ugovora za k.o. S. i to u zemljišnoknjižni poduložak broj 12048, k.o. S., zgrada u S. ..., sagrađena na čest. zem. 6475762 (kat. čest. 6331/62), stan u prizemlju označen brojem 1, površine 72,68 m², koji se sastoji od tri sobe kuhinje, blagovaonice, kupaonice, hodnika i lođe, te da je uz prijedlog za osiguranje predlagateljica osiguranja priložila citiranu presudu s potvrdom pravomoćnosti i ovršnosti.

S obzirom na navedena utvrđenja prvostupanjski sud je zaključio kako u izreci citirane presude kojom se oduzima imovinska korist ostvarena kaznenim djelom u iznosu od 36.874,98 kuna, nije odlučivano na način da bi protivniku osiguranja bilo naloženo plaćanje spomenutog iznosa, odnosno namirenje određene tražbine, pa je prvostupanjski sud smatrao da citirana presuda ne može predstavljati ovršnu ispravu u smislu članka 29. stavka 1. OZ-a, u svezi s člankom 290. i 296. OZ-a, jer da iz iste nije vidljiva bilo kakva obveza protivnika osiguranja prema predlagateljici osiguranja, odnosno da protivniku osiguranja nije naloženo bilo kakvo plaćanje glede oduzete imovinske koristi, niti je određeno kome bi je trebao platiti.

Osnovano predlagateljica osiguranja žalbom pobija pravilnost i zakonitost prvostupanjskog rješenja.

Člankom 25. stavkom 3. OZ-a, koji se primjenjuje na temelju članka 290. OZ-a, propisano je da je sudska odluka kojom se oduzima imovinska korist ovršna, ako je postala pravomoćna i sadrži podatke po posebnim pravilima koja uređuju njezin sadržaj, dok je člankom 29. stavkom 1. OZ-a propisano da je ovršna isprava podobna za ovrhu ako su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze.

Budući da je citirana presuda donesena prije stupanja na snagu Zakona o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem („Narodne novine“, broj 145/10.), koji se primjenjuje od 1. siječnja 2011., u konkretnom slučaju se primjenjuju pravna pravila koja su prije stupanja na snagu tog zakona uređivala sadržaj presude kojom se oduzima imovinska korist, a to su odredbe članka 455. i 556. do 560. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08 i 76/09), te članka 82. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07 i 152/08).

Stoga, imajući u vidu navedene odredbe, prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, pogrešan je zaključak prvostupanjskog suda kako citirana presuda ne predstavlja ovršnu ispravu koja je podobna za ovrhu, zbog toga što je ista postala pravomoćna i sadrži sve podatke sukladno navedenim odredbama, odnosno iz iste je vidljivo tko su vjerovnik (nakon što sud donese odluku o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom oduzeta imovinska korist postaje vlasništvo države) i dužnik, a također je vidljiv i predmet, vrsta i opseg obveze protivnika osiguranja, u smislu citiranog članka 29. stavka 1. OZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-2262/15 od 3. ožujka 2016.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > VJERODOSTOJNA ISPRAVA > POJAM

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 31. stavak 1.

Članak 57. i 58.

Članak 279.

Članka 282. stavak 3.

Uredba broj 1215/2012 od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (dalje: Uredba)

Članak 2. točka c.

Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima
(NN 53/91, 88/01)

Izvadak iz poslovnih knjiga ovrhovoditelja- konto kartica, predstavlja vjerodostojnu ispravu u smislu odredbe članka 31. st. 1. OZ-a ali ne i vjerodostojnu ispravu u smislu Uredbe budući ista nije utvrđena od strane javnog tijela ili drugog tijela ovlaštenog u tu svrhu, a koje karakteristike , između ostalog mora imati da bi bila vjerodostojna isprava u smislu Uredbe.

"Iz stanja spisa proizlazi kako je ovrhovoditelj dana 25. svibnja 2015. javnom bilježniku I. K. sa sjedištem u P., podnio prijedlog za ovrhu općenito na imovini ovršenice, a na temelju vjerodostojne isprave – izvadak iz ovjerovljenih poslovnih knjiga. U prijedlogu za ovrhu ovrhovoditelj je kao ovršenicu naznačio fizičku osobu koja ima prebivalište u drugoj stranoj državi, konkretno Njemačkoj. Dana 18. lipnja 2015. javni bilježnik je donio rješenje o ovrsi pod poslovnim brojem Ovr-16094/15, koje rješenje je ovršenici dostavljeno 13. srpnja 2015., a ista je na njega uložila prigovor dana 17. srpnja 2015. Nadalje, iz spisa proizlazi kako je javni bilježnik dopisom dostavio prvostupanjskom sudu prigovor na rješenje o ovrsi na nadležni postupak u povodu odlučivanja o istom.

Prvostupanjski sud ukinuo je platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi Ovr-16094/15 te odbacio prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, kojim ovrhovoditelj predlaže odrediti ovrhu općenito na imovini ovršenice, pozivom na odredbu članka 279. OZ-a, pritom navodeći kako iz predmetnog prijedloga proizlazi da se prebivalište ovršenice nalazi izvan područja Republike Hrvatske, u Njemačkoj, odnosno kako se prebivalište ovršenice ne nalazi u jedinici područne samouprave Javnog bilježnika kojem je poslan prijedlog za ovrhu.

U žalbi ovrhovoditelj navodi kako je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je ukinuo platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi te odbacio prijedlog za ovrhu pozivom na odredbu 279. OZ-a, budući kako ta odredba vrijedi isključivo za osobe koje imaju prebivalište, odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj, već da je na konkretan pravni odnos, trebalo primijeniti odredbe Uredbe broj 1215/2012 od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima.

(dalje:Uredba), kao i Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91 i 88/01)

U poglavlju I. Uredbe, kojim je propisano područje primjene i definicije Uredbe, konkretno, u članku 2. točki c. Uredbe, određeno je kako u smislu ove Uredbe „vjerodostojna isprava” znači isprava koja je formalno sastavljena ili registriran kao vjerodostojna isprava u državi članici porijekla i čija vjerodostojnost se odnosi na potpis i sadržaj isprave te je utvrđena od strane javnog tijelo ili drugog tijela ovlaštenog u tu svrhu.

Vjerodostojna isprava na temelju koje ovrhovoditelj traži donošenje rješenja o ovrsi, je izvadak iz poslovnih knjiga ovrhovoditelja - konto kartica, koja predstavlja vjerodostojnu ispravu u smislu odredbe članka 31. stavka 1. OZ-a, ali ne i vjerodostojnu ispravu u smislu Uredbe, budući kako ista nije utvrđena od strane javnog tijela ili drugog tijela ovlaštenog u tu svrhu, a koje karakteristike, između ostalog, mora imati da bi ista bila vjerodostojna isprava u smislu Uredbe.

Dakle, ovaj sud je mišljenja, kako u predmetnom postupku ne dolazi do primjene Uredbe, budući kako vjerodostojna isprava na temelju koje se traži ovrha nije vjerodostojna isprava u smislu Uredbe, već je na konkretan pravni odnos pravilno primijeniti odredbe Ovršnog zakona.

U situaciji kada ovršenikovo prebivalište nije u Republici Hrvatskoj, za podnošenje prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave mjesno je nadležan svaki javni bilježnik u Republici Hrvatskoj."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1544/16 od 13. veljače 2017.

72.

831.013

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK
OSIGURANJA > OVRHA > PRIJENOS TRAŽBINE ILI OBVEZE

Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona
(NN broj 93/14)

Članak 18.

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 32.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 247.

Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11,
25/13 i 89/14)

Članak 192. Stavak 3.

S aspekta primjene Ovršnog zakona iz 1996. s izmjenama, nakon donošenja rješenja o ovrsi nema mjesta stupanju u postupak novog ovrhovoditelja bez suglasnosti ovršenika.

"Pobijanim je prvostupanjskim rješenjem dopušteno trgovačkom društvu H. A. d.o.o. Z. stupanje na mjesto ovrhovoditelja.

Iz obrazloženja prvostupanjskog rješenja proizlazi da je trgovačko društvo H. A. d.o.o. Z. dana 31. kolovoza 2016. predložilo da stupa na mjesto ovrhovoditelja pozivom na Ugovor o ustupu tražbine od 8. svibnja 2015., kojim je tražbina iz Ugovora o kreditu broj 311-078/2007 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 15. ožujka 2007. cedirana na istog.

Prema odredbi članka 247. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje: ZOO) ugovor je sklopljen kada su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora. Odredbama članka 80. do 89. ZOO propisan je način i uvjeti ustupa tražbine. U konkretnom slučaju ovrhovoditelj je kao vjerovnik mogao ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na ovoga svoju tražbinu jer se ne radi o tražbini čiji bi prijenos bio zabranjen zakonom niti je ista strogo osobne naravi, niti koja se po svojoj naravi protivi prenošenju na drugoga.

Međutim, nepravilno je postupio prvostupanjski sud kada je prihvatio prijedlog trgovačkog društva H. A. d.o.o. Z. da stupa na mjesto ovrhovoditelja iako se tome ovršenik protivi. Ovo stoga jer se ovdje radi o singularnoj a ne univerzalnoj sukcesiji.

Sud se prvog stupnja pogrešno pozvao na odredbu članka 29. stavka 1. OZ-a kojom je propisano da se ovrha određuje na prijedlog i u korist osobe koja u ovršnoj ispravi nije označena kao vjerovnik, ako ona javnom ili ovjеровljenom privatnom ispravom dokaže da je tražbina na nju prenesena ili da je na nju na drugi način prešla. Ako se prijenos ne može dokazati na taj način, prijenos tražbine dokazuje se pravomoćnom odlukom donesenom u parničnom postupku.

Iz citirane odredbe proizlazi da se samo u fazi određivanja ovrhe može uzeti u obzir činjenica prijenosa tražbine a ne i tijekom ovršnog postupka, pa tako u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni uvjeti za donošenje pobijanog rješenja.

Tek je odredba članka 18. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 93/14) kojom je dopunjen članak 32. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16) omogućila subjektivnu preinaku u ovršnom postupku i nakon donošenja rješenja o ovrsi, i bez pristanka ovršenika odnosno, da osoba na koju je prenesena tražbina kao stranka umjesto postojećeg ovrhovoditelja nastavi ovršni postupak.

Dakle, s aspekta primjene Ovršnog zakona iz 1996. s izmjenama, nema mjesta stupanju u postupak novog ovrhovoditelja.

Supsidijarnom primjenom ZPP, također u konkretnom slučaju nema mjesta preinaci jer prema odredbi članka 192. stavka 3. ZPP nakon što se tuženik upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, umjesto tužitelja može u parnicu stupiti novi tužitelj samo ako tuženik na to pristane.

Kako je u konkretnom slučaju do prijenosa tražbine na novog vjerovnika došlo tijekom ovršnog postupka, a kako se ovdje primjenjuje OZ (iz 1996.), to nema mjesta subjektivnoj preinaci a jer se ovršenik istoj protivi (članak 192. stavak 3. ZPP)."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-337/17-2 od 27. lipnja 2017.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14)

Članak 39. stavak 1., 2. i 3.
Članak 72. stavak 1. i 2.

Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 i 83/14 - Rješenje USRH)

Članak 109.

Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske
(NN 99/99, 29/02 i 49/02)

Članak 55. stavak 2.
Članak 58. stavak 5.

Činjenica što naziv ovrhovoditelja ne odgovara nazivu ovrhovoditelja iz OIB sustava i JRR-a (dopis Financijske agencije od 23. lipnja 2016.) ne čini provedbu predmetne ovrhe nemogućom, u smislu citiranih odredbi članka 72. stavak 1. i 2. OZ-a.

"Pobijanim rješenjem obustavljena je ovrha određena rješenjem o ovrsi Općinskog građanskog suda u Zagrebu, poslovni broj Ovrpl-2969/13 od 28. ožujka 2013., i ukidaju se sve provedene ovršne radnje, pozivom na odredbe članka 72. stavka 1. i 2. OZ-a, temeljem utvrđenja kao je dopisom od 23. lipnja 2016. Financijska agencija obavijestila ovaj sud o nemogućnosti izvršenja osnove za plaćanje iz razloga jer naziv ovrhovoditelja ne odgovara nazivu ovrhovoditelja iz OIB sustava i JRR-a.

Odredbom članka 39. stavka 1. OZ-a propisano je da prijedlog za ovrhu mora sadržavati zahtjev za ovrhu u kojemu će biti naznačena ovršna ili vjerodostojna isprava na temelju koje se traži ovrha, ovrhovoditelj i ovršenik, osobni identifikacijski brojevi ovrhovoditelja i ovršenika, tražbina čije se ostvarenje traži te sredstvo kojim ovrhu treba provesti i, po potrebi, predmet u odnosu na koji ga treba provesti. Prijedlog mora sadržavati i druge propisane podatke potrebne za provedbu ovrhe.

Odredba članka 39. stavka 3. OZ-a propisuje kad prijedlog ne sadrži sve podatke iz stavka 1. i 2. sud će ga odbaciti rješenjem, ne pozivajući predlagatelja da ga dopuni ili ispravi.

Potrebno je istaknuti kako je Ustavni sud Republike Hrvatske odlukom broj U-I/2881/2014 od 1. lipnja 2016. ("Narodne novine", broj 55/16) ukinuo odredbu članka 39. stavka 3. OZ te je u obrazloženju naveo da se ukidanjem osporenog članka 39. stavka 3. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14), na sve ovršne prijedloge na odgovarajući način primjenjuje članak 109. ZPP-a, ako i dok zakonodavac na drugačiji način, sukladan ustavnim zahtjevima, ne uredi pretpostavke za podnošenje ovršnih prijedloga.

Ukinute odredbe zakona prestaju važiti danom objave odluke Ustavnog suda u Narodnim novinama, ako Ustavni sud ne odredi drugi rok, te se od tog dana neće

primjenjivati u postupcima koji nisu pravomoćno dovršeni (članak 55. stavak 2. i članak 58. stavak 5. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske – "Narodne novine", broj 99/99, 29/02 i 49/02).

Odredbom članka 72. stavak 1. OZ-a je propisano ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti, ako je ovršna isprava pravomoćno ukinuta, preinačena, poništena, stavljena izvan snage ili je na drugi način određeno da je bez učinka, odnosno ako potvrda o ovršnosti bude ukinuta.

Odredbom članka 72. stavka 2. OZ-a je propisano da će se ovrha obustaviti ako je postala nemoguća ili se iz drugih razloga ne može provesti.

Činjenica što naziv ovrhovoditelja ne odgovara nazivu ovrhovoditelja iz OIB sustava i JRR-a (dopis Financijske agencije od 23. lipnja 2016.) ne čini provedbu predmetne ovrhe nemogućom, u smislu citiranih odredbi članka 72. stavka 1. i 2. OZ-a.

Prvostupanjski sud je temeljem odredbe članka 109. ZPP-a, koja se supsidijarno primjenjuje u ovršnom postupku sukladno članku 21. stavku 1. OZ-a, trebao pozvati ovrhovoditelja na ispravak osobnog identifikacijskog broja te nastaviti sa provedbom ovrhe.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-591/17 od 2. lipnja 2017.

74.

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 5. stavak 4.
Članak 21. stavak 1.
Članak 67. stavak 2.

Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 - Rješenje USRH i 89/14)

Članak 212. točka 1.
Članak 215. stavak 1.

Smrt ovršenika tijekom postupka ovrhe nije razlog za obustavu ovrhe na novčanim sredstvima.

"Pobijanim prvostupanjskim rješenjem obustavljena je ovrha u ovoj pravnoj stvari i ukidaju se sve provedene ovršne radnje.

Prvostupanjski sud je donio pobijano rješenje pozivom na odredbe članka 5. stavka 4. OZ u vezi članka 67. stavka 2. OZ-a, uz ocjenu kako ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca od obavijesti o nemogućnosti provedbe ovrhe na novčanim sredstvima, nije podnio prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe.

Iz sadržaja ovršnog spisa, u bitnom, proizlazi kako je doneseno rješenje o ovrsi na novčanim sredstvima ovršenika dana 5. veljače 2010., te da je ovrhovoditelju dana 4. svibnja

2016. dostavljena obavijest ovršenikovog dužnika Zavoda da je ovršenik preminuo dana 14. lipnja 2013.

Slijedom navedenog, sud prvog stupnja iznosi zaključak da dopis Zavoda u kojem navodi da je ovršenik preminuo tijekom postupka predstavlja obavijest o nemogućnosti provedbe ovrhe na novčanim sredstvima, koja je ovrhovoditelju dostavljena dana 4. svibnja 2016., dok ovrhovoditelj u smislu članka 5. stavka 4. OZ-a nije predložio promjenu predmeta i sredstva ovrhe.

Slijedom izloženog stanja predmeta proizlazi da je ovršenik umro u tijeku postupka, odnosno nakon pokretanja ovršnog postupka. Smrt stranke u tijeku postupka ima slijedeće pravne posljedice.

Odredbom članka 212. točke 1. ZPP-a, koje odredbe parničnog postupka se primjenjuju supsidijarno u ovršnom postupku temeljem članka 21. stavak 1. OZ, propisano je da se postupak prekida kada stranka umre, dok je odredbom članka 215. stavka 1. ZPP-a propisano, između ostalog, da će se postupak koji je prekinut zbog smrti stranke nastaviti kada nasljednici ili staratelj ostavštine preuzmu postupak ili kad ih sud na prijedlog protivne stranke ili po službenoj dužnosti pozove da to učine.

U slučaju smrti stranke tijekom postupka prekid postupka nastupa po sili zakona, sukladno članku 212. točki 1. ZPP-a, stoga je prvostupanjski sud pravilnom primjenom navedene odredbe u ovom predmetu bio ovlašten donijeti rješenje kojim utvrđuje prekid ovršnog postupka ex lege. Stoga, nije bilo zakonske osnove za donošenje pobijanog rješenja koji se obustavlja ovrha pozivom na odredbe članka 5. stavka 4. OZ u vezi članka 67. stavka 2. OZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1594/16 od 6. rujna 2016.

75.

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OBUSTAVA OVRHE

Zakon o predstečajnoj nagodbi i financijskom poslovanju
(NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15)

Članak 81. stavak 1., 3. i 4.

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14)

Članak 50. stavak 1. točka 3. i stavak 5.

Kada je tijekom postupka ovrhe nad ovršenikom otvoren postupak predstečajne nagodbe, obustavit će se ranije pokrenuti postupak ovrhe, a ovrhovoditelj, kao vjerovnik iz postupka predstečajne nagodbe, ovlašten je na pokretanje ovršnog postupka na temelju rješenja o predstečajnoj nagodbi za iznos koji je predmetnom nagodbom određen za isplatu.

"Iz stanja spisa proizlazi kako je 15. travnja 2014., nad ovršenikom otvoren postupak predstečajne nagodbe te da je dana 15. prosinca 2014. rješenjem Trgovačkog suda u Splitu, poslovni broj Stpn-132/2014, predstečajna nagodba i sklopljena. Uvidom u navedeno rješenje

(list 35-47 spisa), vidljivo je da je tražbina ovrhovoditelja, za koju se u ovom predmetu traži prisilno ostvarenje, utvrđena u postupku predstečajne nagodbe te je istom i obuhvaćena. Nadalje je vidljivo, kako je prijedlog za ovrhu sudu podnesen dana 14. travnja 2014., dakle prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe. Slijedom navedenoga, sukladno odredbi članka 81. stavka 3. ZPNFP-a, postupak ovrhe je valjalo obustaviti.

Potrebno je napomenuti kako je ovrhovoditelju, kao vjerovniku iz postupka predstečajne nagodbe dopušteno pokretanje ovršnog postupka protiv ovršenika, ali samo za iznos koji je rješenjem o predstečajnoj nagodbi određen za isplatu i na temelju rješenja o predstečajnoj nagodbi kao ovršne isprave, međutim u konkretnom predmetu ovrhovoditelj od suda traži određivanje ovrhe radi naplate iznosa od 48.664,00 kuna, koji iznos je viši od iznosa koji je prema predstečajnoj nagodbi preostao za otplatiti. Također, ovrhovoditelj ovrhu ne može tražiti na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja donesenog u upravnom postupku od strane ovrhovoditelja Općina G., Jedinstveni upravni odjel, Klasa: 022-05/06-04/974, Ur. broj: 2147-04/06-04 od 24. listopada 2006., kao ovršne isprave, jer je ista sukladno odredbi članka 81. st. 4. ZPNFS-a, prema dužniku izgubila pravnu snagu."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1214/15-2 od 7. lipnja 2016.

76.

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08)

Članak 5. stavak 3.

Članak 10. stavak 4.

Članak 67. stavak 5.

Stečajni zakon

(NN 44/96, 161/98 – Zakon o bankama, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 117/08 - Zakon o kreditnim institucijama, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13)

Članak 98. stavak 1., 2. i 3.

Ako je ovrhovoditelj istim podneskom predložio promjenu sredstva ovrhe i obustavu postupka, sud najprije treba odlučiti o prijedlogu ovrhovoditelja za promjenu predmeta i sredstva ovrhe, osim ako je nad ovršenikom otvoren stečajni postupak kada je ovlašten odmah odlučiti o prijedlogu za obustavu ovrhe na ranije predloženom sredstvu.

"Pobijanim prvostupanjskim rješenjem obustavljen je ovršni postupak određen po rješenju o ovrsi br. OVR-8941/15 (OVR-4834/12) od 27. kolovoza 2012., u odnosu na čest. zem. 1150, upisane u Z.U. 2112 k.o. K. Š. (točka I. izreke). Nadalje, naloženo je brisanje zabilježbe ovrhe na nekretnini iz točke I., pod poslovnim brojem Z-1494/12, kod posebnog zk odjela Kaštel Lukšić (točka II. izreke), dok je točkom III. izreke odlučeno kako će se spis po pravomoćnosti presignirati sudskom savjetniku radi nastavka postupanja po ovrsi na novčanim tražbinama.

Iz stanja spisa proizlazi kako je rješenjem o ovrsi od dana 27. kolovoza 2012., poslovnog broja Ovr-4834/12, a radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja pod 1. i 2. ovrha bila određena na nekretnini ovršenika i to baš čestici zemlje 1150, Z.U. 2112 k.o. K. Š. (list 1-5 spisa). Nadalje, proizlazi kako je ovrhovoditelj podneskom zaprimljenim kod suda dana 21. svibnja 2014., predložio promjenu predmeta i sredstva ovrhe na način da je svoj prijedlog za ovrhu na za ovrhu na nekretnini ovršenika povukao te sudu predložio ovrhu radi naplate preostalih tražbina ovrhovoditelja provesti na novčanim sredstvima ovršenika (list 9-12 spisa).

Odredbom članka 5. stavka 3. OZ-a, propisano je da ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju sud će donijeti novo rješenje o ovrsi i nastaviti ovrhu na temelju toga rješenja. Ovrha određena prijašnjim rješenjem o ovrsi obustavit će se ako ovrhovoditelj povuče ovršni prijedlog u povodu kojega je ona određena ili ako za to budu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi.

Na zajedničkom sastanku sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske (Građanski odjel) s predsjednicima građanskih odjela županijskih sudova (članak 27. stavak 3. Zakona o sudovima), koji se održao dana 11. i 12. travnja 2016. u Šibeniku, u svezi sa pitanjem ograničenja predmeta i sredstva ovrhe jednoglasno je prihvaćen zaključak da ako je istim podneskom predložena promjena sredstva ovrhe i obustava, najprije treba odlučiti o prijedlogu ovrhovoditelja za promjenu predmeta i sredstva ovrhe.

Stoga je prvostupanjski sud prilikom odlučivanja o podnesku ovrhovoditelja najprije trebao utvrditi da li su ispunjene pretpostavke za promjenom predmeta i sredstva ovrhe, a potom odlučiti o prijedlogu za obustavu ovrhe na ranije predloženim sredstvima.

Međutim, s obzirom da je nad ovršenikom otvoren stečajni postupak, u ovom konkretnom slučaju, odlučivanje o obustavi postupka prije donošenja odluke o promjeni predmeta i sredstva ovrhe, ne može predstavljati povredu postupka."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-376/16 od 17. svibnja 2016.

77.

831.073

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK
OSIGURANJA > OVRHA > DOVRŠETAK OVRHE

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 32. stavak 1. i 2.

Članak 211.

Članak 284. stavak 2.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 –
pročišćeni tekst, 25/13. i 89/14.)

Članak 212. i 215.

**Izvansudska ovrha pokrenuta pred javnim bilježnikom ne može se prekinuti i nastaviti
sukladno odredbama članka 212. i 215. ZPP-a, ukoliko je rješenje o ovrsi postalo**

pravomoćno i ovršeno, jer je time izvansudska ovrha pred javnim bilježnikom dovršena.

"Pobijanim rješenjem odbijen je kao neosnovan prijedlog za ovrhu zatražen na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrši javnog bilježnika L. Š.-S. pod poslovnim brojem Ovr-11836/10 od 5. ožujka 2010. te pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju iza smrti pok. ovršenika M. S., uz obrazloženje da se radi o izvansudskoj ovrši u smislu odredbe članka 284. stavka 2. OZ-a koja se provodi izravnom naplatom. Nadalje, sud utvrđuje kako ovrhovoditelji nisu dostavili odluku kojim bi nasljednici pok. ovršenika bili pozvani da preuzmu ovršni postupak, pa smatra da je ovrhovoditelj trebao na temelju navedenih isprava izravno zatražiti od Agencije provedbu ovrhe, a tek ukoliko Agencija ne provede ovrhu na računima nasljednika, ovrhovoditelj bi mogao tražiti sudsku ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika.

Suprotno stavu prvostupanjskog suda, ovrhovoditelj je u pravu u odnosu na navode da Agencija predloženu ovrhu ne bi provela izravnom naplatom (na temelju rješenja o ovrši i rješenja o nasljeđivanju), jer u postupku izravne naplate ne utvrđuje prijelaz tražbine sa dužnika iz osnove za plaćanje na druge osobe, u konkretnom slučaju zakonske nasljednike, u smislu odredbe članka 32. OZ-a.

Stoga, kada se ovrha na novčanim sredstvima na računu na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrši na temelju vjerodostojne isprave nije provela protiv pok. ovršenika na kojeg glasi, već se zahtjeva sukladno odredbi članka 32. stavka 1. i 2. OZ-a ovrha protiv njegovih zakonskih nasljednika na koje je predmetna tražbina prešla, tada se ne primjenjuje odredba članka 211. OZ-a prema kojemu bi ovrhovoditelj trebao dostaviti potvrdu Agencije, jer je nemogućnost provedbe tog rješenja o ovrši utvrđena samom smrću ovršenika.

Osnovani su i žalbeni navodi da se izvansudska ovrha pokrenuta pred javnim bilježnikom ne može prekinuti i nastaviti sukladno odredbama članka 212. i članka 215. ZPP-a, ukoliko je rješenje o ovrši postalo pravomoćno i ovršeno, jer je time izvansudska ovrha pred javnim bilježnikom dovršena."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-619/17 od 7. lipnja 2017.

78.

831.110.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA NA NEKRETNINI > NEKRETNINA KAO PREDMET OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 5. stavak 3.

Članak 70. stavak 2. i 5.

Članak 76. stavak 2.

Zakon o obrtu

(NN 143/13)

Članak 36. stavak 2.

Dopuštena je ovrha na idealnom dijelu nekretnine u vlasništvu ovršenika u kojoj se obavlja ugostiteljska djelatnost.

"Iz spisa proizlazi da je u ovom predmetu doneseno rješenje o ovrsi prvostupanjskog suda poslovni broj Ovr-1712/05 od 8. ožujka 2006. kojim je određena ovrha na pokretninama ovršenika, da je to rješenje postalo pravomoćno i da je ovrha određena tim rješenjem o ovrsi zbog nemogućnosti provedbe obustavljena rješenjem Općinskog suda u Trogiru poslovni broj Ovr-478/07 od 27. studenog 2007. Ovrhovoditelji su, međutim, podneskom od 30. lipnja 2007. (list 12. spisa) predložili promjenu sredstva ovrhe na način da se ovrha odredi na nekretnini ovršenika, i to na 23/48 idealnog dijela cjeline čest. zgr. 1003 zk.ul. 206 k.o. T.

Prema odredbi članka 5. stavka 3. OZ-a ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju sud će donijeti novo rješenje o ovrsi i nastaviti ovrhu na temelju tog rješenja. Ovrha određena prijašnjim rješenjem o ovrsi obustavit će se ako ovrhovoditelj povuče ovršni prijedlog u povodu kojega je ona određena ili ako za to budu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi.

Stoga je u konkretnom slučaju udovoljeno pretpostavkama koje za promjenu sredstva ovrhe propisuju odredbe članka 5. stavka 3. OZ-a.

Neosnovano, naime, ovršenik tvrdi u žalbi da je ovrha na predloženom predmetu nedopuštena.

U skladu sa odredbom članka 76. stavka 2. OZ-a idealni suvlasnički dio nekretnine može biti samostalni predmet ovrhe glede kojega se na odgovarajući način primjenjuju pravila o ovrsi na nekretninama. Prema odredbi članka 70. stavka 2. OZ-a, koja uređuje zaštitu ovršenika fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost, ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost može se provesti na cjelokupnoj njezinoj imovini, osim na onim stvarima i pravima na kojima se protiv nje ne bi mogla provesti kad ne bi obavljala registriranu djelatnost te na onim stvarima i pravima koja su nužna za obavljanje njezine registrirane djelatnosti ako joj je ona glavni izvor sredstava za život.

Sadržajno identična odredbi članka 70. stavka 2. OZ-a je odredba članka 36. stavka 2. Zakona o obrtu ("Narodne novine", broj 143/13) kojom je propisano da se ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv obrtnika ne može provesti na onim stvarima i pravima na kojima se protiv njega ne bi mogla provesti kad ne bi obavljao gospodarsku djelatnost te na onim stvarima i pravima koja su nužna za obavljanje njegove gospodarske djelatnosti ako mu je ona glavni izvor sredstava za život.

Odredbom članka 70. stavka 5. OZ-a je propisano da se nekretnine za stanovanje ili obavljanje poslovne djelatnosti ne smatraju stvarima koje su nužne za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati ili za obavljanje samostalne djelatnosti koja je njegov glavni izvor sredstava za život, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Prema tome, suprotno žalbenoj tvrdnji ovršenika, s obzirom na citirane odredbe OZ-a ne postoji ograničenje ovrhe na idealnom dijelu ovršenika na predmetnoj nekretnini u kojoj se obavlja ugostiteljska djelatnost te je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je pobijanim rješenjem o ovrsi radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja odredio ovrhu na idealnom dijelu ovršenika na predmetnoj nekretnini."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-294/16 od 4. studenog 2016.

79.

831.110.81

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA NA NEKRETNINI > ZALOŽNO PRAVO

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14)

Članak. 83.

Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi
(NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13)

Članak. 66. stavak 14.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15)

Članak. 114. stavak 2.

Stečajni zakon
(NN 71/15)

Članak. 442. stavak 1.

Sklopljena predstečajna nagodba ne utječe na provedbu ovrhe prema jamcu kao trećoj osobi.

"Rješenje o ovrsi doneseno je temeljem ovršne isprave – Sporazuma broj 326/07 o zasnivanju zajedničkog založnog prava (simultane hipoteke) na nekretninama, a koji je zaključen dana 3. prosinca 2007.

Navedeni Sporazum sa Dodacima je sklopljen radi osiguranja novčane tražbine ovrhovoditelja koja proizlazi iz Ugovora o dugoročnom kreditu broj 04-79/2007 sklopljenog između ovrhovoditelja i korisnika kredita K. d.o.o., S., dok je Sporazum broj 326/07 o zasnivanju zajedničkog založnog prava (simultane hipoteke) na nekretninama zajedno sa Dodatkom broj 1 i Dodatkom broj 2. sklopljen između ovrhovoditelja, te K. d.o.o. i N. K. d.o.o., budući je u vrijeme ugovaranja Sporazuma N. K. d.o.o. bila vlasnikom nekretnina koje su predmetom ovrhe u ovom postupku.

U žalbi u bitnome ovršenik ističe da kako je on založni dužnik, te je stoga njegova obveza akcesorna o položaju glavnog dužnika, odnosno ističe da on odgovara u istim iznosima, rokovima i uvjetima kao i glavni dužnik. Nadalje navodi da je nad K. d.o.o. rješenjem Financijske agencije, Regionalni centar Zagreb, Nagodbeno vijeće HR03, Klasa UP-I/110/07/13-01/4615, Ur. broj: 04-06-13-01-4615-18 od 15. listopada 2013. otvoren predstečajni postupak, te da je ista sklopljena, te potom i odobrena rješenjem Trgovačkog suda u Splitu broj 4 Stpn-32/2014 od 14. srpnja 2014. Tom nagodbom utvrđeni su iznosi i rokovi pomirenja koji više ne odgovaraju ovršnoj ispravi, te da stoga pobijano rješenje o ovrsi nije niti činjenično niti pravno održivo.

Ovakvi žalbeni navodi ovršenika nisu osnovani.

Predmetna predstečajna nagodba sklopljena sa K. d.o.o. i vjerovnicima regulirana je odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ("Narodne novine", broj 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13, dalje ZFPPN). Iako je sada predstečajna nagodba regulirana Stečajnim zakonom ("Narodne novine", broj 71/15), odredbom članka 442. stavka 1. istog propisano je da će se pokrenuti postupci nastaviti po odredbama ZFPPN. Stoga, treba uzeti da i pravne posljedice sklopljene nagodbe regulirane su tim zakonom.

Odredbom članka 66. stavka 14. ZFPPN-a propisano je da predstečajna nagodba nema učinak na tražbine vjerovnika prema solidarnim dužnicima i jamcima platecima koji pored dužnika iz predstečajne nagodbe stoje u obvezi prema tom vjerovniku.

Time je izričito navedeno odstupanje od načela akcesornosti, što je opravdano dobrovoljnim preuzimanjem rizika od strane jamca, odnosno činjenicom da jamstvo štiti vjerovnika od rizika nesposobnosti i insolventnosti glavnog dužnika.

Dakle, sklopljena predstečajna nagodba ne utječe na provedbu ovrhe prema trećoj osobi, u konkretnom slučaju jamcu. Ovakav stav je izražen i u mišljenju Ministarstva financija, Porezne uprave klasa:423-08/14-01/52, Ur. broj: 513-07-21-01/14-2 od 31. ožujka 2014.

Također, neakcesornost obveze jamca u slučaju stečaja je regulirana odredbom članka 114. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15), gdje je propisano da u slučaju stečaja glavnog dužnika vjerovnik je dužan prijaviti svoju tražbinu u stečaj i o tome obavijestiti jamca, inače odgovara jamcu za štetu koju bi ovaj imao zbog toga, s time da smanjenje obveze glavnog dužnika u stečajnom postupku ne povlači za sobom i odgovarajuće smanjenje jamčeve obveze, te jamac odgovara vjerovniku za cijeli iznos svoje obveze.

Dakle, u konkretnom slučaju, jamac odgovara vjerovniku u skladu sa potpisanom ovršnom ispravom, a ne prema sklopljenoj predstečajnoj nagodbi."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1915/15 od 19. studenoga 2015.

80.

831.111

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA NA NEKRETNINI > IZUZIMANJE OD OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 70. stavak 2. i 5.

Članak 76. stavak 2.

Zakon o obrtu

(NN 143/13)

Članak 36. stavak 2.

Ne postoji ograničenje ovrhe radi naplate novčane tražbine protiv obrtnika na idealnom dijelu na nekretnini u kojoj se obavlja ugostiteljska djelatnost obrtnika.

"Pobijanim rješenjem o ovrsi je radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja određena ovrha na nekretnini ovršenika, i to 23/48 idealnog dijela cjeline čest. zgr. 1033 k.o. T. upisane u zk. ul. br. 206, koja nekretnina u naravi predstavlja ugostiteljski objekt, restaurant-pizzeriu L. na adresi ..., T., zabilježbom ovrhe u zemljišnoj knjizi, utvrđenjem vrijednosti nekretnine, prodajom nekretnine i namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom te ispražnjenjem nekretnine i njezinom predajom kupcu na temelju zaključka o prodaji, time da je naloženo zemljišnoknjižnom odjelu istog suda da u zemljišnoj knjizi izvrši upis zabilježbe ovrhe na 23/48 suvlasničkog dijela ovršenika nekretnine označene kao čest. zgr. 1033 k.o. T.

upisane u zk. ul. br. 206.

Protiv tog rješenja ovršenik je podnio žalbu u kojoj je naveo da je na predloženom predmetu ovrhe – ugostiteljskom objektu ovrha nedopuštena te je predložio da se ukine pobijano rješenje i sve provedene ovršne radnje i odbije prijedlog za ovrhu.

Neosnovano, naime, ovršenik tvrdi u žalbi da je ovrha na predloženom predmetu nedopuštena.

U skladu sa odredbom članka 76. stavka 2. OZ-a idealni suvlasnički dio nekretnine može biti samostalni predmet ovrhe glede kojega se na odgovarajući način primjenjuju pravila o ovrsi na nekretninama. Prema odredbi članka 70. stavka 2. OZ-a, koja uređuje zaštitu ovršenika fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost, ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost može se provesti na cjelokupnoj njezinoj imovini, osim na onim stvarima i pravima na kojima se protiv nje ne bi mogla provesti kad ne bi obavljala registriranu djelatnost te na onim stvarima i pravima koja su nužna za obavljanje njezine registrirane djelatnosti ako joj je ona glavni izvor sredstava za život.

Sadržajno identična odredbi članka 70. stavka 2. OZ-a je odredba članka 36. stavka 2. Zakona o obrtu ("Narodne novine", broj 143/13) kojom je propisano da se ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv obrtnika ne može provesti na onim stvarima i pravima na kojima se protiv njega ne bi mogla provesti kad ne bi obavljao gospodarsku djelatnost te na onim stvarima i pravima koja su nužna za obavljanje njegove gospodarske djelatnosti ako mu je ona glavni izvor sredstava za život.

Odredbom članka 70. stavka 5. OZ-a je propisano da se nekretnine za stanovanje ili obavljanje poslovne djelatnosti ne smatraju stvarima koje su nužne za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati ili za obavljanje samostalne djelatnosti koja je njegov glavni izvor sredstava za život, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Prema tome, suprotno žalbenoj tvrdnji ovršenika, s obzirom na citirane odredbe OZ-a ne postoji ograničenje ovrhe na idealnom dijelu ovršenika na predmetnoj nekretnini u kojoj se obavlja ugostiteljska djelatnost te je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je pobijanim rješenjem o ovrsi radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja odredio ovrhu na idealnom dijelu ovršenika na predmetnoj nekretnini."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-294/16-2 od 4. studenog 2016.

81.

831.011.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRHA > OVRŠNA ISPRAVA > PODOBNOST OVRŠNE ISPRAVE ZA OVRHU

Ovršni zakon
(NN 112/12 i 25/13)

Članak 106.
Članak 107.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/31, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01)

Članak 103.

Članak 109. stavak 1.
Članak 324.

Ovrha je nedopuštena u dijelu koji je obuhvaćen ništetnošću ovršne isprave temeljem koje je određena ovrha.

"U pobijanom rješenju je navedeno:

- da je 24. rujna 2002. doneseno rješenje o ovrsci na temelju ovršne isprave, te da je 12. listopada 2002. postalo pravomoćno,

- da je rješenjem od 3. siječnja 2005. odgođena provedba ovrhe do okončanja parničnog postupka koji se vodi kod Općinskog suda u Sinju pod brojem P-542/04, između pravnih osoba i to tužitelja F. I. S. d.o.o. u stečaju, O., protiv tuženika K. b. Z. d.d. Z., radi utvrđenja ništetnosti odredbi Ugovora o kreditu broj 463/98 i Ugovora o zemljišno-knjižnom zalogu broj 91/98, a koji da je ustupljen Trgovačkom sudu u Splitu pod brojem 4P 319/09,

- da je u navedenom postupku pravomoćno odlučeno da su ništetne i bez pravne valjanosti odredbe Ugovora o kreditu i Ugovora o zemljišnoknjižnom zalogu kojima se ugovaraju kamate i kamate o dospijeću pod točkom III. navedenih ugovora,

- da su ovršenici, u nastavku postupka zatražili obustavu ovrhe, a podredno odgodu ovrhe,

- da se zahtjevu ovršenika usprotivio ovrhovoditelj 1.

Nakon tih utvrđenja u pobijanom rješenju je navedeno:

"Ovaj sud je odlučio kao u izreci ovog rješenja, budući ovršna isprava može opstati, jer je ista preinačena samo u pogledu dijela zahtjeva koji se odnosi na obračun kamata. Naime, odredbom članka 324. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01 i 35/05) ništetnost neke odredbe Ugovora ne povlači ništetnost ugovora, ako on može opstati bez ništetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora, niti odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen.

Osim toga u smislu odredbe članka 106. i članka 107. OZ-a, u fazi namirenja ovrhovoditelja, primijenit će se zatezna kamata sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

Stoga je prijedlog ovršenika za obustavom ovršnog postupka, a po prijedlogu ovrhovoditelja K. b. Z. d.d. Z., odbijen kao neosnovan."

Ostvaren je žalbeni razlog bitne povrede postupka.

Naime, prema ranije citiranoj izreci pobijanog rješenja, ovrha je djelomično obustavljena, te su u jednom dijelu ukinute provedene ovršne radnje, a u obrazloženju pobijanog rješenja je izričito navedeno da je prijedlog za obustavu ovrhe odbijen, pa su tako izreka i obrazloženje u proturječju.

U obrazloženju pobijanog rješenja uopće nisu navedeni razlozi koji bi opravdavali djelomično obustavu ovrhe, a niti je razvidno u odnosu na koju tražbinu ovrhovoditelja pod 1. bi se nastavila ovrha.

Istina je da je presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj 25Pž-490/10 od 19. srpnja 2012. djelomično preinačena presuda Trgovačkog suda u Splitu broj P-319/09 od 28. prosinca 2009. te da je utvrđeno da su ništetne i bez pravne valjanosti odredbe Ugovora o kreditu broj 463/98 od 29. srpnja 1998. i Ugovora o zemljišno-knjižnom zalogu broj 91/98 od 4. kolovoza 1998. koji je solemniziran kod javnog bilježnika u Splitu broj OU-129/98 kojima se ugovaraju kamate i kamate o dospijeću pod točkom III. Ugovora o kreditu broj 463/98 od 29. srpnja 1998. i Ugovora o zemljišno-knjižnom zalogu broj 91/98. Naime, u obrazloženju označene presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske je navedeno da je odredba o kamatnoj stopi u članku III. Ugovora o kreditu protivna prisilnom propisu te da je zbog toga ništetna na temelju odredbe članka 103. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne

novine", broj 53/91, 73/31, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO), a posljedično tome da su nišetne i odredbe o visini "kamata o dospijeću" iz Ugovora o zemljišnoknjižnom zalogu broj 91/98.

Kako sukladno odredbi članka 109. stavak 1. ZOO-a, na nišetnost sud pazi po službenoj dužnosti, a u konkretnom slučaju nišetnost je utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom između istih stranaka koje sudjeluju u ovršnom postupku, opravdanim se ukazuje utvrđenje da je ovrha nedopuštena u dijelu koji je obuhvaćen nišetnošću."

Županijski sud u Splitu, Gžp-1/15 od 7. kolovoza 2015.

82.

831.017.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK > OVRHA > POTVRDA O OVRŠNOSTI > UKIDANJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 36. stavak 5. i 6.

Članak 282. stavak 3.

Kada je u tijeku ovršni postupak, tada se samo i jedino u okviru tog postupka ima odlučiti o zahtjevu za ukidanje klauzule pravomoćnosti i ovršnosti, a ne u zasebnom izvanparničnom postupku.

"Predmet postupka je prijedlog predlagateljice za ukidanje potvrde pravomoćnosti i ovršnosti koju je javni bilježnik D.P. izdao na svoje rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave broj Ovr-3053/13 od 22. studenog 2013. jer da izvršena dostava nije obavljena sukladno odredbama Ovršnog zakona, odnosno ZPP.

Sud je prvog stupnja odbacio prijedlog kao nedopušten a nakon što je izvršio uvid u priležuću dokumentaciju i spis istog suda broj Povrv-901/14 te utvrdio da je spis javnog bilježnika D. P. broj Ovr-3053/13, sukladno članku 282. stavku 3. Ovršnog zakona dostavljen istom sudu radi donošenja odluke u povodu prigovora ovršenice na rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave od 22. studenog 2013., podredno žalbe, i da je postupak u tijeku. Stoga taj sud zaključuje da izjavljeni pravni lijekovi ovršenice - ovdje predlagateljice, na izdano rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave posebice ishod istih u pokrenutom parničnom podredno ovršnom postupku, isključuju mogućnost donošenja odluke povodom zahtjeva za ukidanje potvrde pravomoćnosti i ovršnosti koju je dao javni bilježnik na svojoj ispravi u ovom izvanparničnom postupku jer je odredbom članka 36. stavka 5. OZ propisano da, ako sud kome je predmet prosljeđen, utvrdi da nisu bili ispunjeni uvjeti za davanje javnobilježničke potvrde o ovršnosti, ukinut će tu potvrdu rješenjem u ovršnom postupku.

Prema mnijenju ovog drugostupanjskog suda predlagateljica je izabrala pogrešan pravni put za ostvarenje svog prava. Ovo stoga jer je odredbom članka 36. stavak 5. OZ propisano da javni bilježnici sami daju potvrde o ovršnosti svojih isprava i odluka; u povodu pravnog lijeka ovršenika, sud koji vodi ovršni postupak ispitat će jesu li bili ispunjeni uvjeti za davanje takve potvrde uzimajući u obzir i izjave osoba koje su prema toj ispravi ovlaštene potvrditi nastupanje okolnosti o kojima ovisi stjecanje toga svojstva (članak 29. stavci 5. i 6.); ako sud utvrdi da uvjeti za davanje javnobilježničke potvrde o ovršnosti nisu bili ispunjeni, tu će potvrdu ukinuti rješenjem u ovršnom postupku.

Pogrešno predlagateljica smatra da je činjenica da bi ona eventualno predmetni prijedlog u izvanparničnom postupku podnijela prije podnošenja pravnih lijekova u ovršnom postupku, ekskulpira za odluku o izboru pravnog puta.

Prije svega, uvidom u spis Povrv-901/14 proizlazi da je žaliteljica podnijela podneskom od 2. svibnja 2014. zahtjev za ukidanje klauzule pravomoćnosti i ovršnosti; kada je podnijela i žalbu na rješenje o ovrši te i kada je (dakle, istodobno kada i pravni lijek) podnijela prijedlog u ovom izvanparničnom postupku.

Nadalje, ovdje nema mjesta primjeni odredbe članka 36. stavka 6. OZ kojom je propisano da o zahtjevu za ukidanje potvrde ovršnosti koju je dao javni bilježnik na svojoj odluci, podnesenom izvan ovršnog postupka, odlučuje u izvanparničnom postupku općinski sud na čijem je području sjedište javnog bilježnika.

Naime, kako je u tijeku ovršni postupak, to se samo i jedino u okviru istog ima razmatrati i odlučiti o zahtjevu za ukidanje klauzule pravomoćnosti i ovršnosti a ne u zasebnom izvanparničnom postupku.

Slijedom navedenog valjalo je odbi ti žalbu i potvrditi pobijano rješenje temeljem odredbe članka 380. točke 2. ZPP."

Županijski sud u Splitu, GŽ-149/16 od 18. listopada 2016.

83.

831.021.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > PRIJEDLOG I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > SADRŽAJ PRIJEDLOGA

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 39. stavak. 5. i 6.

Odredba članka 39. stavka. 5. OZ-a je (kogentna) odredba, koja ne ovlašćuje sud da produžava ili skraćuje trajanje navedenog roka, niti se ista može tumačiti na način da je u tom roku ovrhovoditelj dužan početi prikupljati podatke o ovršeniku obzirom je istom na jasan i nedvojbjen način propisana obveza dostave podataka o ovršeniku u roku od osam dana.

"Pobijanim rješenjem odbačen je prijedlog za ovrhu zaprimljen kod tog suda dana 27. siječnja 2017.

Ovrhovoditelj u žalbi navodi da je rok propisan odredbom članka 39. stavka 5. OZ-a sudski, a ne zakonski rok te da isti može biti tumačen jedino kao rok u kojem je ovrhovoditelj dužan početi postupak pribavljanja dodatnih podataka o ovršeniku jer nije realno, niti ovisi samo ovrhovoditelju, da u roku od 8 dana administrativne službe MUP-a udovolje traženju ovrhovoditelja.

U procesnoj situaciji kada je sud koji odlučuje o prijedlogu za određivanje ovrhe, zatražio od ovrhovoditelja da dostavi podatke o ovršeniku i u tu svrhu mu ostavio zakonom određeni rok od osam dana za postupanje po istom, ne može se zauzeti pravni stav da se radi o sudskom roku čije trajanje sud može određivati po vlastitoj ocjeni, prema okolnostima slučaja. Naime, predmetna (kogentna) odredba OZ ne ovlašćuje sud da produžava ili skraćuje trajanje navedenog roka, niti se ista može tumačiti na način da je u tom roku ovrhovoditelj

dužan početi prikupljati podatke o ovršeniku obzirom je istom na jasan i nedvojben način propisana obveza dostave podataka o ovršeniku u roku od osam dana."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1018/17-2 od 6. listopada 2017.

84.

831.021.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > PRIJEDLOG I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > SADRŽAJ PRIJEDLOGA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14)

Članak 21. stavak 1.

Članak 36. stavak 1.

Članak 39. stavak 1., 2. i 3.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 i 83/14 - Rješenje USRH)

Članak 109.

Ukoliko prijedlog za ovrhu ne sadrži sve podatke iz članka 39. stavak 1. i 2. OZ-a sud je dužan pozvati ovrhovoditelja na ispravak odnosno dopunu prijedloga za ovrhu uz primjenu odredbe članka 109. ZPP-a u vezi članka 21. stavka 1. OZ.

"Pobijanim rješenjem odbačen je prijedlog za ovrhu od 30. lipnja 2015. uz ocjenu kako uz prijedlog za ovrhu nije podnesena ovršna isprava u izvorniku ili ovjerovljenom prijepisu, primjenom odredbi članka 39. stavka 1. i 3. OZ u vezi članka 36. stavka 1. OZ-a.

Odredba članka 39. stavka 3. OZ-a propisuje kad prijedlog ne sadrži sve podatke iz stavka 1. i 2. sud će ga odbaciti rješenjem, ne pozivajući predlagatelja da ga dopuni ili ispravi.

Iz spisa proizlazi kako je ovrhovoditelj uz prijedlog za ovrhu podnio ovršnu ispravu u običnoj preslici.

Potrebno je istaknuti kako je Ustavni sud Republike Hrvatske odlukom broj U-I/2881/2014 od 1. lipnja 2016. ("Narodne novine", broj 55/16) ukinuo odredbu članka 39. stavka 3. OZ-a te je u obrazloženju naveo da se ukidanjem osporenog članka 39. stavka 3. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14.), na sve ovršne prijedloge na odgovarajući način primjenjuje članak 109. ZPP-a, ako i dok zakonodavac na drugačiji način, sukladan ustavnim zahtjevima, ne uredi pretpostavke za podnošenje ovršnih prijedloga.

Ukinute odredbe zakona prestaju važiti danom objave odluke Ustavnog suda u Narodnim novinama, ako Ustavni sud ne odredi drugi rok, te se od tog dana neće primjenjivati u postupcima koji nisu pravomoćno dovršeni (članak 55. stavak 2. i članak 58. stavak 5. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske – "Narodne novine", broj 99/99, 29/02 i 49/02).

Kako u predmetnoj odluci Ustavni sud nije odredio drugačiji rok stupanja na snagu iste, to se od dana objave odluke u "Narodnim novinama" tj. od 15. lipnja 2016. odredba članka 39. stavka 3. OZ više ne može primjenjivati, radi čega se prvostupanjski sud upućuje

pozvati ovrhovoditelja na ispravak ovršnog prijedloga uz primjenu odredbe članka 109. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, rješenje Gž Ovr-1388/16 od 5. rujna 2016.

85.

831.031.1.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > PROVEDBA OVRHE > NADLEŽNOST > STVARNA

Stečajni zakon
(NN 44/96, 29/99, 129/00)

Članak 164. stavak 4.
Članak 169. stavak 6. i 7. (NN 71/15)
Članak 441. stavak 2.

Ovršni zakon
(NN 57/96, 29/99, 42/00)

Članak 75.
Članak 97. stavak 1. i 2.
Članak 98. stavak 3. i 4.
Članak 100.a stavak 1. i 2.

Ovršne radnje u postupku na nekretnini radi prisilnog namirenja tražbine razlučnog vjerovnika, započete prije stupanja na snagu ZS/15, provodit će se u ovršnom postupku u skladu s odredbom članka 164. stavak 4. ranijeg SZ-a.

"Iz stanja spisa i obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je prvo dražbeno ročište u ovoj pravnoj stvari održano 9. lipnja 2015., da na tom dražbenom ročištu nije bilo potencijalnih kupaca, pa da je to ročište odgođeno. Drugo dražbeno ročište je održano 24. ožujka 2016. Na tom ročištu ovrhovoditelju, kao jedinom ponuditelju, je dosuđena predmetna nekretnina za iznos od 1.215.350,00 kuna, što iznosi 1/2 utvrđene vrijednosti nekretnine.

Kako je ovrhovoditelj bio jedini ponuditelj zainteresiran za kupnju nekretnine поближе naznačene pod točkom I. izreke pobijanog rješenja i da je ispunio uvjete da mu se dosudi ta nekretnina, u skladu s odredbom članka 97. stavak 1. i 2. OZ-a, te članka 98. stavak 3. i 4. OZ-a, u svezi s odredbom članka 100.a stavak 1. i 2. OZ-a, prvostupanjski sud je donio rješenje o dosudi nekretnine.

Ovršenik u žalbi, u bitnom ističe, kako je ovršni sud predmet trebao ustupiti Trgovačkom sudu radi raspravljanja o troškovima koji terete predmetnu nekretninu, s obzirom da je nad ovršenikom otvoren stečajni postupak.

U odnosu na te žalbene navode, ovršeniku je za odgovoriti da ovrhovoditelj ima status razlučnog vjerovnika, te da je odredbom članka 164. stavka 4. Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 44/96, 29/99, 129/00, dalje: SZ), propisano da ako je razlučni vjerovnik pokrenuo postupak ovrhe na nekretnini radi prisilnog namirenja svoje tražbine prije nego što je stečajni upravitelj predložio njenu prodaju prema odredbi stavka 1. tog članka, nekretnina da će se prodati u ovršnom postupku kojeg je pokrenuo razlučni vjerovnik.

Nadalje, ovršeniku je za ukazati da je dana 1. rujna 2015. stupio na snagu Stečajni zakon, objavljen u "Narodnim novinama" broj 71/15 (dalje: SZ/15).

Člankom 169. stavkom 6. SZ/15 propisano je da se postupci ovrhe i osiguranja iz stavka 5. tog članka koji su u tijeku u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka prekidaju se. Prekinute postupke ovrhe i osiguranja nastaviti će sud koji vodi stečajni postupak primjenom pravila o unovčenju predmeta na kojima postoji različito pravo u stečajnom postupku, dok je stavkom 7. istog članka propisano kako je sud koji vodi postupak ovrhe ili osiguranja iz stavka 6. tog članka dužan je u roku od osam dana od dana otvaranja stečajnoga postupka rješenjem utvrditi prekid postupka, oglasiti se nenadležnim i ustupiti predmet sudu koji vodi stečajni postupak.

Odredbom članka 441. stavka 2. SZ/15 propisanoj je da će se stečajni postupci pokrenuti prije stupanja na snagu tog Stečajnog zakona dovršiti e prema odredbama Stečajnog zakona koji je bio na snazi u vrijeme njihovog pokretanja sukladno. U konkretnom slučaju stečajni postupak nad ovršenikom otvoren je rješenjem Trgovačkog suda u Splitu, broj XIV St-28/01 od 12. studenog 2001.

Radnje ovrhe na nekretnini u ovom predmetu započete su prije stupanja na snagu ZS/15. Naime, odredbom članka 75. OZ-a, a koja odredba se primjenjuje u ovom predmetu, propisane su ovršne radnje na nekretnini, te je određeno da se ona provodi zabilježbom ovrhe u zemljišnoj knjizi, utvrđenjem vrijednosti nekretnine, prodajom nekretnine i namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom. Prema tome, kako je ovaj postupak pokrenut 31. listopada 2001., u konkretnom predmetu primjenjuju se gore citirana odredba članka 164. stavak 4. SZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1355/16 od 20. listopada 2016.

86.

831.201.12

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK > OVRŠNA I
VJERODOSTOJNA ISPRAVA > PRIJEDLOG I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG
ZA OVRHU > NADLEŽNOST > MJESNA

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14)

Članak 204. stavak 1. i 2.

Članak 279. stavak 3.

Članak 279. stavak 3.

Kada ovršenik nema ni prebivalište ni boravište u Republici Hrvatskoj, za podnošenje prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave mjesno je nadležan svaki javni bilježnik u Republici Hrvatskoj.

"Pobijanim rješenjem obustavljen je ovršni postupak određen rješenjem o ovrsi javnog bilježnika iz P. I. K. broj Ovr-19462/15 od 18. lipnja 2015., uz ukidanje svih provedenih radnji, te je prijedlog za ovrhu odbačen (točka I. izreke). Naloženo je ovrhovoditelju da ovršenici nadoknadi trošak postupka u iznosu od 193,75 kuna (točka II. izreke).

Iz stanja spisa proizlazi kako je ovrhovoditelj dana 25. svibnja 2015. javnom bilježniku I. K. sa sjedištem u P. podnio prijedlog za ovrhu općenito na imovini ovršenice, a

na temelju vjerodostojne isprave - računa. Nesporno je da ovršenica nema prebivalište niti boravište u Republici Hrvatskoj, već u Italiji. Nadalje, iz spisa proizlazi kako je javni bilježnik donio rješenje o ovrsi, te nakon zaprimanja prigovora proslijedio predmet nadležnom sudu radi donošenja odluke.

Prvostupanjski sud obustavio ovršni postupak, pozivom na odredbu članka 279. stavka 3. OZ-a, no takav stav suda prvog stupnja nije pravilan.

U situaciji kada ovršenik nema niti prebivalište niti boravište u Republici Hrvatskoj, za podnošenje prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave mjesno je nadležan svaki javni bilježnik u Republici Hrvatskoj.

Odredbom članka 281. stavka 2. OZ-a propisano je kada javni bilježnik ocijeni da prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave nije dopušten, uredan ili osnovan, proslijedit će predmet nadležnom sudu radi donošenja odluke, dok je stavkom 3. propisano da će u slučaju iz stavka 2. ovog članka sud odrediti ovrhu na temelju vjerodostojne isprave ako ocijeni da je prijedlog za ovrhu dopušten, uredan i osnovan.

Dakle, prema stavu ovog suda, prvostupanjski sud pogrešno je odbacio prijedlog ovrhovoditelja smatrajući da je podnesen nenadležnom javnom bilježniku."

Županijski sud u Splitu, GŽ-119/17 od 8. ožujka 2017.

87.

831.58

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐABA DRUGIH ZAKONA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 21. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 43/13-Rješenje USRH i 89/14)

Članak 212. točka 1.

Članak 215. stavak 1.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 5. stavak 4.

Članak 67. stavak 2.

Smrt stranke tijekom ovršnog postupka nije razlog za obustavu postupka u smislu članka 67. stavka 2. OZ-a.

"Pobijanim prvostupanjskim rješenjem obustavljena je ovrha u ovoj pravnoj stvari i ukidaju se sve provedene ovršne radnje.

Prvostupanjski sud je donio pobijano rješenje pozivom na odredbe članka 5. stavka 4. OZ-a u vezi članka 67. stavka 2. OZ-a, uz ocjenu kako ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca od obavijesti o nemogućnosti provedbe ovrhe na novčanim sredstvima, nije podnio prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe.

Iz sadržaja ovršnog spisa, u bitnom, proizlazi kako je doneseno rješenje o ovrsi na novčanim sredstvima ovršenika dana 5. veljače 2010., te da je ovrhovoditelju dana 4. svibnja 2016. dostavljena obavijest ovršenikovog dužnika Zavoda da je ovršenik preminuo dana 14. lipnja 2013.

Slijedom navedenog, sud prvog stupnja iznosi zaključak da dopis HZMO-a u kojem navodi da je ovršenik preminuo tijekom postupka predstavlja obavijest o nemogućnosti provedbe ovrhe na novčanim sredstvima, koja je ovrhovoditelju dostavljena dana 4. svibnja 2016., dok ovrhovoditelj u smislu članka 5. stavka 4. OZ nije predložio promjenu predmeta i sredstva ovrhe.

Smrt stranke u tijeku postupka ima slijedeće pravne posljedice.

Odredbom članka 212. točke 1. ZPP-a, koje odredbe parničnog postupka se primjenjuju supsidijarno u ovršnom postupku temeljem članka 21. stavka 1. OZ-a, propisano je da se postupak prekida kada stranka umre, dok je odredbom članka 215. stavka 1. ZPP-a propisano, između ostalog, da će se postupak koji je prekinut zbog smrti stranke nastaviti kada nasljednici ili staratelj ostavštine preuzmu postupak ili kad ih sud na prijedlog protivne stranke ili po službenoj dužnosti pozove da to učine.

U slučaju smrti stranke tijekom postupka prekid postupka nastupa po sili zakona, sukladno članku 212. točke 1. ZPP, stoga je prvostupanjski sud pravilnom primjenom navedene odredbe u ovom predmetu bio ovlašten donijeti rješenje kojim utvrđuje prekid ovršnog postupka ex lege. Stoga, nije bilo zakonske osnove za donošenje pobijanog rješenja kojim se obustavlja ovrha pozivom na odredbe članka 5. stavak 4. OZ u vezi članka 67. stavka 2. OZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1594/16 od 6. rujna 2016.

88.

832.12

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > OSIGURANJE PRISILNIM ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA NA NEKRETNINI > PRETPOSTAVKE ZASNIVANJA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 35. stavak 3.

Članak 97. stavak 6.

Članak 253.

Članak 257. do 260.

Kada ovrhovoditelj podnese prijedlog za osiguranje zasnivanjem založnog prava u smislu odredbe članka 97. stavka 6. OZ-a, sud je dužan po tom prijedlogu odlučiti na temelju podataka koje ima u spisu i onda kada u prijedlogu nisu navedeni podaci iz članka 35. stavka 1. i 2. OZ-a.

"Iz sadržaja je spisa razvidno da je sud pozivom na odredbu članka 97. stavka 4. OZ-a pravomoćnim rješenjem od 18. travnja 2016. obustavio ovrhu nakon što ni na drugom ročištu za dražbu nije bilo ponuda za kupnju nekretnina na kojima je ovrha određena. Ovrhovoditelj je, u skladu s odredbom članka 97. stavka 6. OZ-a dana 9. prosinca 2015. predložio da se u njegovu korist zasnije založno pravo na nekretnini radi osiguranja tražbine radi čije je naplate ovrha određena.

Pritom ovrhovoditelj spomenuti prijedlog za zasnivanje založnog prava nije precizirao naznakom ovršne isprave kojom je utvrđena tražbina predlagatelja osiguranja, niti visinom novčane tražbine, načinom zasnivanja založnog prava niti oznakom nekretnine protivnika osiguranja na kojima se traži zasnivanje založnog prava, u smislu odredaba članka 97. stavka 6. OZ-a u svezi sa člancima 257. do 260. OZ-a.

Sud je u primjeni odredbe članka 35. stavka 3. u vezi sa člankom 253. OZ-a kojom je propisano da se na osiguranje tražbine na odgovarajući način primjenjuju odredbe OZ-a o ovrsi radi ostvarenja tražbine, odbacio prijedlog ovrhovoditelja za zasnivanje založnog prava smatrajući ga neurednim.

U postupku osiguranja zasnivanjem založnog prava na nekretnini, podnošenje prijedloga za zasnivanje založnog prava u smislu odredbe članka 97. stavka 6. OZ-a ne predstavlja novi prijedlog za ovrhu ili osiguranje, već se radi o prijedlogu koji se podnosi u već pokrenutom ovršnom postupku, tijekom kojeg je na jasan i nedvojbena način naznačena ovršna isprava, visina novčane tražbine, kao i nekretnine protivnika osiguranja na kojima se traži zasnivanje založnog prava, dok je sam način zasnivanja založnog prava propisan odredbama OZ-a, kao i Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13).

Prema ocjeni žalbenog suda, kada ovrhovoditelj podnese prijedlog za osiguranje zasnivanjem založnog prava u smislu odredbe članka 97. stavka 6. OZ-a, sud je dužan po tom prijedlogu odlučiti na temelju podataka koje ima u spisu i onda kada u prijedlogu nisu navedeni podaci iz članka 35. stavka 1. i 2. OZ-a jer su ti podaci dio postupka u kojemu se ovaj prijedlog podnosi zato što su bili pretpostavka za donošenje rješenja o ovrsi. Stajalište suda prvog stupnja u pogledu doslovnog tumačenja spomenute zakonske odredbe i na postupke iz članka 97. stavka 6. OZ-a previše je formalističko i imalo bi za posljedicu povredu prava ovrhovoditelja na pravično suđenje."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1276/16 od 3. studenoga 2016.

89.

832.13

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > OSIGURANJE PRISILNIM ZASNIVANJEM ZALOŽENOG PRAVA NA NEKRETNINI > NAČIN ZASNIVANJA ZALOŽNOG PRAVA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 35. stavak 3.

Članak 97. stavak 4. i 6.

Članak 257. - 260.

U postupku radi naplate novčane tražbine ovrhom na nekretninama, podnošenje prijedloga za zasnivanje založnog prava u smislu odredbe članka 97. stavka 6. OZ-a ne

predstavlja novi prijedlog za ovrhu ili osiguranje, već se radi o prijedlogu koji se podnosi u već pokrenutom ovršnom postupku.

"Pobijanim je rješenjem obustavljena ovrha, određeno je brisanje zabilježbe ovrhe određene rješenjima prvostupanjskog suda broj Ovr-565/2010 od 30. kolovoza 2011. i broj I. Z-1715/2011 od 1. rujna 2011. na nekretninama ovršenika specificiranim u točki II. izreke. Ujedno je odbačen prijedlog ovrhovoditelja za zasnivanje založnog prava na nekretnini radi osiguranja tražbine radi čije je naplate ovrha određena.

Iz sadržaja je spisa razvidno da je sud pozivom na odredbu članka 97. stavka 4. OZ-a pravomoćnim rješenjem od 18. travnja 2016. obustavio ovrhu nakon što ni na drugom ročištu za dražbu nije bilo ponuda za kupnju nekretnina na kojima je ovrha određena. Ovrhovoditelj je, u skladu s odredbom članka 97. stavka 6. OZ-a dana 9. prosinca 2015. predložio da se u njegovu korist zasnuje založno pravo na nekretnini radi osiguranja tražbine radi čije je naplate ovrha određena.

Pritom ovrhovoditelj spomenuti prijedlog za zasnivanje založnog prava nije precizirao naznakom ovršne isprave kojom je utvrđena tražbina predlagatelja osiguranja, niti visinom novčane tražbine, načinom zasnivanja založnog prava niti oznakom nekretnine protivnika osiguranja na kojima se traži zasnivanje založnog prava, u smislu odredaba članka 97. stavka 6. OZ-a u svezi sa člancima 257. do 260. OZ-a.

Sud je u primjeni odredbe članka 35. stavka 3. u vezi sa člankom 253. OZ-a kojom je propisano da se na osiguranje tražbine na odgovarajući način primjenjuju odredbe OZ-a o ovrsi radi ostvarenja tražbine, odbacio prijedlog ovrhovoditelja za zasnivanje založnog prava smatrajući ga neurednim.

Međutim, sud je prvog stupnja smetnuo s uma da se u postupku osiguranja tražbine prema odredbama članaka 257. do 260. OZ-a odredba članka 35. stavka 3. OZ-a ne primjenjuje doslovno, već na odgovarajući način, kako to upravo i određuje odredba članka 253. OZ-a. To znači da je sud dužan primjenu odredbe članka 35. stavka 3. u vezi sa stavcima 1. i 2. OZ-a prilagoditi specifičnim potrebama i prirodi postupka osiguranja.

U postupku osiguranja zasnivanjem založnog prava na nekretnini, podnošenje prijedloga za zasnivanje založnog prava u smislu odredbe članka 97. stavka 6. OZ-a ne predstavlja novi prijedlog za ovrhu ili osiguranje, već se radi o prijedlogu koji se podnosi u već pokrenutom ovršnom postupku, tijekom kojeg je na jasan i nedvojben način naznačena ovršna isprava, visina novčane tražbine, kao i nekretnine protivnika osiguranja na kojima se traži zasnivanje založnog prava, dok je sam način zasnivanja založnog prava propisan odredbama OZ-a, kao i Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13).

Prema ocjeni žalbenog suda, kada ovrhovoditelj podnese prijedlog za osiguranje zasnivanjem založnog prava u smislu odredbe članka 97. stavka 6. OZ-a, sud je dužan po tom prijedlogu odlučiti na temelju podataka koje ima u spisu i onda kada u prijedlogu nisu navedeni podaci iz članka 35. stavka 1. i 2. OZ-a jer su ti podaci dio postupka u kojemu se ovaj prijedlog podnosi zato što su bili pretpostavka za donošenje rješenja o ovrsi.

Stajalište suda prvog stupnja u pogledu doslovnog tumačenja spomenute zakonske odredbe i na postupke iz članka 97. stavka 6. OZ-a previše je formalističko i imalo bi za posljedicu povredu prava ovrhovoditelja na pravično suđenje."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1276/16 od 3. studenoga 2016.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > PRIVREMENE MJERE > DOPUSTIVOST PRIVREMENE MJERE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 50. i 53.

Članak 209.

Članak 210. stavak 1.i 2.

Ovršenik u ovršnom postupku ima mogućnost pobijati izravnu naplatu novčane tražbine pravnim sredstvima propisanim člankom 210. stavkom 1. OZ-a pa nema mjesta određivanju privremene mjere kojom bi Financijska Agencija zabranila provedbu ovrhe odnosno naložila zabranu izvršenja naplate novčane tražbine na temelju ovršne odluke.

"U prijedlogu radi osiguranja novčane tražbine određivanjem privremene mjere predlagatelj osiguranja zahtijeva određivanje privremene mjere kojom bi sud Financijskoj agenciji zabranio provođenje ovrhe odnosno naložio zabranu izravne naplate novčane tražbine na temelju ovršne odluke, koji postupak ovrhe je pokrenut temeljem članka 209. OZ-a.

Prvostupanjski sud smatra da se u postupku osiguranja – privremenom mjerom – ne može zabraniti provođenje ovrhe, ako se ima u vidu da su odredbom članka 210. stavka 1. OZ-a propisana pravna sredstva koja stoje na raspolaganje ovršeniku, ovdje predlagatelju osiguranja, nakon što primi obavijest o tome da je protiv njega zatražena izravna naplata tražbine na temelju ovršne odluke i nagodbe domaćeg suda ili upravnog tijela, odnosno obračuna poslodavca, ili nakon što na drugi način sazna za to da je zatražena takva naplata. Sud prvog stupnja iznosi zaključak da ovršenik u tom slučaju može predložiti sudu da donese rješenje kojim će naložiti Agenciji da odgodi izdavanje naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava odnosno rješenje kojim će se pljenidba i prijenos proglasiti nedopuštenim.

Odredbom članka 210. stavka 2. OZ-a propisano je da se na prijedlog za odgodu prijenosa iz stavka 1. toga članka na odgovarajući način primjenjuju odredbe toga Zakona o odgodi ovrhe, a na prijedlog za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe toga Zakona o žalbi protiv rješenja o ovrsi (članci 50. i 53.).

Po ocjeni prvostupanjskog suda, u situaciji kada je zakonodavac predvidio posebna pravna sredstva kojima se ostvaruje nepoduzimanje radnji kojima se provodi ovrha, kada je precizno opisao sadržaj prijedloga/zahtjeva kojeg se može podnijeti sudu [»nalaže se Agenciji da odgodi izdavanje naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava« te »pljenidba i prijenos proglašavaju se nedopuštenim«] – tada nema mjesta određivanju predložene privremene mjere jer predlagatelj osiguranja, kao ovršenik, mora učinke predložene privremene mjere ostvariti na način koji je točno propisan odredbom članka 210. OZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-2555/14 od 30. studenog 2015.

STEČAJNI POSTUPAK > OTVARANJE STEČAJNOG POSTUPKA > PRAVNE
POSLJEDICE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA > OGRANIČENJA U ODNOSU
NA STEČAJNE VJEROVNIKE > TRAŽBINE STEČAJNIH VJEROVNIKA

Stečajni zakon

(NN 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12)

Članak 98. stavak 1.

Članak 110. stavak 1.

Članak 197. stavak 2.

Kada ovrhovoditelji kao stečajni dužnici svoju tražbinu ne prijave u stečajnom postupku, njihov prijedlog za izricanje penala podnesen općinskom sudu nakon otvaranja stečajnog postupka nije dopušten.

"Prvostupanjskim pobijanim rješenjem otiskivanjem štambilja prihvaćen je prijedlog ovrhovoditelja za izricanje sudskih penala radi ostvarenja nenovčane tražbine ishoda uporbne dozvole za nekretninu označenu kao čest. zgr. 2546 Z.U. 6193 k.o. T., na temelju ovršne isprave- pravomoćne i ovršne sudske nagodbe sklopljene pred Općinskim sudom u Trogiru pod poslovnim brojem P-340/06 dana 20. prosinca 2006.

U žalbi ovršenik navodi kako je nad njim 19. prosinca 2011. otvoren stečajni postupak te da ovrhovoditelji nisu prijavili svoju eventualnu tražbinu niti sklopljenu sudsku nagodbu, zbog čega smatra nisu nastupili uvjeti za određivanje predmetne ovrhe.

Ovrhovoditelji smatraju da budući da je stečajni postupak nad ovršenikom zaključen, da imaju pravo nad njegovom imovinom neograničeno ostvarivati svoje tražbine.

Iz spisa proizlazi da je stečajni postupak nad ovršenikom otvoren rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci pod poslovnim brojem St-689/11-20 od 19. prosinca 2011., a da je ovršni postupak radi izricanja sudskih penala pokrenut 19. rujna 2012., a pobijano rješenje doneseno 3. listopada 2016.

U konkretnom slučaju pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nad ovršenikom propisane su Stečajnim zakonom („Narodne novine“, broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12, 45/13 i 71/15), koji je bio na snazi u trenutku otvaranja stečajnog postupka, pa je odredbom članka 98. stavka 1. SZ-a propisano da nakon otvaranja stečajnoga postupka pojedini stečajni vjerovnici ne mogu protiv dužnika tražiti osiguranje ili ovrhu na dijelovima imovine koja ulazi u stečajnu masu niti na drugoj imovini dužnika.

Uzimajući u obzir da je tražbina koja se u ovom postupku ostvaruje (ishoda uporbne dozvole) nenovčana tražbina koja proizlazi iz kupoprodajnog ugovora između stranaka koji je predmet sklopljene sudske nagodbe, ovrhovoditelji su mogli sukladno odredbi članka 110. stavka 1. SZ-a nakon otvaranja stečajnog postupka zatražiti od stečajnog upravitelja stečajnog dužnika ispunjenje. Ako stečajni upravitelj odbije ispunjenje, druga strana svoju tražbinu zbog neispunjenja može ostvarivati samo kao stečajni vjerovnik (članak 110. stavak 2. SZ-a).

Stoga, budući da su ovrhovoditelji kao stečajni vjerovnici morali svoju tražbinu prijaviti u stečajnom postupku, to je prijedlog za izricanje sudskih penala podnesen sudu nakon otvaranja stečajnog postupka nedopušten.

Neosnovano se ovrhovoditelji pozivaju na odredbu članka 197. stavka 2. SZ-a kojom je propisano da stečajni vjerovnici mogu nakon zaključenja stečajnoga postupka protiv

dužnika pojedinca neograničeno ostvarivati svoje preostale tražbine, budući da se ta odredba odnosi na stečajne vjerovnike, dakle, vjerovnike koje su prijavili svoju tražbinu u stečajnom postupku, što u konkretnom predmetu nije slučaj, budući da ovrhovoditelji svoju tražbinu nisu prijavili, kako ovršenik osnovano navodi u žalbi.

Slijedom navedenog, budući da je prijedlog ovrhovoditelja za izricanje sudskih penala nedopušten, valjalo je na temelju odredbe članka 380. točke 3. ZPP-a u svezi s odredbom članka 19. stavka 1. OZ-a pobijano rješenje ukinuti i prijedlog odbaciti, kako je odlučeno u izreci ovog drugostupanjskog rješenja."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-545/17 od 18. svibnja 2017.